

Prémium

Ára: 650 Ft

MAGAZIN

MÉLYLÉGZÉS

**Alpaka,
az őrségi
házi kedvenc**

FÓKUSZ

**Mindennapi
kenyerünket
adja**
Szabadfi Szabolcs

KÖZELI

Ilyen a bokszt!
Marton Klára
és Dancsó
Kicsi Zoltán

FÓKUSZ

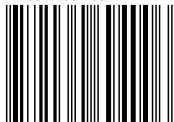
**Két lábbal
a földön**
Stankovics Bea utolsó
szépségversenye

Hildebrand
szemével
a világ

**LOVAS
HENRIETTE**

**Táncparkettéről
a tükörterembe**

ISSN 2064-6941

9 772064 694006

$E = mc^2$

Zseniális minden részletében

Mérnökeink a legapróbb részletekig elemeznek minden gépet, berendezést és autót. Mindebből rengeteg zseniális ötlet születik, amiket a gyártókkal innovatív termékekké alakítunk a teljesítményt, biztonságot, valamint energiatakarékosságot szem előtt tartva. A rendszerek megértése a sikerünk receptje. Tehát a rendszert a jövőben is szem előtt tartjuk – a részletek iránt tanúsított minden szeretetünkkel.

www.schaeffler.com

SCHAEFFLER

előszó

➔ **Kovács Ágnes**

a hogyan Latinovits Zoltán játékosan kikacsint a nézőre éneklés közben, abban van valami szívdöglesztő. Még csak eljátszani sem akarja, hogy tud gitározni! Vállalja ugyanis, hogy nem tud. Semmi „mágikus mintha”, mindenkinek tudnia kell, hogy ő mekkora színész. Ebből is látszik, hogy mekkora. Óriási. A „Szeretni bolondulásig” című sláger így válik a filmtörténet nagy pillanatává. Nem gondoltam, hogy egyszer alkalmam lesz megtudni, hogyan készült ez az édes kis felvétel. Hosszan vártunk rá, hogy szóra bírjuk a film operatőrét, Hildebrand Istvánt. A legendás művészt ugyanis nemcsak munkássága miatt, de felsőcsatári gyermekévei okán is kérdeztük. A vele készült interjúból kiderül, hogyan dolgozott Házy Erzsébet, Ruttkai Éva és Várkonyi Zoltán, de az is, hogy soha nem járt jegyben a gyönyörű Medveczky Ilonával.

Egy szombathelyi kiállításon találtuk meg Benes Daisy fotóját, s ennek nyomán jutottunk el Farkas Gézához, a legendás, de némiképpen elfelejtett szombathelyi fotóshoz. A hölgy egykor a korabeli társasági élet kedvence volt, szépségkirálynő-jelölt, reklámfotók szereplője, s végül, de nem utolsósorban az egyetlen olyan magyar, igaz Amerikában élő és forgató filmszínész felesége, aki Oscar-díjat kapott. Farkas Géza fotói pedig igazi meglepetést jelentettek számunkra, s alighanem az ő története megérne egy külön cikket is egy későbbi lapszámban. A legnagyobb hőségben autóztunk Paloznakra, ahol nádtetős háza kertjében beszélgettünk Trokán Péterrel, aki nemcsak unokájáról, de szerepálmairól is mesélt. Szabadfi Szabolcs, a Kőszegről elszármazott pék hamisítatlan nápolyi pizzát sütött nekünk, és azt is elárulta, édesanyja rántott patisszonját semmi pénzért nem cserélné el a legkitünőbb homárra. Az Őrség egy csendes településén úgy szaladgáltak az alpakák, hogy tudomást se vettek rólunk, így volt ez Milady és Zora esetében is, a két kancát szabadidomítással nevelgeti gazdájuk, mégis alázatosan tűrték a fotózással járó kellemetlenségeket. Mézédés dinnye és friss lepény várta stábunkat a bozsoki Kneipp-házban, ahol életvidám, egészségtudatos hölgyek fogadtak bennünket, miközben megismerhettük életfilozófiájukat. S persze mindehhez tegyük hozzá, hogy amire magazinunk hűséges olvasóink kezébe kerül, már ősz lesz, még ha nem is az a levélhullós, borongós, szomorú ősz. Bár ki tudja, a szomorúság egyszer csak megérkezik és beborít mindent. Bennünket is.

Kovács Ágnes
szerkesztő

impresszum

PRÉMIUM Vas megyei magazin **SZERKESZTŐ:** Kovács Ágnes **TERVEZŐSZERKESZTŐ:** PLT Grafikai Stúdió **ÜZLETI VEZETŐ:** Vezér Dávid

TERJESZTÉSI VEZETŐ: Baján Zoltán **SZERKESZTÉS:** Vas Népe szerkesztősége, 9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 40. Telefon: 94/522-560

E-mail: premium.vasmegye@plt.hu **HIRDETÉSFELVÉTEL:** Vas megyei hirdetés, 9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 40. Telefon: 94/522-598

HIRDETÉSI VEZETŐ: Németh Balázs

www.premiummagazin.hu

<https://www.facebook.com/PremiumMagazin>

KIADJA: Pannon Lapok Társasága, 8200 Veszprém, Házgyári út 12. Telefon: 88/541-600 **A KIADÁSÉRT FELEL:** Kázmér Judit ügyvezető igazgató

NYOMDA: Gyomai Kner Nyomda Zrt. ISSN 2064-6941

CÍMLAPFOTÓ: Zergi Borbála **CÍMLAPUNKON:** Lovas Henriette versenytáncos, táncoktató

Tartalom

Címlapon

Ezernél is több táncost oktat

Lovas Henriette edzőként is sikeres

14

Közeli

Nekem az a siker, ha hasznos vagyok

Hildebrand István, a legendás operatőr

6

Minden percet sajnállok, amit nem itt töltök

Trokán Péter Paloznakon

38

Fókusz

Ilyen a bokszt!

Marton Klára és Dancsó Kicsi Zoltán versenyzőket nevel

42

Két lábon áll a földön

Stankovics Beáta a szépségversenyen innen és túl

52

Megtanulunk dönteni

Folyamatos kihívásban a természettudományos képzés

78

Múltidő

Aktmodellből feleség

Derkovits műzsája, Dombai Viktória

20

Az idő szorításában

Szalainé Bodor Edit helytörténeti klubja

58

Az isteni Daisy

Farkas Géza fényképész és a világhír

46

Szóló jövésnek könyve

Az európai kultúrtörténetben ez a gyakorlat példa nélkül áll

26

Gasztroguru

A Ság hegyi nagykövet

Dénes Tibor borász

22

Mindennapi kenyerünket adja

Szabadfi Szabolcs tudja, mi kell nekünk

68

Mélylégzés

Alpaka, az őrségi házi kedvenc

30

Volt egy álmuk

Castanea Egészségcentrum

63

Suttogó

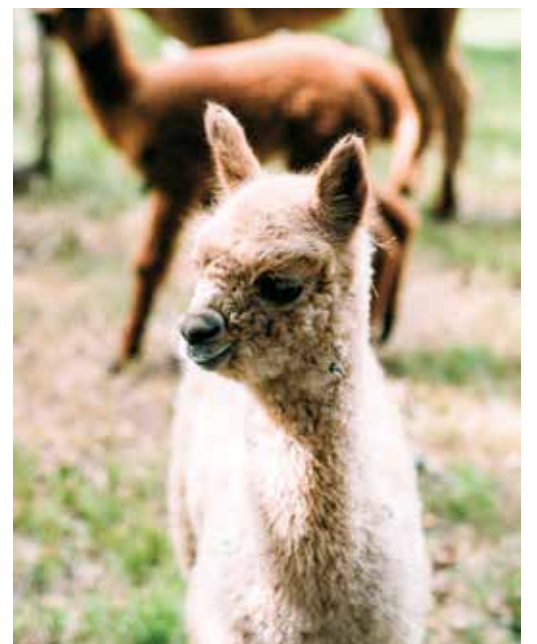
Aki a lovak nyelvén beszél

74

Hétmérőföld

Amalfi, a citrompart

55

Az Őrségben autóztam épp, amikor megcsörrent a telefon, és a vonal végén Hildebrand István mutatkozott be! Gyerekkorom nagy filmjeinek operatőre hívott vissza, akit régóta szeretnék interjúra bírni, mert olvastam, Felsőcsatáron nőtt fel, így ezer szál köti a nyugati régióhoz. A közösségi oldalon váltottunk már néhány levelet, meghatódva olvastam minden alkalommal, hogy úgy köszön el tőlem, kezét csókolom.

a Flóra Film stúdiójában találkozunk, ahol a Jelenetek egy operatőr életéből – Hildebrand István legendáriuma című portréfilm készült. A legendás filmes nemcsak azért vállalta az interjút, mert szívesen idézi fel a gyerekkori emlékeit, de mert olyan fotográfussal érkezem, akit régóta kedvel, akinek a felvételeit értékeli, tehetségesnek tartja. Stekovics Gáspár elfogódottan fog kezét Istvánnal. Hildának szólítja és gyengéden megkéri, hadd fotózza le őt az emeletes ház erkélyén, kezében egy csapóval. Előtte krétával ráírta: Hildebrand. Nincs mese, az ő életéről szól ez az írás.

Csapó 1 – Felsőcsatári évek

Azzal indítok, hogy nagyanyám még soha nem mondott egyetlen férfit sem olyat, hogy szép lenne, kivéve a nagyapámat, Istvánról viszont kifejezetten így beszélt. Láttam ugyanis, ahogyan a magas fekete operatőr egykor Kőszegen dinamikus gesztikulált a Fő téren egy kránon ülve. Az irodából mindenki odasereglett, hogy láthassa a fővárosi filmeseket ugyanis. Hilda ismerte a környéket, hiszen idevalósi. Születésétől fogva egészen tízéves koráig Felsőcsatáron élt a nagyszülei házában. – Horvátul gondolkodom, de magyarul kell beszélnem. Képzelteti, milyen nehéz a dolgom! Felsőcsatáron ugyanis mindenki horvátul beszélt a környezetemben. Akkor mindössze háromszázan laktak a falut. A nagyszüeim meghatározóak voltak a nevelésben, mert úgy kerültem oda, mint zabigyerek. A mai napig nem tudom, ki volt az apám. Anyám kilencvenhat éves volt, amikor elment, de soha nem árulta el, kitől származom. Azokban az években minden gyerektől tiltották, az erkölcsitelenséget, a bűnt jelképezte egy olyan gyerek, aki nem házasságból származott. Mégis szép emlékek kötik Csátárhoz. Jöttek például a filmesek, akik festett üvegeket hoztak magukkal, amelyek akkorák voltak csupán, mint egy mai okostelefon. Kézzel festették ezekre Jézus történetét. Megvolt a szepilőtelen fogantatás és a keresztre feszítés is. Az iskola falára, diaként „vetített képhez” a helyi tanító játszott aláfestő zenét harmóniumon.

– Mi gyerekek úgy hívtuk: a mozi. Számomra tízéves koromig ez maga volt a filmszínház.

Nagy szerencsére egyszer csak kapott egy rollert, az aztán nagy csoda volt, a kis Pisti világszenzáció lett. Kölcsönadta, barátkozott, szerette azokat az éveket. Traktorosnak szánták, mert az volt a legjobb módú ember a faluban. Az I. világháborúból hazatért hegyivadász nagypapa tisztességre nevelte unokáját, meséi egytől egyig a becsületről szóltak.

Csapó 2 – Krumpliért ment, akadémista lett

Kicsi volt még, amikor először látta a Dunát. Budapesten úgy tűnt, ez a folyó maga a tenger!

A főiskolára bejutni pedig maga volt a világ csodája, soha életében nem járt forgatáson. Moziban igen, de egy kezén meg tudta volna számolni, hány alkalommal. A II. világháborúban szétlőtt Budapesten éppen azt kereste, hogy az utcán hol osztják a krumplit, amikor egy barátjával találkozott, aki színésznek készült. Elkísérte a színiakadémia felvételijére, ahol

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES
KÉPEK: STEKOVICS GÁSPÁR,
HILDEBRAND ISTVÁN ARCHIVUMA

Nekem az a siker, ha hasznos vagyok!

A legendás filmoperatőr, Hildebrand István

A helyszínt biztosította a Flóra Film. Az interjú elkészítéséhez nyújtott segítségért köszönet Konecsny Emókének

a portás bácsi tanácsára ő is bement, mert ha felveszik, nem kell érettségizni. Az operatőr szakot azért választotta, mert ott nem kellett beszélni, valójában nem is értette a szó jelentését. 1946-ban ő volt az egyetlen hallgatója az akkor induló operatőr tanszoknak. Mindent elolvasott, amit csak lehetett. Tudni akarta a kamera működését, ismerni akarta a technikai trükköket, azok használatát. Mesterei Balázs Béla, Radványi Géza (Márai Sándor testvére), Ranódy László, Hegyi Barnabás voltak. A nevek hallatán ámuldozom. Osztálytársai voltak Bacsó Péter, Makk Károly, Kovács András, Vámos László, Gera Zoltán, Szirtes Ádám, Békés Itala. Olyan ez, mintha megelevenedne előttem az egész filmtörténet. István a távolba néz és egy félmosollyal jegyzi meg, mégsem emlékszik senki arra, vajon ha ő ilyen sikeres volt, hogy lehet, hogy így kettétört a pályája. Manapság egészen máshogy vannak a dolgok, piacorientált lett a filmszakma. Minden rendező úgy kezd munkához, vajon az amerikai filmakadémiának tetszik-e, amit kigondolt. Régen másképpen volt. Az álmaikat akarták filmre vinni az alkotók, nem díjak bezsebelése volt a céljuk. Az akkori álmodók filmjeiben egy közös volt, bennük volt a lázadás. Arról faggatom a filmet, vajon a technikai felkészültség mellett mi kell még ahhoz, hogy valaki jó operatőr legyen. – Ezt maga előtt már nagyon sokan megkérdezték tőlem. Ma erre még nehezebb válaszolni, mert az én időmben egész más volt leforgatni egy árvízi jelenetet a Kárpáthy Zoltánban vagy a Kőszívű ember fiaiban a farkaskalandot. Az árvízi képekhez egy Rákos-patak melletti elhagyott strand medencéjét béreltük ki, mi építettük fel a díszleteket, élő statisztáink voltak, minden eredeti volt. Manapság utómunkában mindent megold a technika. Mi évekig készültünk egy filmre.

Az előkészületek, az irodalmi forgatókönyv és a technikai forgatókönyv elkészítése után már a helyszínen is rengeteg helyzetet kell spontán megoldani. Hilda a Kertes házak utcája című filmről mesél, amelyben Bara Margit és Gábor Miklós egy csigalépcsőn szöknek fel szobára. Hildebrand kreativitását dicséri ez

Hildebrand István, filmoperatőr, videorendező, egyetemi tanár

születési idő: 1928.09.26.
tanulmányok: Színház- és Filmművészeti Főiskola, 1946–1950, operatőr szak
díjak, kitüntetések: Balázs Béla-díj 1960; Filmkritikusok díja 1962, 1967; Erdemes művész díj 1979; a Magyar Köztársaság Érdemrend kiskeresztje 1994; Szkíta Aranyszarvas díj 2004; Legenda díj 2007; a Magyar Filmszemle életműdíja 2008; a Magyar Filmkritikusok életműdíja 2016

művek, filmográfia: több száz híradó, dokumentum- és ismeretterjesztő film

Gerolsteini kaland, 1957; Razzia, 1958; Égrenylő ablak, 1959; Merénylet, 1959; 9 perc, 1960; Csutak és a szürke ló, 1960; Három csillag, 1960; Delibáb minden mennyiségben, 1961; Katonazene, 1961; Kertes házak utcája, 1962; Az utolsó vacsora, 1962; Az aranyfej, 1963; Fotó Háber, 1963; Vízvárosi nyár, 1964; Fény a redőny mögött, 1965; A kőszívű ember fia I–II., 1965; Patyolat akció, 1965; Egy magyar nábob, 1966; És akkor a pasas..., 1966; Kárpáthy Zoltán, 1966; Változó felhőzet, 1966; Kártyavár, 1967; Tanulmány a nőkről, 1967; A veréb is madár, 1968; Az oroszlan ugrani készül, 1969; Történelmi magántügyek, 1969; Szerelmi álmok – Liszt, 1970; Fuss, hogy utolérjenek..., 1972; Lila ákác, 1972; Ballagó idő, 1975; A királylány zsámolya, 1976; A Pogány Madonna, 1980; Nárcisz és Psyché I–II., 1980; Mozgástanulmányok, 1980

a megoldás. A helyszínen javasolta ugyanis ezt a változtatást. A szűk lépcsőn háttal, a két művész mögött haladt, aztán eléjük került. Akkoriban, kameramozgató eszközök hiányában az operatőr két kezére, a merészségére és a képességeire volt bízva a felvétel megoldása.

HILDEBRAND ISTVÁN (A KÉP BAL OLDALÁN) A KÁRPÁTHY ZOLTÁN CÍMŰ FILM FORGATÁSÁN. A FELVEVŐGÉP MELLETT VÁRKONYI ZOLTÁN RENDEZŐ ÉS KOVÁCS ISTVÁN SZÍNESZ LÁTHATÓ

HILDEBRAND ISTVÁN AZ ÓRIASI KAMERA MÖGÖTT AZ ARANYFEJ CÍMŰ FILM FORGATÁSÁN

– Ezt nem lehet megtanulni. Figyelni kell. Kamera annyi van, ahányféle. Munka közben pedig meg kell tudni változtatni az alapszándékot. Ez pont úgy van, ahogy a fotográfusoknál. Ahogy az én Stekovics Gáspár barátom csodálatos szemében. Ez a titok. Nem tudjuk.

Csapó 3 – Várkonyival az élet

Sok közös filmjük volt Várkonyi Zoltánnal. Az ember azt gondolná, az ilyen tehetséggel megáldott emberek közti kapcsolat fontos és meghatározó mindkettejük számára. Amikor erről az ismertén zaklatott viszonyról a részleteiről kérdezem, előtörnek Hildából a szomorú emlékek.

– Hát, ez volt a pályámon a legsíralmasabb történet. Várkonyi zseniális rendező, tanár, a korszakát, a színházi szakmát jól ismerő, Művész Színház igazgatója volt. Birtokában minden ismeretnek, azoknak, ami a nyugatot jelentette. Különlegességekkel léphetett a színházi piacra, de a filmezéshez nem értett. Hogy is érthetett volna, amikor ő ízig-vérig színházi ember volt. A rendező nem ismerte a filmes eszközöket, elképzelt egy színpadi teret, sűgőlyekkel és egyebekkel. Úgy vélte, egy színésznek, ha mondandója van, előre lép egyet és hangosabban mondja a szöveget, az már elég. Hildebrand szerint nem tudott bánni a tér hatásával, annak pszichikai és egyéb elemeivel. Nyolc év alatt nyolc filmet forgattak. A kapcsolatuk azonban az Egri csillagok forgatásának megkezdése előtt egy nappal teljesen megszakadt.

– Várkonyi verte a locsolókannát, hogy milyen legyen a zene ritmusa, a muzsikások meg mondták, nem kell, Zoli, pontosan értjük. Szerették volna, ha utasítja a stábot arra, amit látni szeretne, de nem mindig tudta elmondani, mit akarna látni a vásznon.

Az Egri csillagok másfél évig tartó előkészítését Hilda végezte. A költségvetést a jóváhagyásakor, a rendezőnek, a főgyártásvezetőnek és az főoperatőrnek is alá kellett írnia, de Hilda nem írta alá a húszmillió forintról szóló büdzsét, mikor tudva tudta, hogy sokkal több pénz kell a film elkészítéséhez. Azóta sem derült ki, vajon ezért mondott-e fel Hildebrandnak a filmgyár. István nem tud erre válaszolni.

– Törökországba indultunk volna egy szerdai napon reggel korán a forgatási helyszíneket megnézni. Béreltünk egy amerikai kocsit, de a megbeszélte időpontra nem ért oda Várkonyi. A főgyártásvezető végül elmondta, hogy ne is várjuk a rendezőt, mert nem fog megérkezni. Nemeskürty felrendelt, és már az is különös volt, hogy reggel korán konyakkal kínált. Elmondta, nem kell tovább foglalkoznom az Egri csillagokkal. Indoklás nélkül azonnal kirúgott. A mai napig nem tudom, mi lehetett a háttérben. A mozi végül nyolcvanmillió forintból készült el. Az elbocsátásról nem készült jegyzőkönyv. Évekkel később volt még egy rövid találkozásuk a Nagy Károlyról (Le Jeune Homme et le Lion I–II, 1976, rendező: Jean Delannoy) szóló többrészes film forgatásakor. A francia film rendezője kiválóságát méltatva akarta bemutatni Hildát Várkonyinak. Pedig aligha volt erre szükség.

Csapó 4 – Legendák

Azt csak kevesen tudják, hogy Hildebrand István hozta be a CB-rádiót hazánkba. Sokan négy évtizeden át vártak telefonra, mégsem jutottak hozzá.

– Erre büszke vagyok, ötvenkétezer CB-rádió-tulajdonos volt akkor az országban, és arra is, hogy amikor a sógorommal behoztuk a Való Világ című show-t – a második és harmadik széria készítésében vettem részt – hétvégi adásaiban sokmillió

BALRA FENT: HILDEBRAND A GEROLSTEINI KALAND FORGATÁSÁN. KÖZÉPEN A GYÖNYÖRŰ HÁZY ERZSÉBET. BALRA LENT: HILDA, STEKOVICS GÁSPÁR FOTÓJÁN. JOBBRA FENT: GYERMEKÉVEK FELSŐCSATÁRON, 1938-BAN. JOBBRA LENT: ISTVÁN A PSYCHÉ FORGATÁSÁN

Az előkészületek, az irodalmi forgatókönyv és a technikai forgatókönyv elkészítése után már a helyszínen is rengeteg helyzetet kell spontán megoldani

A WEÖRES SÁNDOR VERSESE ELBESZÉLÉSE ALAPJÁN KÉSZÜLT BÓDY GÁBOR- FILM FANTASZTIKUS VÍZIÓ. LÁTVÁNYBAN ELMESELT IDŐUTAZÁS. AZ OPERÁTOR: HILDEBRAND ISTVÁN

Rajongói és a szakma is sürgetné a Kossuth-díjat

„Hildebrand István életműve nem csak a hazai filmtörténet kezei között jelentős: munkássága szétválaszthatatlan a magyar kultúrától. Éppen ezért érthetetlen számomra, hogy még nem kapta meg a Kossuth-díjat. Ha végre Hildebrand István is részesülne e rangos kitüntetésben, az nem csupán egy már régóta időszerű gesztus lenne: magának a Kossuth-díjnak is nőne az eszmei értéke.” <http://dakusandor.blogspot.hu/2015/03/hildebrand-istvan.html>

forintot hozott a nézői betelefonálás. A TV népszerűségét felhasználva a befolyt összegből, a száznegyvenmilliós bevételből gyermekklinikát támogattunk.

Az olvasókat biztosan érdekli az is, vajon tényleg jegyese volt-e Medveczky Ilona. A díva sok helyen beszél szerelmükről. István nevetve válaszol az egyáltalán nem váratlan kérdésre. – Dehogy! Ez már az ő legendája. Ilonának volt egy kocsija, szükségünk volt az autójára A veréb is madár című filmhez, de ilyen csak neki volt akkoriban Magyarországon. Mondta, cserébe szerepet kér a filmbe.

Az is érdekel persze, hogyan kell fotografálni egy szép nőt, hogy a képeken még szebb lehessen. Hildebrand szerint nem a

színésznőn múlik, elsősorban a rendezőn, hogy milyen jelentést ad egy színész megjelenésének. Az operatőr szerint a bajok ott kezdődnek, amikor egy gyönyörű nő, akinek mindene csodálatos, besétál egy ajtón, szép ruhában, pompás testalkattal, majd leül. A teste, az a délcegen behozott forma egyszer csak eltörik. A legjobb színészeknek is vannak rossz napjai. Ruttkai Éva például egyszer nem bírt sírni. A glicerinnel sem segített, úgyhogy a rendező olyan bántó mondatokat mondott neki, hogy megszületett a jelenet. Házy Erzsébetnek a Gerolsteini kalandban a szemével voltak problémák, viszont ez nem látszódnak a többméteres mozivásznon. Hildebrand kitalált egy technikai újítást és egy elemi lámpával a művésznő egyik szemébe világítottak, csak annak a fényét kellett követnie, így nem látszódnak a kis szépséghibák. Darvas Ivánnal közös csókjelenetük így teljesen természetesen zajlott. István szerint az a kifejezés, hogy valakit „szeret a kamera” vagy hogy valaki fotogén, elég nagy hülyeség. – Aki ilyet állít, az valószínűleg nincs tisztában azzal, hogy hogyan kell egy arcot megvilágítani.

Muszáj a Tanulmány a nőkről című filmből emlékeztetnem Hildebrandot egy jelenetre, amelyben Latinovits, mikor elkezd énekelni a Szeretni bolondulásig című nótát, a dal elején kétszer is ironikusan kikacsint. Elmondom a művésznőnek, hogy olyan, mintha az a pajkos gesztus csak nekem szólna. Nevetve állítja, hogy az a kacintás kizárólag nekem szólt. Latinovits a legjobb barátai közt volt. A művész tervezte a filmes Velencei-tavi házát is.

– Nálam szokott megnyugodni. A Ruttkai Évával kötött házassága ugyanis kegyetlenül bonyolult volt. Ami a halála kapcsán felmerült, hogy öngyilkos lett, azt képtelen vagyok felfogni. Várkonyival is ilyen furcsa kapcsolatuk volt. Életgyűlölő és életszerető ember volt mindkettő. Nem tudtak meglenni egymás nélkül.

Csapó 5 – Egykor és most

Az operatőr állítja, manapság az Oscar nagy átok, emiatt veszítik el a filmesek a hitüket saját magukban. Az egyéniségükbe vetett hitet. Akármilyen aljas is egy ember, ha megkapja a díjat, elégedett lehet. Van rá példa, hogy valaki egy sikerért feladja a szakmai tisztességét. Manapság százszor feldolgozott történetek, állandóan kipécézett történelmi események szerepelnek a filmekben. A színészek között is sok tehetség van, de a régi nagy klasszikus színészeknek nincs párja.

– Hogy nekem sikeres volt-e az életem? Pesten sorban álltak a filmjeinkért, volt olyan filmünk, amit tízmillióan láttak. Nekem az a siker, hogy ötven év után is minél többen nézik, és az az érzés, hogy hasznos vagyok. Akkoriban még az is gyanús volt, ha behívtak egy irodába, hogy gratuláljanak, mert biztosan volt mögötte valami.

Amikor azt mondom Hildának, a tenyerén hordozta a siker, a nézők imádják és ma is nézik a filmjeit, csak legyint. Jól van, Ági, mondja, ezen el fogok gondolkodni, csak tudja, belém rögzült az önmagam előli menekülés. A teakonyhába vezet és elővesz a táskájából egy filmet, az újonnan megjelent Psyché diszcsomagolásban, három DVD-n. Kijönnek a könnyeim, amikor dedikálja. Kamaszkorom egyik nagy élménye, és most itt ül Hildebrand István és átad belőle egy példányt.

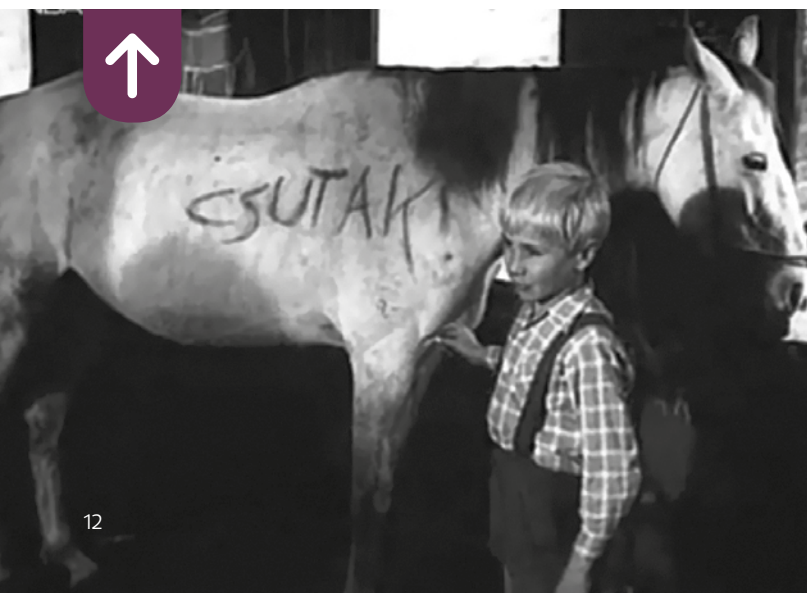
SZÖVEG: LÉKAI OTTÓ **KÉPEK:** ARCHÍV

TOP7 Hildebrand István-film

A figyelmes olvasó, miután befejezte Hildebrand Istvánnal készült interjúnkat, reményeink szerint vet egy pillantást erre a korántsem teljes filmográfiára, amelyben a kitűnő operatőr számtalan filmje közül hetet ajánlunk figyelmébe. Válogatásunk teljesen önkényes, inkább csak arra jó, hogy láthassuk, ez a nagyszerű életmű mennyire változatos és teljes. Arra sajnos alkalmatlan, hogy azt is megmutassuk, Hildebrand mennyire a magyar film megújítója. De a filmek beszélnek helyettünk.

Csutak és a szürke ló

Az 1960-ban forgatott film főszereplőjével, Csutakkal mindig csak baj van. Magányosan telik a szünidő, míg egy nap el nem köti a fuvarosnő vágóhidra való rozszant gebéjét. Az új jövevény társasága már belépőt jelent a gyerekcsapatba, együtt próbálják elhelyezni a lovat. A ló egy nap eltűnik a gyerekek elől, s a felnőttek világa a szigetet is kezdi birtokba venni. Mire kezdődik az iskola, már csak az emlékek maradnak. Főszereplők Veress Gábor, Szemes Mari, Kállai Ferenc. A filmet Várkonyi Zoltán rendezte Mándy Iván regényéből.

Gerolsteini kaland

Fekete-fehér, magyar, romantikus zenés vígjáték 1957-ből. A filmet rendezte: Farkas Zoltán, a forgatókönyvet írták: Kolozsvári Andor és Szinetár György. A film központjában Gerolstein szépséges uralkodónője, Antónia nagyhercegnő áll, aki álruhában ismerkedik meg a szintén inkognitóban lévő Martin nagyherceggel, a szomszédos Pecunia uralkodójával. Főszereplők Házy Erzsébet, Darvas Iván, Kiss Manyi, Feleki Kamill, Timár József, Szabó Ernő. Hildebrand István első nagyjátékfilmje.

Fotó Háber

Máig a legjobb magyar bűnfilmnek tartják az 1963-ban forgatott Fotó Hábert. Az ismeretlen főnök irányításával a fényképész Háberék célpontfotókat és más titkos anyagokat gyűjtenek az ország területén. Nekik dolgozik Csiky Gábor teológus és kémia tanár is, akit szoros szálak fűznek Háber feleségéhez, Annihoz. Csikyról azonban kiderül, hogy az elhárítás embere. Ez a film sztorija, többek között Latinovits Zoltán, Ruttkay Éva, Csákányi László, Szakáts Miklós játszik benne. A rendező ezúttal is Várkonyi Zoltán.

A kőszívű ember fiai

A történelmi tematikájú magyar filmek egyik alapdarabja. 1965-ben mutatták be és Jókai Mór azonos című regénye nyomán készült. A forgatókönyvírója Erdődy János, a rendezője Várkonyi Zoltán, a zeneszerzője Farkas Ferenc, a főszereplői Sulyok Mária, Major Tamás, Bitskey Tibor, Mécs Károly, Tordy Géza, Béres Ilona és Szilágyi Patrik. A mozifilm a Mafilm stúdió gyártásában készült, és a MOKÉP forgalmazásában jelent meg. Magyarországon 1965. április 1-jén, felújított változatban 1976. április 1-jén mutatták be a mozikban. Máig rendszeresen vetítik a televíziók.

Egy magyar nábob

1966-ban Jókai Mór azonos című regényéből készült magyar film. 2012-ben a Kárpáthy Zoltánnal együtt bekerült a Magyar Művészeti Akadémia tagjai által kiválasztott legjobb ötvenhárom magyar alkotás közé. Mindkét filmet Várkonyi rendezte és Hildebrand fényképezte. Főbb szerepekben: Pap Éva, Latinovits Zoltán, Darvas Iván, Bessenyei Ferenc, Bitskey Tibor, Básti Lajos, Ruttkai Éva. A film egyik emblemikus jelenete a cigánylányt alakító Medveczky Ilona magyar filmekben addig szokatlan vetkőzése.

A veréb is madár

1968-ban készült színes, magyar filmvígjáték, Kabos László parádés főszereplésével. Rendező: Hintsch György. A filmbeli Holló Sándor az 1953-as Budapest–Bécs kerékpárversenyen csellet a versenyzők közé áll, és így sikerül disszidálnia. Itthon marad ikertestvére, Zoltán, az életében soha semmit el nem érő fiatal feltaláló. Amikor a disszidens ikertestvér tizenöt év után hazalátogat, rögtön magába bolondítja Zoli szerelmét. A filmet soha nem tiltották be, viszont egyetlenegy szocialista ország sem vásárolhatta meg vetítésre.

Psyché

A Weöres Sándor Psyché című verses regénye alapján készült film „fantasztikus”, romantikus szerelmi vízió. A film rendezője, a tragikus sorsú Bódy Gábor a mitológikus tematikájú és idejű történetet sajátos dramaturgiával, különleges víziókba ágyazva „idézi meg”. Hősei nem öregszenek, s a képi világ ezt a szellemtörténeti „fantasztikumot” stilizálja: az elszínezett jelenetek, az expresszionistán túlrajzolt díszletek látványként próbálják megidézni a Történelem és a Lélek szellemét, küzdelmét. Főszereplők: Patricia Adriani, Udo Kier és Cserhalmi György.

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

CÍMLAPON

Faludiné Lovas Henriette egy sikeres egyesület élén

EZERNÉL IS TÖBB TÁNCOST OKTAT

HAJ ÉS SMINK: GARDI RITA

Kínosan hosszú csend volt a vonal másik végén, amikor felhívtam Faludiné Lovas Henriette-et, hogy arra kérjem, szerepeljen magazinunk őszi számának borítóján. Türelmesen vártam, kissé aggódva, nem utasít-e el, de tévedtem, csupán csak nem számított rá, hogy egyszer címlapon szerepel majd.

mondtam is Hencinek, kis mulasztást követünk el azzal, hogy Zsámboki Marcellt követően nem őt kértük fel azonnal fotózásra, hiszen a legnagyobb sikert együtt aratták. Ezen ő csak kedvesen nevetett, és lehuppant a kávézó széles foteljába. Régóta ismerjük egymást, mégsem tudom, vajon hogyan indult táncos pályája. – Apukám mondta Benkő Miklósnak, hogy van egy örökmozgó gyereke, beíratná hozzá táncolni! Kezdi az emlékezést Henci, aki hétévesen húzott először táncpípót. Az edzője édesapja kollégája volt, aki egy év után Rimányiné Kiss Anikóhoz küldte a kislányt a Savaria TSE-be. Akkoriban a szombathelyi egyesület volt a legjobb az országban, formációval és egyéniben is országos bajnokok voltak a csapat sportolói. Henriette utolsó savariás párjával még egyéni országos A osztályos bajnokságot is nyert. A pályaválasztáskor a zalaegerszegi Számviteli Főiskolára jelentkezett, akkoriban ugyanis nem voltak olyan szakok, amelyek táncpedagógusi végzettséget adtak volna, így civil foglalkozás mellett döntött. Tanult és edzett, a csapattal formációs latin mix bajnokságot nyertek, aztán a világbajnokságra is kijutottak, ők voltak az első magyar csapat, aki részt vett a vb–döntőn Dortmundban. A diploma megszerzése után aztán külföldre igazolt. – Svájcba mentem, később ott ismertem meg a páromat, akivel Luganóban éltünk 4 évig. Huszonkét éves voltam ekkor, végül nem maradtunk külföldön, hanem itthon alapítottunk egy faipari vállalkozást, úgyhogy mindig munka után jártam táncolni.

Zsámboki Marcellel 1997-ben professzionális tiztáncosok lettek, a második közös magyar bajnokságon már ezüstérmesek voltak, latin táncokban pedig magyar bajnokok. Azokban az években kezdődött a nemzetközi karrier. A divattáncok közé bekerült a mambó, a páros pedig rögtön magyar bajnok lett. – Valódi sikereink voltak. Európa–bajnoki címet és kétszeres világkupa–győzelmet szereztünk, ezek tették ismertté a nevünket. Nemrég Szlovákiában pontoztam és találkoztam olyan pontozóbíró kollégával, aki akkoriban argentin tangóval járta a világot, és kiderült, hogy ugyanazon a versenyen indult. Képzeld, öt éven át visszajártunk Miami-ba! Rengeteget edzettünk, utaztunk, sokat áldoztunk a sportra. Nem sajnálva időt, pénzt, energiát. Mikor arról faggatom Hencit, vajon mikor derült ki, hogy számára Marcell a tökéletes táncpartner, elneveti magát. – Viccesen azt mondhatnám, nem volt más! (nevet) De a tréfát félretéve, rendkívül jól tudtunk egymáshoz alkalmazkodni. Úgy gondolom, a társastáncban a legfontosabb, hogy az ember tudjon kompromisszumot kötni. Alkalmazkodtunk egymáshoz. Azt szoktam mondani, kettőnk közül én vagyok a vezető személyiség. Marci nyugodtságával egyensúlyozta az én temperamentumomat. Csodálatos utazásaink voltak. A versenyek után mindig szántunk időt arra, hogy körülnézzünk egy kicsit a környező városokban, országokban. Ő mindent megszervezett. Versenyeztünk Amerikában, Japánban, Ausztráliában, Dél–Afrikában, első nagy nemzetközi eredményünket Hong–Kongban a világkupán értük el az aranyérmel. Emlékezetes verseny volt, soha nem láttam még ilyen méretű csarnokot, Szombathelyről pedig szurkolóink is voltak. Ezek a versenyek nagyon összehoztak minket. Az utolsó megmérettetés az Európa–bajnokság volt, azt meg is nyerték, aztán szögére akasztották a táncpípót. Marcell Budapestre ment, tanítani kezdett, egy ország ismerte meg az arcát a Szombat esti láz című műsorból. Párja pedig beiratkozott a Táncművészeti Főiskolára, négy éven át tanult, közben megalapította a LORIGO Művészeti Iskolát, aztán 2005-ben az egyesületet is. – Rengeteget tanultam. Ott volt a táncművészeti, aztán pedagógusdiploma kellett, később elvégeztem a közoktatás–vezetői képzést a BME-n, majd ismét a Táncművészeti Egyetem, ahol a mesterszakot végeztem el. Ő, tudod, az elmúlt tizenöt évben csak tanultam! A legnehezebb persze akkor volt, amikor munka és tanulás mellett megszülettek a lányaink. Eliza 2007-ben, Olivia 2009-ben érkezett a családba. Amikor arról faggatom, vajon nem hiányzik-e neki a versenyzés, azt válaszolja, ő bizony kiversenyezte magát, egyáltalán nincs benne hiányérzet, a rendelkezésre álló lehetőségekkel a legjobbat hozta ki magából. Büszke első tanítványára, Gombkötő Balázusra, akit a magyar bajnoki címig juttatott el, ezzel edzői kvalitását is bizonyította. A család és a karrier összeegyeztethető szerinte, nagyon kicsik voltak a gyerekek, amikor visszatért a tükörterembe.

– Ne is mondd, a mai napig lelkiismeret–furdalásom van! A magazinokban azt olvassuk, hogy mindenki milyen remek feleség, kitűnő anya, sikeres munkával, de mindig azon gondolkozom, vajon ők hogy csinálják, hiszen nekik is csak huszonnégy órájuk van. Hét közben tanítok, edzem a versenyzőinket, hétvégén meg ott vannak a versenyek, ahová vagy a tanítványaimat kísérem el, vagy pontozóbíróként megyek. Külföldön is szoktam pontozni, mivel a nemzetközi szövetség, a WDSF pontozóbírója is vagyok. Ha a sajátjaink is a parkettre állnak, jólesik nekik pszichésen a jelenlétem. Előfordul, hogy a gyerekeim azt mondják, anya, ne menj el, hát olyankor nagyon nehéz. Férje rengeteget segít a kicsik körül. Henci azt mondja, nélküle nem tudná ezt végigcsinálni. Neki ugyan semmiféle táncos múltja nincs, mégis látja, hogy fantasztikus dolog, ha valaki kitaróan sportol, hiszen a lányok már régóta táncolnak. Faludi Tamással már a középiskolai évekből ismerik egymást. Sokáig szekálták is a férfit, hogy egy „táncosnőbe” szeretett bele. Az akkori vőlegény persze értette a tréfát. Büszke Hencire, aki ugyan mindig megígéri neki, hogy megtanítja rendesen táncolni, mégsem találunk rá sajnos elég időt. Eliza tornászni járt, a táncról hallani sem akart, mert mindig az edzések választották el az anyjától. Olivia viszont kezdetektől bejárt az órákra. Végül Eliza is beadta a derekát. – Képzeld, láttam a nagy versenyzőket az évváró gálán, így aztán szeptemberben elémm állt, hogy Anya, engem íráss be a LORIGO Egyesületbe! Mondtam neki, rendben, beíratlak, de akkor egy évet becsülettel végig kell járnod. Azóta komolyan dolgozik, idén már versenykönyves. Megnyerte a területi bajnokságot, országos bajnokságon pedig dobogós lett. Elhivatott táncos már, alig hittem el, hogy ilyen kitaró sportoló lett belőle, nagyon büszke vagyok rá. A gyerekeit keményebben edzi egy szülő. Talán szigorúbb is Elizával, mint a többiekkel. Olivia nagy valószínűséggel erre a pályára született, nővére viszont nagyon tudatos és kitaró, ez pedig óriási erőt ad a versenyzéshez. A terhelést idegileg és lelkileg is bírni kell ugyanis, és még szorgalmasnak is kell lenni. – Szeretek olyan gyerekekkel dolgozni, aki kitaró és akar, mint olyannal, aki tehetséges, de nem akar. A művészeti iskolát azért akarta létrehozni, mert nagy bánatára az egyesületbe olyanok jöttek, akikről nem lehet tudni, milyen képességűek, hiszen ott a szülő azért iratja be a gyereket táncra, hogy mozogjon. Úgy indult az iskola, hogy ez legyen a háttérintézménye az egyesületnek, az utánpótlás–nevelésnek. Iskolai szinten a mozgás a legfontosabb, meg nyilván a tehetségkutatás, a következő lépcsőfok a tehetséggondozás. Ehhez a szülőnek a gyerek mellé kell állnia. Anyagilag, lelkileg és időben is, hiszen a versenyzői életforma nagy lemondással jár az egész család részéről, igaz, rengeteg örömet ad, szép utazásokkal, az edzőtáborok minden izgalmaival. A tehetséget megtalálni nem könnyű. – Nagyjából a második órán látom, ki mennyire tehetséges. (nevet) Kis koreográfiát tanítok a kicsiknek,

és abból, hogy ki mennyire tudja megjegyezni a lépéseket, látszik, hogy milyen képességei vannak. A koncentráltság is látszik természetesen. Fontos, hogy meg tudja jegyezni, mit is kell letáncolnia. Azért kiskorban nehéz megállapítani, kiből lesz valóban sikeres táncos. Nem mindegy, milyenek az adottságai egy gyereknek. Hízékony vagy alacsony, esetleg rövidlábú. Standardben például jobb, ha vékony valaki és

edzések is nagyon kemények. Nekünk is tart Sárai Gabriella olyan edzéseket a táborokban, hogy bizony megdolgozunk a jó eredményért. Ez a tendencia nem tetszik mindenkinek. A táncról sokan azt várják el, hogy művészi legyen, ne ilyen erős sport. Az edzők elkészítik a koreográfiát, a meghívott tanárok rengeteg újdonságot mutatnak, hiszen külföldre járnak különböző kurzusokra. Mára a táncsport is az emberi képesség határait feszegeti. Különleges

a zenék használatának sajátossága, szinte az az érzése az embernek, hogy amíg korábban a táncosok léptek egyet, addig a mai versenyzők ugranak négyet és forognak ötöt. Henci sajnós csak kitüntetett alkalmakkor tud táncolni. Nem a versenyzés hiányzik neki, sokkal inkább a kemény edzések. Amikor a magas osztályú versenyzőket edzi, akkor – ahogy ő fogalmaz – kiélheti magát.

LORIGO Művészeti Iskola

magas, latin táncokban viszont az alacsonyabb növésűek gyorsabban forognak. Arra a kirobbanó, izmos karakter a legalkalmasabb. Amikor a táncoktatót a trendekről faggatom, kiderül, manapság kőkemény atlétákat nevelnek, vérbeli sportolók ők. Ahogy Henci fogalmaz kemény sport lett a tánc. – Ha valaki megnézi az orosz táncosokat, úgy „zúzzák végig” a kétperces számokat, hogy a mieink már szinte kifekszenek. Atlétákat nevel a mai nemzetközi táncsport. Az erőnléti

A LORIGO Művészeti Iskolába mára 1260 gyerek jár, 2004-ben mindössze háromszázan jártak. Lovas Henriette úgy véli, hasznos időtöltés a tánc minden olyan gyerekek, aki szeret mozogni, jó a ritmusérzéke. A LORIGO Művészeti Iskola lefedi a várost, az iskolákkal jó a kapcsolatuk. Fontosnak tartja, hogy a gyerekek

megismerkedjenek a táncok alapjaival. Mindezt az intézményi oktatás keretein belül tehetik. A LORIGO Művészeti Iskola, amelynek egyik alapítója és egyben igazgatója, Szombathelyen 6 általános iskolában, 5 középiskolában, 7 óvodában oktatja a tánc szeretetére a jövő generációját.

MÉG TÖBBET ADUNK!

Keresse kedvenc megyei lapját már heti **4 ajándék** tematikus **magazinnal!**

kedd

Heti rejtvény-
magazin

szerda

Heti retró
sportmagazin

csütörtök

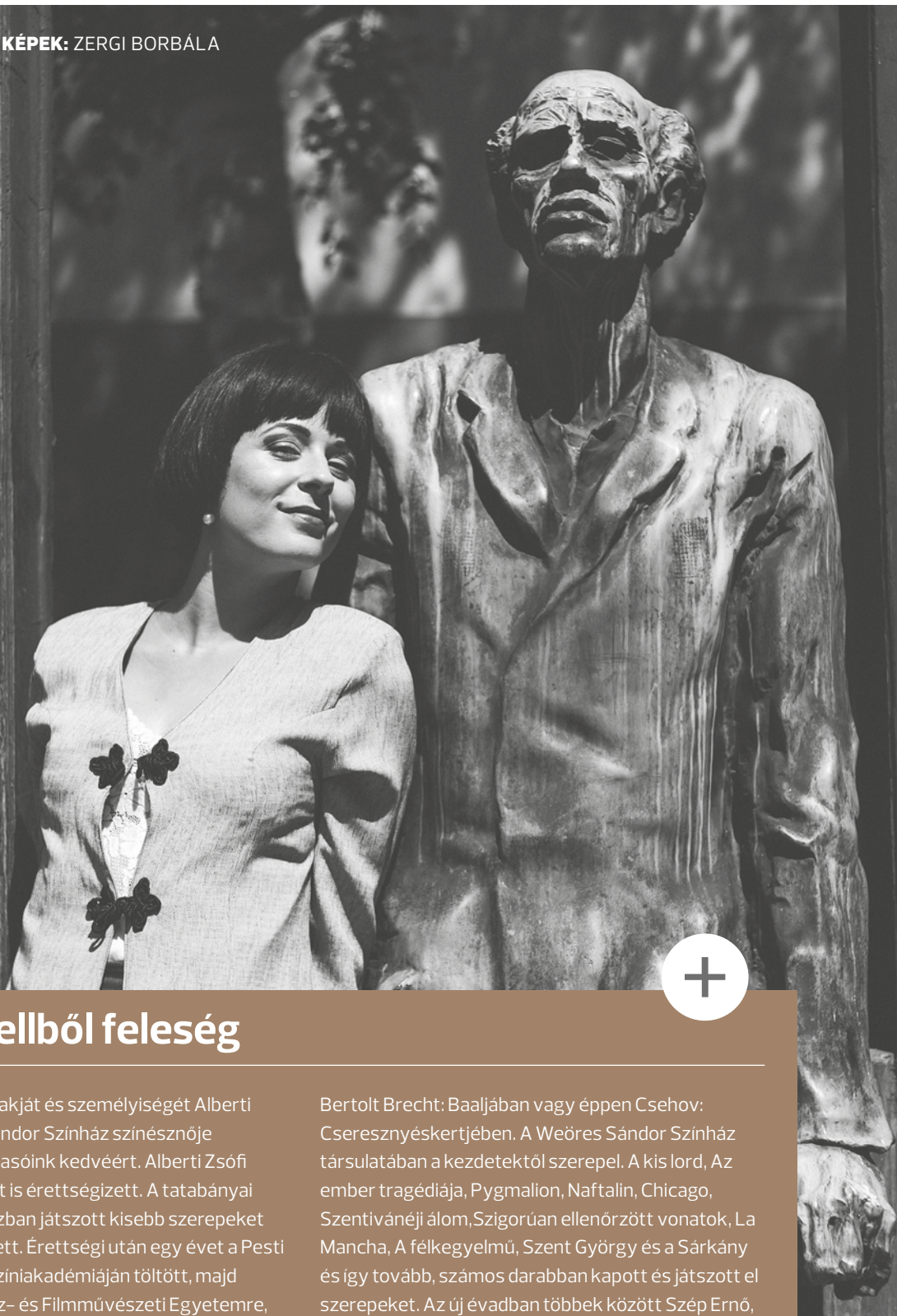
Családi
receptmagazin

péntek

Színes
műsormagazin

SZÖVEG: LÉKAI OTTÓ **KÉPEK:** ZERGI BORBÁLA

Aktmodellből feleség

Dombai Viktória alakját és személyiségét Alberti Zsófi, a Weöres Sándor Színház színésznője öltötte magára olvasóink kedvéért. Alberti Zsófi Tatán született, ott is érettségizett. A tatabányai Jászai Mari Színházban játszott kisebb szerepeket a gimnázium mellett. Érettségi után egy évet a Pesti Magyar Színház Színiakadémiáján töltött, majd felvették a Színház- és Filmművészeti Egyetemre, Gálffi László, Ács János és Börcsök Enikő osztályába. Játzott többek között A félkegyelműben,

Bertolt Brecht: Baaljában vagy éppen Csehov: Cseresznyés kertjében. A Weöres Sándor Színház társulatában a kezdetektől szerepel. A kis lord, Az ember tragédiája, Pygmalion, Naftalin, Chicago, Szentivánéji álom, Szigorúan ellenőrzött vonatok, La Mancha, A félkegyelmű, Szent György és a Sárkány és így tovább, számos darabban kapott és játszott el szerepeket. Az új évadban többek között Szép Ernő, Feydeau, Ugarov, Oscar Wilde vagy éppen Arthur Miller darabjaiban várják feladatokat.

Szombathelyen született, sokgyermekes családban nőtt fel. Édesapja asztalosmester volt és fiának is ezt az életet szánta. Az első világháború kitörésekor önként jelentkezett katonának, feltehetően azért, hogy megszabaduljon a rákényszerített munkájától. Bal könyökén és alsókarján nehéz, roncsolt sebet kap. Mire a szantinécek rátalálnak, tüdeje áthűl a nagy hidegben. Először vidékre, majd Bécsbe kerül, kórházba. Bal karját amputálni akarják. Nem engedi. Úgy érzi, még szüksége lesz rá, palettát tart majd vele. Bal karja a gondos ápolás mellett is béna marad, a hidegben egész életére kiható tüdőbajt kapott. 1916-ban visszatért Magyarországra és felköltözött Budapestre. Hadirokkantként, némi segélyből és asztalosmunkából tartotta fenn magát. 1917 januárjától a kor legmodernebb szemléletű magántanodájában, a Haris közeli Képzőművészeti szabadiskolában tanul. Abban az évben a Lónyai utcai Iparrajziskolában esti aktrajzolásra járt, majd Teplánszky Sándor Akácfa

utcai szabadiskolájában képezte magát. Itt ismerkedett meg későbbi feleségével, az iskola egyik modelljével, Dombai Viktóriával. Habár a kiállítások lassan ismertté tették a nevét a műértők között, a mindennapi megélhetés nem lett könnyebb a fiatal házaspárnak. 1923. június 2-án Derkovits Gyula feleségével hajóval Bécsbe utazott. Kint a Pestről hozott pénz hamar elfogyott, és alig egy hónap múltán tartalékaik kifogytak. Hoselitz Ernő gyártulajdonos azonban segítségükre sietett és a közel két évig szerény megélhetést biztosított nekik. 1927 szeptemberében az Ernst Múzeum csoportos tárlatán már 41 művel képviseltette magát. A Bécsben készült képek mellett már itthon készített friss alkotásai is helyet kaptak a tárlaton. A hazai művek két nagy téma köré csoportosulnak, az egyik az utca, a nagyváros feszültségét, zaklatottságát, a másik pedig a belső intimitást sugárzó képei, amelyek az otthon belső békéjéről, feleségével való életéről mesélnek. Habár többen próbáltak segíteni, hol képvásárlással, hol adománnyal,

Derkovits nem volt hajlandó a számára megalázó adományokat elfogadni, így 1931. augusztus 19-én a házaspárt kilakoltatták. Erről az eseményről tanúskodik a Végzés című festmény is. Képeit a hatszáz pengős tartozás fejében lefoglalják, őt magát pedig hat hónap felfüggesztett börtönbüntetésre ítélik. A kilakoltatott házaspár egy ideig a festő feleségének testvéréhez költözik. Korábbi képeinek lefoglalása ellenére újabb gyűjteményes kiállítással akart a közönség elé lépni. A pénztelenség még arra is rávette, hogy feleségéhez hasonlóan modellként próbáljon pénzt szerezni. A képzőművészeti Főiskolán Vaszary János eltanácsolta, helyette inkább egy évig havonta ötpengős segélyt küldetett neki. 1934 februárjában a Nemzeti Szalonban megnyílt kiállításon négy képét mutatja be. Ugyanebben a hónapban a Múcsarnokban rendezett Nemzeti Képzőművészeti kiállításon a Dunai homokszállítók című művét állítja ki. Életének utolsó napjain két festményen dolgozott: a mai napig lappangó Fázó asszonyon és az Anya című képen. Derkovits Gyula 1934. június 18-án felesége karjaiban halt meg.

DERKOVITS GYULA és DOMBAI VIKTÓRIA

KÖSZÖNJÜK A WEÖRES SÁNDOR SZÍNHÁZ MUNKATÁRSAINAK SEGÍTSÉGÉT.
RUHA: VARGA ALEXANDRA ÖLTÖZTETŐ.
SMINK ÉS HAJ: TAKÁCS KATALIN FODRÁSZ.
A FELVÉTEL VARGA IMRE 1977-BEN FELÁLLÍTOTT DERKOVITS-SZOBRÁNÁL KÉSZÜLT SZOMBATHELYEN

Párt adunk
a szobroknak

Derkovits Gyula magyar festő és grafikus. Sajátosan egyéni művészetet alakított ki a modern nyugat-európai stílusirányzatok (főleg az expresszionizmus, a kubizmus és a konstruktivizmus) mentén.

SZÖVEG: ERŐS D. ZOLTÁN KÉPEK: OHR TIBOR

A SÁG HEGYI BOR NAGYKÖVETE

Egyedi ízélmény kézműves technikával

Távközlési szakemberből lett immáron országos hírnevet szerzett borász a Győrben élő, Budapesten dolgozó, ám a Ság hegyhez ezer szállal kötődő Dénes Tibor.

Körmenden születtem, s volt néhány kunkor a pályaválasztásomban. Fiatalon nagyon szerettem focizni, ám nem lett belőlem labdarúgó – mondja az előzményekről az aprócska Ság hegyi pince teraszán Dénes Tibor. – Voltak állatorvosi terveim is, ám ettől a biokémia térített el, végül Győrben szereztem villamosmérnöki diplomát. A MATÁV-nál voltam előbb mérnök gyakornok, majd egy nemzetközi projekt levezénylését bízták rám, aztán vállaltam vezető pozíciókat a cégnél.

Hát, ez elég távol áll a borásztól

– Látszólag igen, de családukban voltak ennek előzményei. Nagymamám egészen 1750-ig vezetjük vissza a szőlővel, borral való foglalatosságot, vagyis nem most kezdtük. Már

gyermekként nagy élményt jelentett számomra, hogy részt vehettem nagypam szőlőjében a szüreteken. Akkor még nem tudtam, hogy ennyire szeretni fogom majd. Édesanyám irányításával egyetemista koromban már komolyan tevékenykedtem a szőlőben. Tizenöt évig dolgoztam a MATÁV-nál, ebből az utolsó öt évet Budapesten. Aztán 2004-ben úgy hozta a helyzet, hogy munkahelyi ellentétek miatt a távozás mellett döntöttem. A folytatásra kétféle tervem volt: az egyik a szőlészet és borászat a Ság hegyen, a másik pedig Győrben egy turisztikai hajózási vállalkozás. Belevágtam mindkettőbe, de rájöttem, hogy a kettő együtt nem megy. Végül a borászatot választottam. Ám miután csak ebből nem tudunk megélni, ezért a szakmámban ismét dolgozom Budapesten. Győrben lakunk, ám a hétvégéimet a Ság hegyen töltöm.

Hogyan látott hozzá a birtokalapításhoz?

– A családi szőlőhöz a végkielégítésemből vásároltam újabb területeket. Persze nem kell nagybirtokra gondolni, három hektár területtel rendelkezünk. Valódi családi vállalkozásként működünk, szinte mindent magunk végzünk. Leginkább a zöldmunkák során vonunk be külső erőt. A szüreteket a családon kívül rokonok és barátok segítségével oldjuk meg. Biológiai szőlőművelést folytatunk – rézen és kénen kívül nem használunk sem rovarölőt, sem gyomirtót, sem műtrágyát, sem mesterséges borászati kezelő szereket, segédanyagokat. A pincében is csínján bánunk a modern borászati technikával, inkább a kézműves módszereket helyezzük előtérbe.

A szőlőtermesztés és a borászat komoly szakismeretet követel. Honnan ez a tudás?

– Amint említettem, már egyetemistaként dolgoztam a szőlőben. Édesanyám nagyon nagy tapasztalatokkal rendelkezik ezen a téren, aki maga is aktívan részt vesz a munkákban. Sokat tanulmányoztam a szakirodalmat, beszélgettem borászokkal, rengeteget kóstoltam, a helyiek közül Györgykovács Imre vagy Fekete Béla bácsi, vagy Tokajból Szepsy István, Áts Karcsi, Demeter Zoli borait. Sokat köszönhetek a Pannonhalmán dolgozó Liptai Zsoltnak, aki rengeteget segített borászatunk elindításában. Ő szorgalmazta azt is, hogy olaszrizlingünket nevezzük be a 2008-as Pannon Bormustrára. Sokat tanultam az elmúlt több mint egy évtized alatt, így mostanra már úgy gondolom, tudom, hogy milyen bort szeretnék készíteni.

Milyen ez a bor?

– Mindenekelőtt sági, azaz termőhelyi bor. Ez a legfontosabb ismérve az egyedi boroknak, amelyek elkészítésére törekszünk. Elfogadom a természet adta évjáráthatásokat. Nem küzdök ellene, nem akarok más bort készíteni, mint amit abban az évben a hegy adott. Természetes, minden mesterséges beavatkozástól mentes, de mégis kifinomult, nagytestű, érlelt borok vannak a fejemben és szerencsére már a pincében is 2009 óta. Ezt az utat választottam a kezdeti kísérletezések után, és erről nem is akarok letérni. Aki sokat kóstol, az előbb-utóbb rájön, hogy a boraink – és hál' Istennek más hasonló pincészetek borai – messze túlmutatnak egy rövid és gyors borélményen. Összetéveszthetetlenül eredeti borok, amelyek képesek maradandó élményt nyújtani, és rabul ejtik a nyitott, erre fogékony embereket.

Nézzünk egy kicsit körül a szőlőben!

– A régi szőlő részben olaszrizling, részben chardonnay, illetve vegyes volt. Akad némi kékfrankos is, amiből az évjáráttól függően rosét vagy vörösbort készítek. Az ültetvényeink nagyobbik része egy tagban van a hegy nyugati oldalán, kisebb hányada a keleti alsó-sági oldalon, ám a talajadottságok merőben eltérőek. A hegy lábánál agyagosabb, kötöttebb, ide szürkebarátot telepítettünk. Fölötte furmint a kövesebb vágókban, de akad löszösebb rész is. A lazább talajba olasz- és rajnai rizling került. Az ültetvényeket felújítottuk, újra-telepítettük, és új támrendszert építettünk ki 2007–2008-ban. A telepítéseknél figyelemmel voltunk arra, hogy az alkalmas legyen gépi művelésre is, ugyanis gépek nélkül nem tudnánk családi vállalkozásban működtetni a birtokot. Vannak nehéz döntések is. Egy közel százéves

olaszrizling-ültetvényünket kénytelenek voltunk felszámolni. Vélhetően kibírt volna még néhány évet, de miután sok volt benne a meddő tőke, a mellette lévő terület önmaga kevés lett volna a telepítéshez, így ezt a részt is hozzácsaptuk a felújításhoz. A Pannon Bormustrán végül az ebből az öreg szőlőből készült 2006-os olaszrizling nyert csúcsbor címet, és egyben a legjobb első nevező különdíját. Hát ez elég nagy meglepetés volt mindenkinek.

Ezek után kukkantsunk be a pincébe!

– A pincészet kisborászati technológiával bír, ehhez a mérethez nincs is szükségünk nagyon többre. A dolgokat nehezíti, hogy az infrastruktúra erősen hiányos, nincs vezetékes víz, csatorna, így gyakorlatilag örülünk a villanynak. A feldolgozást a lehetőségekhez mérten gépesítettük. Egy régi daráló, egy félautomata francia prés és két szivattyú segítségével szűrjük a mustot. Hűthető acéltartályokban és tölgyfahordókban készítjük a borokat. Vannak 225 és 228 literes, illetve 500 literes hordóink. A chardonnay jobban bírja a barikolást, így ez ma már kis hordóban készül.

A piac hogyan fogadta a borait?

– Jelentősen növelte az ismertségünket az, amikor a borunk bekerült a Pannon Bormustra legjobb huszonöt fehérbora közé, illetve ott volt a TOP100 magyar borok listáján. Nem is akárhon, hanem annak második harmadában. Igaz, akkor is úgy gondoltam, illetve ma is úgy gondolom, ez az elismerés nemcsak nekünk, hanem az egész Ság hegynek szól. Annak a vidéknek, amelynek borai igazából a termőhelyet fejezik ki, ez pedig érdekes lehet a fogyasztó számára. Az illatban még érvényesül a fajtajelleg, ám az ízben a terroir dominál. Hegyborokat készítünk, le sem tagadhatnák tüzes, vulkáni eredetüket. A Ság hegyen, és Kis-Somlyón még vagy 5–6 olyan borász van, aki képes a helyi adottságokra alapozva szép, minőségi borokat készíteni. Az viszont tény, hogy minél kisebb a pincészet, annál kisebb az esélye arra,

Egy régi daráló, egy félautomata francia prés és két szivattyú segítségével szűrjük a mustot. A boraink összetéveszthetetlenül eredeti borok

hogy betörjön a piacra. Ennek oka a viszonylag kis bormennyiség, amellyel a nagyobb kereskedőknek nem-igen éri meg foglalkozni. Így valójában a minőségünkkel lehetünk versenyképesek, s egyre többen vannak, akik ezt értékelik. Annak is örülünk, hogy az idén a mi 2015-ös rajnai rizlingünk lett a sárvári Nádasdy Fesztivál bora. Rendszeresen résztvevői vagyunk Budapesten tematikus borkóstolóknak, amelyek a borvidék tradicionális fajtajairól, az olaszrizlingről és furmintról szólnak. Időnként kilépünk az országhatáron túlra is, visszatérő kiállítók vagyunk a szlovákiai Kürti Borfesztiválnak is. Tavaly pedig beindítottuk a nyugati exportot. Belgiumban kezdtük meg a forgalmazást egy Gent melletti borkereskedő segítségével, most pedig éppen Londonba készülünk a magyar borok angolai kereskedésébe.

Hogyan tovább?

– Mindig tervezünk, mindig vannak ötleteink, a megvalósítás azonban a párhuzamos munkám miatt is, de főleg a magyar viszonyok miatt, sokszor nehézségbe ütközik. Aktuálisan fut egy borászat fejlesztési pályázatunk, amellyel megcélzottunk egy megfelelően nagy pince felépítését, ami 10–12 hektár szőlő termésének a befogadására képes. A ma korszerűnek tekintett technológiák közül is válogattunk néhányat. A feldolgozó gépsor cseréje mellett szeretnénk a tároló kapacitásainkat is fejleszteni. Tervezzük egy kóstolóterem kialakítását is, ahol vendégeink kényelmes és a borokhoz illő nivós környezetben tudnak majd kóstolni.

SZÖVEG: VAS MEGYEI ÉRTÉKTÁR **KÉPEK:** TIMÁR GERGELY

A kőszegi szőlőtermelés és borkészítés története több évszázadra nyúlik vissza. 1279-ben Kőszegi Iván és Miklós grófok birtokaik megosztásakor a szőlőkről és pincékről is rendelkeztek. Az Anjouk idején Pozsony és Sopron mellett Kőszeg a legjelentősebb borkereskedő, borexportáló városok közé tartozott.

Szőlő Jövésnek Könyve

Az európai kultúrtörténetben
ez a gyakorlat példa nélkül áll

Károly Róbert 1348-ban engedélyezte, hogy a kőszegiek saját boruk mellett a rohonci és csepregi borokat is szállíthassák a délnémet területekre. A szőlőtermelő területek nagysága a XIX. századra már megközelítette a 400 hektárt. „Eleitül ezen Nemes Városban bevett szokás szerint Szent György napján, úgymint szokott, bírói választás napján az hegyesterek az tanácsházba szoktak szőlő jövéseket hozni, melyek által az városi lakosok is az borbéli terméshez reménségek volt, és ezen jövisek akkoráig könyvben nem rajzoltattak...” – olvasható a kőszegi Szőlő Jövésnek Könyve első lapján. Kőszeg egykor híres szőlő- és bortermelésének nevezetes dokumentuma a könyv. A kőszegi „szőlőjövés” rítusa valószínűleg egy középkori jogszokásból alakulhatott ki. Sárkányölő Szent György napja a XVIII–XIX. századig országszerte a közigazgatási év kezdetének számított, a városi tisztújítások napja volt. A Kárpát-medence szőlőtermő vidékein a hegyközségek is ezen a napon tartották a második törvénynapjukat. Április 24-én ebbe a könyvbe rajzolták le az első tavaszi szőlőhajtásokat, a jövéseket. A XVII. század elején a tisztújítás részeként jegyezték le a hajtások bemutatását, ez a szokás valószínűleg már a XVI. században is élt. A városi tisztviselőinek megválasztása a régi belső és külső tanácsnak

a lemondásával kezdődött és a hivatalviselőkével folytatódott. Ezek közé tartoztak a hegyesterek, akik „a szőlőhegyről jelképet hoztak” a választásra. Ezután következett a tisztújítás második része: az új gazdálkodási év tisztségviselőinek megválasztása. A hajtásokat a tisztújítási ünnepség első felében hozták be az önkormányzati testületek elé, mégpedig azért, hogy az új városbíró már az új hajtásokba vetett reménysége jegyében vállalhassa hivatalát. Az európai kultúrtörténetben ez a gyakorlat példa nélkül áll. A könyvben a mintavétel helyét 1930-tól többnyire megjelölték. Volt ebben némi céltudatosság is: a dűlők között mikroklimatikus különbségek vannak, ezért a különböző évjáratú hajtások valójában csak következetes mintavételezéssel vehetők össze. A bejegyzett szőlőfajtákat illetően a Szőlő Jövésnek Könyve valóságos kincsestár. Az értékes szőlészeti forrás kiértékelése nagy munkát ró az utókor szakembereire. Eddig az 1930 és 1980 közötti adatokat dolgozták fel, melyekből kiviláglik, hogy a fehérborok közül népszerű volt az olaszrizling, a furmint, a sasza és a zöld muskotály, míg a vörösborok közül a burgundi, a kékfrankos és a kövidinka. Az első kötet utolsó bejegyzésére 1991-ben került sor. 2013-ban a szőlővesszők bemutatásának és berajzolásának hagyományát felvették a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékébe.

Legjobb mondatok

KÉPEK: TIMÁR GERGELY, ZERGI BORBÁLA

Könye Katalin – Alpaka Farm

A bensőséges kapcsolathoz hozzátartozik a mindennapos cirógatás, szeretgetés. Van olyan alpaka, amelyik kifejezetten szereti, ha szeretgetik, mások meg ki nem állhatják. Van köztük önfeláldozó, kajla, játékos, főnök típus, mind-egyikük másként reagál bizonyos helyzetekre. Az állatok kétszer, háromszor esznek egy nap, legelnek és kapnak zabot meg szénát. A saját ütemükben, tempójukban fejlődnek.

Dancsó „Kicsi” Zoltán

– szövetségi kapitány, Magyar Kick-Box Szövetség

Mi ketten nyertünk kilenc világbajnoki címet, szóval, ha nem lesz kinevelt felnőtt világbajnok versenyzőnk, az sem nagy baj. Egyébként nem ez az elsődleges szempont, hanem, hogy aki nálunk sportol, megtanul kiállni önmagáért, önbecsülésre és helyes önértékelésre tehet szert. Tudod, hány édesanya köszöni meg, aki például egyedül neveli a gyermekét, hogy a segítségemmel sikerült férfit nevelnie a fiából?

Szabadfi Szabolcs – pék, étteremtulajdonos

A szakmám nem az éjszakázás miatt nehéz, hanem, mert az érzékekről szól. A kenyérhez nem kell más, mint lisztből és vízből természetes úton erjesztett kovász, valamint a dagasztáshoz liszt, víz és só, de hiába állítod be az órát csipogóra, hogy a kenyér eddig megkel, ha az élesztőgombák aznap nem úgy működnek. Én tulajdonképpen láthatatlan élőlényeket tartok életben. Lehetne a cikked címe ez is: A titkos pukizás!

Kiss Judit

– szociológus, Castanea Egyesület

Mondták rám a helyiek, hogy nálam erőszakosabb némbor a földön nincs! Kettős irányultság van bennünk. Saját magunk számára szervezünk programokat, amelyeket nyitottá teszünk. Felnőttképzési központként működünk, tehát bárkit szívesen fogadunk. Ennek a helynek van szakrális kisugárzása, talán ez is az oka annak, hogy olyan nagyon szeretünk itt lenni.

Trokán Péter

– színész

Jó élet van itt, a szomszédasszony barackot hoz, én a halat megfogom, bor meg van! Mi kell még? Nagyon szeretjük a sült keszeget, ha társaság jön, feldobok egy jó kis halászlevet. Itt egyébként is az a jó, hogy nem tudom előre, vajon másfél óra múlva mit fogok csinálni. Azt szoktam mondani, majd lesz valami, ha eldöntöm, hogy csinálok valamit, aztán még sincs hozzá kedvem, itt egyszerűen megengedhetem magamnak, hogy nem csinálok.

Bakonyi Dorottya – lovas

Minden alkalommal felvetődik a kérdés, vajon azért csinálnak-e meg a lovak bizonyos dolgokat, mert engem szeretnek, vagy egyébként is megtennék az embernek, bárki is az. Meg kell mondanom, hogy nem a személyem miatt teszik meg.

HATÁROK NÉLKÜL MI ALAKÍTJUK A JÖVŐNKET!

A 2011-ben és 2013-ban két ütemben megvalósított kapacitásbővítés harmadik ütemeként, most közel 20 milliárd forint értékű beruházás keretében újítja meg a Nestlé a büki állateledelgyártó üzemének gyártási technológiáját és termékportfólióját.

Ennek köszönhetően a Purina gyár, az idén éppen 150 éves Nestlé cégcsoport legnagyobb európai állateledel gyártó központja lesz, amely több mint 30 ország piacát fogja ellátni állateledel termékekkel. A beruházás átadásának tervezett időpontja 2017 negyedik negyedéve.

Kai Herzke, gyárigazgató: - A jó munkahelyi környezet és kultúra megteremtése fontos számunkra.

„Erős, lelkes csapat vagyunk nagyszerű tervekkel, és a Nestlé Magyarország történetének legnagyobb beruházásait tervezzük megvalósítani Bükön. Ennek a beruházásnak a munkálatai már javában folynak, megkezdődött az üzem átalakítása, ugyanakkor az átalakítás ideje alatt napi működésünk sem áll le. Gyári fejlesztéseink, különféle projektjeink folyamatosan jelen vannak az életünkben, és kiemelt szerepet kap a TPM (teljes teljesítmény gazdálkodás) megteremtése és az 5S módszer (jól szervezett és tiszta munkaterület kialakítása) bevezetése a munkahelyi környezet és kultúra fejlesztéséért.”

ÚJ BELÉPŐK GYORS INTEGRÁLÁSA ÉS ÉRTÉKES CSAPATTAGGÁ FEJLESZTÉSE

A Nestlé Purina a legvonzóbb munkáltatók egyike a térségben, változatos munkaköröket, kihívást jelentő feladatokat kínálunk munkavállalóinknak. Az új belépők könnyen integrálódnak, hiszen számos tréninget, oktatást kapnak. Az elvárt szint elérése és fenntartása érdekében ismertetjük a módszertanokat, rengeteg oktatással, megfelelő coachinggal, értékelésekkel senkit nem hagyunk magára. A kompetenciák fejlesztésén minden szinten dolgozunk, ehhez nyújt segítséget az ún. teljesítményértékelési rendszerünk, amelynek segítségével egyénre szabott fejlesztési tervet dolgozunk ki, külön figyelmet fordítva a hosszú távú lehetőségekre.

sal, megfelelő coachinggal, értékelésekkel senkit nem hagyunk magára. A kompetenciák fejlesztésén minden szinten dolgozunk, ehhez nyújt segítséget az ún. teljesítményértékelési rendszerünk, amelynek segítségével egyénre szabott fejlesztési tervet dolgozunk ki, külön figyelmet fordítva a hosszú távú lehetőségekre.

NEMZETKÖZI KARRIER LEHETŐSÉGET KÍNÁLUNK!

Szakmai tapasztalatcsere és ismeretbővítés céljából számos kollégának van lehetősége európai társgyárakat látogatni, hogy erősítsék és szélesítsék tudásukat. A nemzetközi szinten való jelenlétünknek köszönhetően intenzív kapcsolatokat működtetünk olyan szakemberek között, akik különböző országokban élnek, mégis szoros együttműködésben dolgoznak. A fejlődés és hatékonyságnövelés érdekében

kiaknázzuk a multikulturális közeg nyújtotta előnyöket. 2011 óta gépsoraink folyamatos fejlesztések alatt állnak, modern technológiák jelennek meg minden beruházás alkalmával. Kihívást jelentő feladatokat kínálunk mérnökök számára, nem csak üzemeltetési feladatokkal, illetve a szakma gyakorlati elsajátítása mellett a műszaki/üzleti angol nyelvismeret bővítésére is bőven van lehetőség.

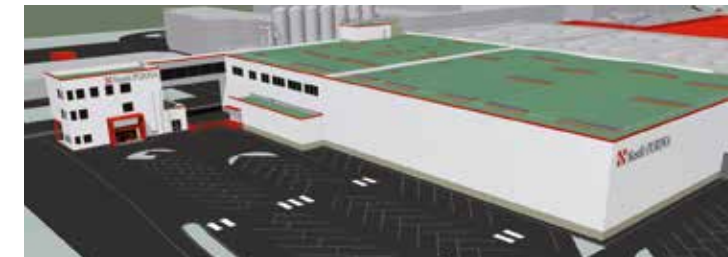
Nálunk a folyamatos fejlesztés a napi munka része!

SZERETNE CSATLAKOZNI?

A job.buk@purina.nestle.com e-mail címen jelentkezhet önéletrajzával vagy személyesen a **Nestlé Hungária Kft. Purina Gyárában, 9737 Bük, Darling utca 1.** szám alatt a HR osztályon **+94/558-800** számon előzetesen bejelentkezve.

Nestlé PURINA.

Az Ön Kedvence, a mi Szenvedélyünk.®

Megkezdődött a Nestlé Hungária Kft. történetének eddigi legnagyobb, egyben az elmúlt évek egyik legjelentősebb hazai agrárgazdasági beruházása Bükön.

FOLYAMATOS FEJLESZTÉSEK

Ez a beruházás egy újabb fontos állomása annak a folyamatos fejlesztésnek, amelynek során a Nestlé 2010 óta több mint 40 milliárd forintot költött a hazai állateledel-gyártás fejlesztésére, és több mint 500 új munkahelyet teremtett. Beruházásunk tovább erősíti a magyar gazdaság regionális versenyképességét, a hazai élelmiszertermelők piacbiztonságát, hozzájárul új munkahelyek létrejöttéhez és elősegíti a magyar nemzetgazdaság teljesítményének fenntartható növekedését. Az új beruházással további új munkahelyeket teremt a Nestlé Hungária Kft. Bükön, és a teljes foglalkoztatott létszám így megközelíti az 1000 főt.

JUTTATÁSAINK:

- Versenyképes jövedelem
- Jelenléti és gyári bónusz
- 13. havi fizetés
- Cafetéria
- Iskolakezdési támogatás
- Nestlé Csokoládé és Babatápszer csomag
- Céges buszközlekedés
- Friss gyümölcs hetente

ESEMÉNYEK:

- Nyári családi nap és Mikulás parti
- Csapatépítők

ALPAKA,

AZ ŐRSÉGI HÁZI KEDVENC

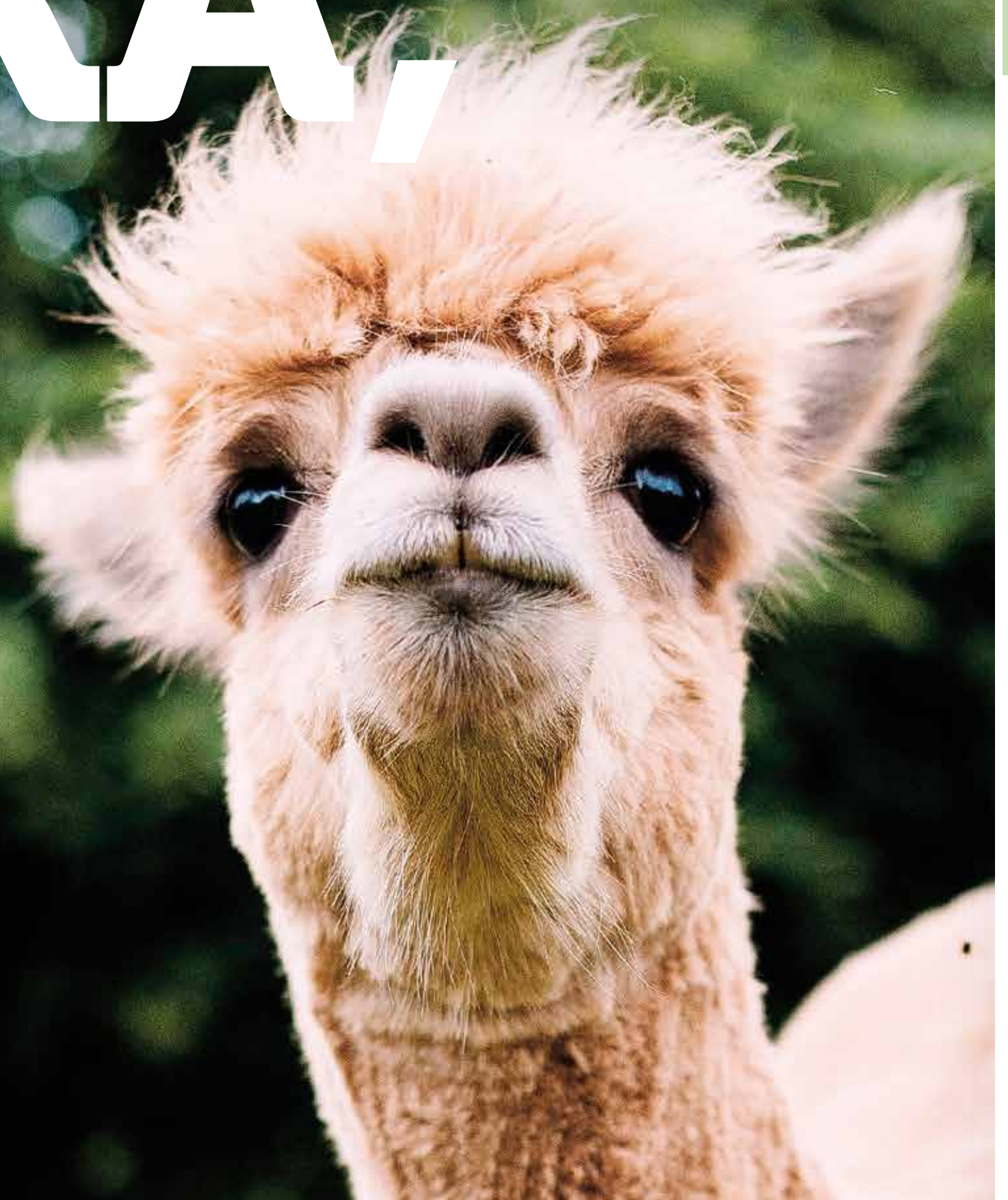
SZÖVEG: SZEKÉR DÓRA KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

Gyapjából öltöztették az uralkodókat

Hajnalban indultunk, mert tudtuk, az alpakák a korai órákban mozgékonyabbak. Az Őrség kacskaringós útjain jutottunk el Szaknyérba, ahol varázslatos környezetben, szabadtartásban élnek ezek a csodálatos állatok. A farm története öt évvel ezelőtt kezdődött, de nem az Őrségi falucskában, hanem távoli tájakon, egy dél-amerikai körút nagy ajándékeként.

harmatos fűben lépkedünk, át a kerten, a kerti tó pallóján, szép csendben megyünk a karámig. A farm tulajdonosa fogad minket, és közben mesélni kezd az állatokról. Megtudjuk, szelídek, mindegyiküknek saját személyisége van, szabadtartásban nőnek, szaporodnak a szaknyéri birtokon. A ház asszonya, a farm megálmodója, Könye Katalin a közeli családi panzióban dolgozik, később hozzá is elautózunk, de addig muszáj közelebről megismerkednünk ezekkel a csodás állatokkal. Flever, a tenyészbika ballag elő a pihenőhelyről, körbenéz, kis hívó hangot hallat, és közelít a gazdájához. Fotós kolléganőm és én is megbátorodom, halkán odamegyek a szép állathoz, gyengéden megsimítom vastag bundáját és bájos pofáját. Cseppet sem zavartatja magát, tűri az érdeklődő tekintetet, nem rezdül meg akkor sem, amikor fényképezzük. Aztán hagyjuk, hadd csatlakozzon társaihoz, és kicsit távolabbról vesszük szemügyre ezeket a gyönyörű állatokat. A farm tulajdonosa elárulja,

párja évekkkel ezelőtt teljesen rabjává vált az alpakáknak, akkoriban csak úgy emlegette őket, olyan édesek, akár egy plüssmaci. Mivel vadon élő állatokról van szó, nehezen közelednek idegen emberekhez. Sok helyen ezért betörik őket, akár a vadlovakat, jön a kötőfék, és elég drasztikus módon idomítják ezeket a csodálatos állatokat. Megtudjuk, itt az Őrségben mindig az van, amit ők szeretnének. Csak a nyírás az egyedüli kényszer, azt viszont muszáj kibírniuk. Őshazájukban egy igazán nagy farm háromszáz hektárnál kezdődik, itt a faluban elsőként a szakszerű karámrendszert kellett kialakítani. Könye Katalin családja szarvasmarhákat tart hosszú évek óta, azok is szabadtartásban nevelkednek, a panzió területén sétálhatnak tizennégy hektáron. Még nem indulunk át a szálláshelyre, inkább élünk a lehetőséggel, hogy a reggeli hancúrozás szemtanúi lehessünk. A kapu kinyílik, és egyenként lassan kijönnek az alpakák. Akár a sztárok a vörös szőnyegen, egy pillanatra megállnak, pózolnak a fényképezőgép előtt és szaladnak, akár a zabolátlan kiscsikók. A legédesebbek a kicsik, egyikük ártatlan

szemmel néz rám, szinte kövé meredten. Cappuccinónak hívják, és nemrég született, de van itt Csoki és Kakaó névre hallgató állat is. Egytől-egyig nagyon édesek. Egyikük szégyentelenül udvarolni kezd egy kancának és hátulról párzásra kényszeríti azt, mi hátrébb állunk és szemérmesen elcsomagoljuk a kamerát. A tulajdonos pedig folytatja a mesét, miszerint az ő alpakáik nem haszonállatok, hacsak a fűlegelést nem tartjuk munkának. Katalin hét szarvasmarháját sem vágják le, a vendégek csodálatára jönnek-mennek a legelőn.

Átérünk a szálláshelyre, Katalin már vár minket, kávé készíti és mesélni kezd. Rengeteg a dolga, a nyaralni vágyók ugyanis folyamatosan birtokba veszik a panziót, nem is beszélve a gyönyörű és romantikus lombházról, amelyben most is nyaral egy család, két gyerekkel. Elmeséli a történetet a kezdetektől, hogy Hollandiából érkezett az első három alpaka, amelyek közül már ott befedeztettek kettőt. Aztán ezek is szaporodtak, születtek kis bikák, lett három kölyök.

Az állatoknak valójában eszmei értéke van, nagyságrendileg egy ló árára taksál egy alpaka, a gyapjú ára ugyan nagyon értékes, mégsem lehet eladni. Fonalkészítéssel ugyanis szinte senki nem foglalkozik a környéken.

– Egy évben csupán egyszer nyírják őket, télre vissza kell növeszteni a bundájukat. A gyapjút nem dolgoztatjuk fel, eladni nem lehet, így hát marad a szeretet és a szabadon gondozás szépsége. Nem a hasznuk miatt tartjuk őket, hanem mert közel nőttek a szívünkhöz. Az állatokat vagy holland, vagy ausztrál szakemberek nyírják meg, nagy utat tesznek meg az Őrségig.

A bensőséges kapcsolathoz hozzátartozik a mindennapos cirógatás, szeretgetés. Van olyan alpaka, amelyik kifejezetten szereti, ha szeretgetik, mások meg ki nem állhatják. Van köztük önfeláldozó, kajla, játékos, főnök típus, mindegyikük másként reagál bizonyos helyzetekre. Az állatok kétszer, háromszor esznek egy nap, legelnek és kapnak zabot, meg szénát. A saját ütemükben,

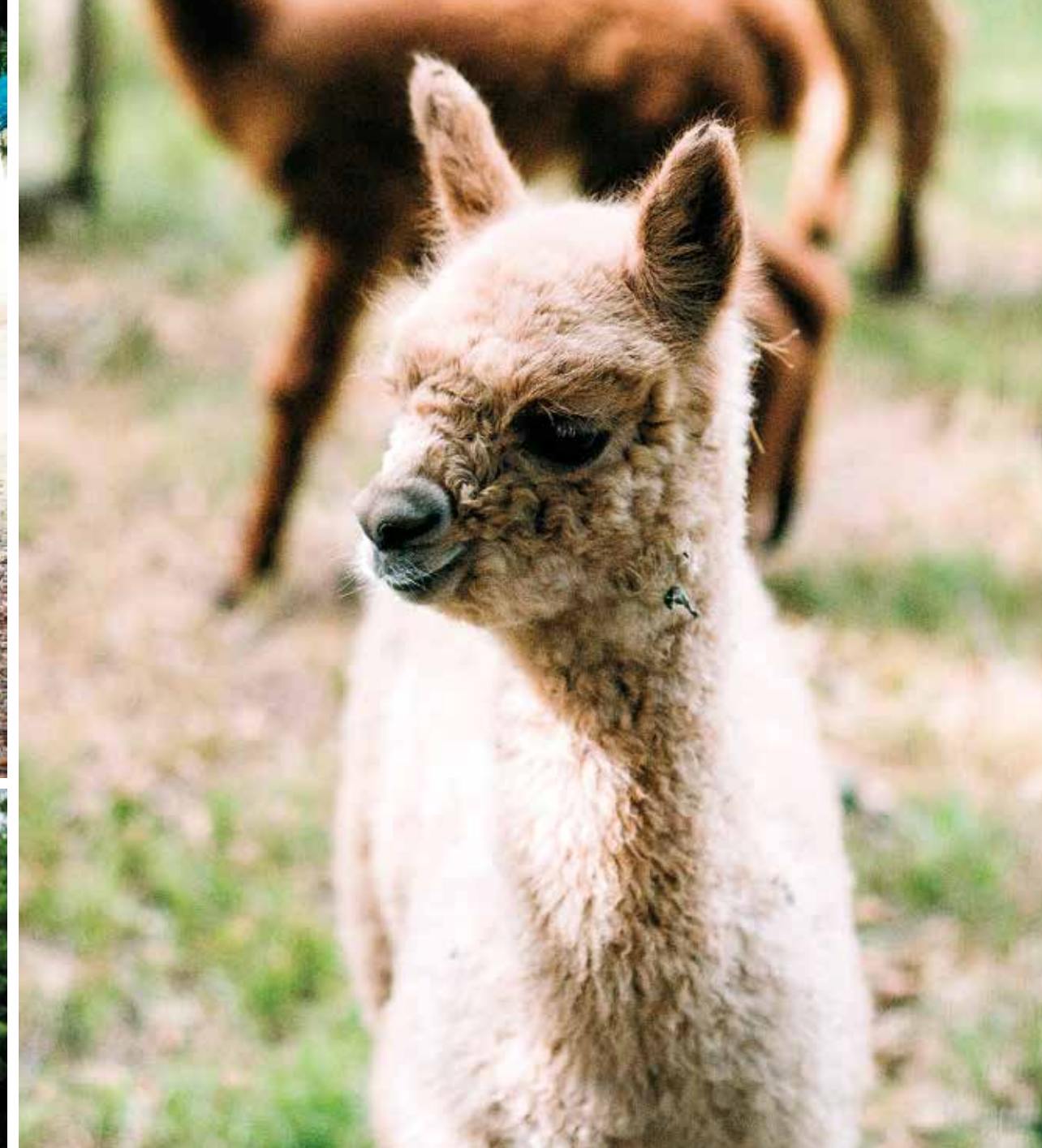
tempójukban fejlődnek. Megkérdezem, vajon mi lesz, ha egyszer csak túlszaporodnak, azt mondják, nem adnak túl rajtuk semmi pénzért sem. Szeretik őket, akárha a gyerekeik lennének.

– Nyáron kevesebb az időm, mert a panzió rengeteg elfoglaltsággal jár és nekem a munkára kell összpontosítanom. A szállóvendégek ellátása az első. Főleg a fővárosból jönnek, sokan a gyönyörű természetért meg az aktív pihenés miatt. Van még egy lángosos büfénk a Vadása-tónál, úgyhogy elég sok a tennivaló. A panzió vendégei mind ismerik az állatokat, pénzt természetesen nem fogadnak el, csupán beengedik az érdeklődőket az otthonukba. Vadasparkot viszont egyáltalán nem akarnak nyitni. Katalin élt már Angliában is, és a család nagy része most is ott van, nyitott embernek tartja magát, aki bárhol meg tudja találni az örömét. A természethez alázattal viszonyul, tiszteli az állatokat és boldog embernek vallja magát.

Alpaka – gyapjából királyokat öltöztettek

Az alpaka Andokban élő, vad őst az inkák házasították valamikor a 2–4. században. Az Inka Birodalomban különleges tiszteletben részesítették a fajt: gyapjából készült a királyi öltözet, és számos vallási szertartásban részt vett az „istenek ajándéka”. Már ekkor nagy hangsúlyt fektettek a vérvonalak tisztaságára és a szakszerű tenyésztésre.

Azóta elsősorban Peru, Bolivia és Chile területén rendkívül nagy mennyiségű alpakát tenyésztettek, de más latin-amerikai országokban, Észak-Amerikában, Új-Zélandon és Ausztráliában is megjelentek kisebb tenyészetek. Gazdasági haszna mellett jámbor és tiszta természete miatt az alpaka egyre gyakoribb házi kedvenc. Harminc évig is élhetnek.

Praktiker

A magyar barkácsáruház

**Csempekandallók
széles választéka!**

449.990 Ft

CSEMPEKANDALLÓ

• 9 KW

316063

7.999 Ft

HAMUTARTÁLY

• szűrővel

304644

17.990 Ft

HAMUPORSZÍVÓ

• 100W

• 18 L

308691

Szombathely
Rozsnyó út 1.
Tel.: (94) 500-740

Székesfehérvár
Balatoni út 44-46.
Tel.: (22) 516-000

A z e u r o
á r u h á z u n k b a n
e l f o g a d o t t
f i z e t ő e s z k ö z !

www.praktiker.hu

TOP 7 egyházi kirándulóhely Vas megyében

KÉPEK: VAS NÉPE ARCHÍV

Vas megye gazdag egyházi műemlékekben, templomokban, kegyhelyekben, zarándokhelyekben, kápolnáknban, kálváriákban, amelyeket szerencsére megkímélt az idő és a történelem. Ráadásul ezek a műemlékek jó állapotban, többnyire felújítva, restaurálva várják a látogatókat, egyszerre kínálva esztétikai és szakrális élményt. Ezek közül válogattunk néhány őszi kirándulásra valót.

Szent Márton-templom Szombathely

A templom 1885-ig az önálló Szentmárton község plébániatemploma volt. A hagyomány szerint az egyházi épület Szent Márton szülőháza felett épült fel. Emlékét a plébániatemplomban, a szentélytől északra fekvő kápolna őrzi. Többször bővítették és átépítették, jelenlegi formáját 1930-ban nyerte el. A templom előtti téren 1938-ban állították fel Rumi Rajki István kétalakos szoborművét: Szent Márton megkereszteli édesanyját.

Katolikus templom / Óriszentpéter

Óriszentpéter egyik fő látnivalója a román kori katolikus templom. Az erődített templom 1230 körül épülhetett. A 14–15. században gótikus stílusban bővítették. 1550 táján erődítménnyé alakították: bástyákkal, sánccal és árokkal vették körül. Kanizsa eleste után tovább erősítették. A kis váracskák, az úgynevezett „castellumok” közül az óriszentpéteri templomerőd volt a legjelentősebb. 1664-ben a Köprülü Ahmed vezette török hadak megostromolták és elpusztították. Egykori erődítéseire ma már csak a templomkertben megsejmelhető mély sáncárok utal.

Szent Jakab-templom / Kőszeg

A Szent Jakab-templom Kőszeg legnagyobb műltra visszatekintő belvárosi, háromhajós temploma. A gótikus belső kialakítás és a barokk külső megjelenés mögött gazdag, néha viharos történelem húzódik meg. A barokk külsőt az 1807-es felújításkor kapta. Esterházy Pál készítette a főoltárt, amelynek főalakja 1735-ig Szent Jakab volt, majd ezt Madonna-szoborra cserélték. 1719-ben készültek a mai napig meglévő faragott padsorok. A restaurálás során feltárták a templom mai napig legjelentősebb gótikus secco technikával készült freskóit.

Szentháromság-templom / Velemér

Magyarország sok szempontból legkülönlegesebb temploma a Szentháromság tiszteletére szentelt, egyhajós, nyugati tornyos, a nyolcszög három oldalával záródó szentélyel ellátott, kőből és téglából épült, veleméri katolikus templom, ami a mostani falu déli végében található Papréten emelkedik. A templomot nem pontosan keletelték, hanem úgy, hogy a Szentháromság vasárnapján kelő nap első sugara a Szentháromság a szentély boltozatán lévő jelképére essen. Az építők és a freskót készítő Aquila János ezenkívül figyeltek a napfordulóra is.

Havas Boldogasszony kápolna Pápac

A nagyrészt román stílust képviselő, valószínűleg a 12. században emelt épület azonosnak tekinthető a település Árpád-kori plébániatemplomával. A templom a prépostság templomának megépítését követően az Ágoston-rendi kolostor kápolnájaként működött tovább. A későbbiekben Havas Boldogasszony nevet felvett kápolnát a XX. században több esetben is tatarozták, restaurálták. A kápolnán az elmúlt évszázadok során több átépítés történt, de ennek ellenére a korai központos templomok alaptípusának – körtemplom – jegyeit jól megőrizte.

Kápolna / Sitke

A ma közel hétszáz lakosú települést 1946-ban Kissitke és Nagysitke egyesítésével hozták létre. Első okleveles említése Sitka néven 1251-ből való. A korai település a 15. században vált ketté, addig a Sitkei család birtoka volt. Mindkét falu határában évszázadok óta folytatnak szőlőművelést. A Hercseg-hegyen 1860 óta bányásztak bazaltot. 1870-es években pedig olasz kőfaragókat fogadtak. 1986-ban kezdődött a romos sitkei kápolna felújítása, amikor megalakult a Sitkei Kápolna Kulturális Egyesület, amely koncerteket szervezett, és amelyek bevételeiből elkezdődhetett a felújítás.

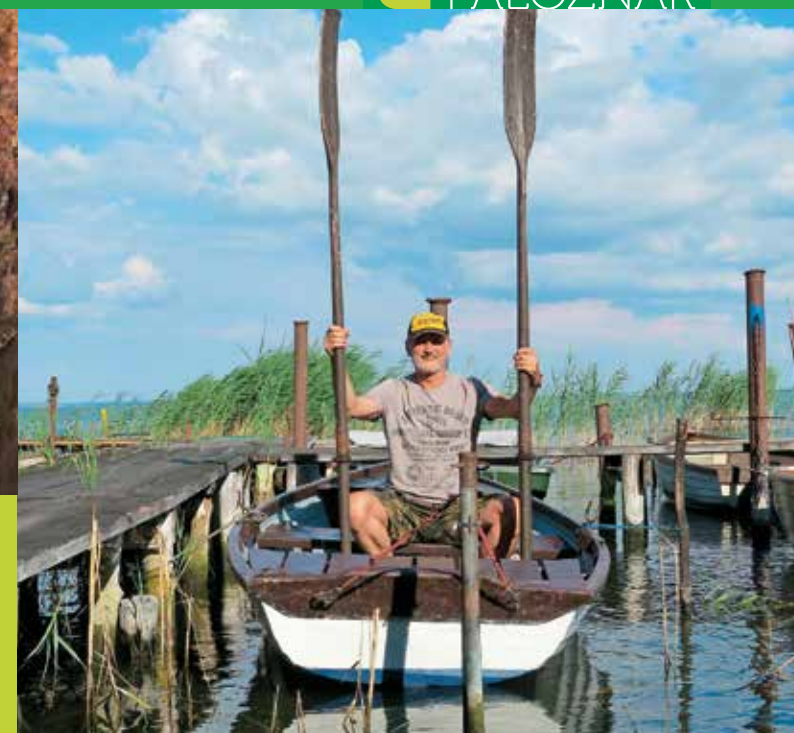

Apátsági templom és kolostor Szentgotthárd

III. Béla magyar király Franciaországból hívott be szerzeteseket, akik a Trois Fontaines-i apátságból érkeztek. A szerzeteseknek adta ezt az akkor még lakatlan vidéket, ahol a ciszterek befoglalták birtokuk kiépítésébe. A ciszterek előnyös helyet kerestek apátságuk felépítésére. Ez a Lapincs Rábába való torkollásánál feküdt, és védve volt a nedvességtől, áradásoktól, a patakok is a Rába völgyére nyíltak. Így megfelelő központja lett nemcsak a cisztereknek, hanem az egész vidéknek. Napjainkban sem esik túlzottan távol a városközponttól a templom és a színház.

Vendégségben Trokán Péternél Paloznagon

Minden percet sajnállok, amit nem itt töltök

SZÖVEG: SZEKÉR DÓRA KÉPEK: STEKOVICS GÁSPÁR

Az a helyzet, hogy itt én nem üdülök. Én itt élek! – válaszol nevetve Trokán Péter arra a kérdésre, mennyi időt tud eltölteni paloznaki házában. A színész ugyanis az évad végén leköltözik a Balaton-partra és ott van egész nyáron.

előkerülnek a régi történetek, a Nemzeti Színház siófoki üdülőjéről, ahonnan jó volt ránézni az északi partra. Már a kezdet kezdetén is szeretett volna egy nyaralót a környéken a családnak, a kilencvenes években aztán megvalósult egy álom.

– Amikor Veszprémben dolgoztam, gyakran jártunk le Füredre, Csopakra a kollégákkal, és akkor már majdnem mindenkinek volt egy kis dácsája. Szóltam is a haveroknak, hogy szóljanak, ha tudnak valami jó kis házat. Kránitz Lajos mondta, szól, ha tud valamit, és pár hónap múlva jött a telefon, hogy megvehetem a Kiss néni házat.

Az épület elég rossz állapotban volt, de hosszas átépítés, javítás után 2004-re elkészült a paloznaki dácsa. Tudta, eljön az az idő, amikor nem dolgozza majd végig a nyarat, hanem átadja magát a valódi pihenésnek. Nyári színházban munkát nem igazán vállal. Igaz, idén kivételt tesz Szikora János felkérése miatt. – Hát én nem vagyok hajlandó végig dolgozni a nyarat, mint a Jordán! (nevet) Jó, most elvállaltam a Koronajátékokat ebben az Árpád-házi királyokról szóló darabban, de csak azért, mert a próbafolyamat nem vágja ketté a nyarat, inkább csak megrövidíti azt. Trokán szerint mindenki máshogy pihen, az igazgatója munkával, ő úgy, hogy teljesen mást csinál, mint év közben szo-

kott. Székesfehérvárra háromnegyed óra alatt odaér, próba után pedig siet vissza a kis faluba. Ahogy a párja fogalmaz, nyáron a színész csak gondnok a pesti házban, lenyírja a sövényt, a füvet, kiteszi a szelektív hulladékot, és rögtön a Balaton felé veszi az irányt, mert minden percet sajnál, amit nem ezen a csendes helyen tölthet.

Trokán telkén a szőlőtőkék közt sétálgatunk, a ház melletti emelkedőre lépcsősor vezet, egyik fokán nagy lábasban morzsolt kukorica, csali a halaknak. A borospince bejáratához gumihalat szegeztek, egy polcon mindenféle kupák, horgászverseny relikviái. Egy szép kék pad, Nóri lánya szerzte, hobbiból talán felújítja egyszer. – Jó élet van itt, a szomszédasszony barackot hoz, én a halat megfogom, bor meg van! Mi kell még? Nagyon szeretjük a sült keszeget, ha társaság jön, feldobok egy jó kis halászelevet. Haumannéknak tartozom épp egy főzéssel. Itt egyébként is az a jó, hogy nem tudom előre, vajon másfél óra múlva mit fogok csinálni. Azt szoktam mondani, majd lesz valami, ha eldöntöm, hogy csinálom valamit, aztán

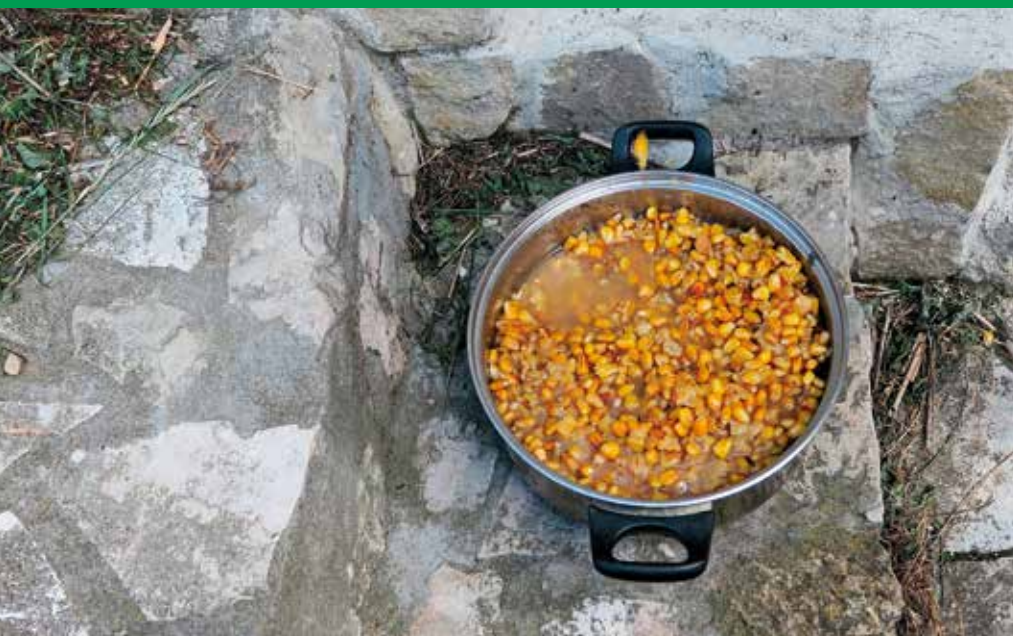
még sincs hozzá kedvem, itt egyszerűen megengedhetem magamnak, hogy nem csinálom. Az itteniek ismerik a családot, a ház pedig olyan lett, amilyenre mindig is vágytak. A kert is gyönyörű, a nagy csendben jó kiülni a szilvafa alá, nem csinálni semmit. Lementünk a stégre a csónakhoz. Trokán Péter büszkén mutatja az óriási evezőket. Vidáman nevet Stekovics Gáspár fényképezőgépe előtt. Míg a csónakot elköti, az évad nehézségeiről faggatom. Keményen kiállt Jordán Tamás mellett. A nyár eleji baleset pont azt bizonyítja, mennyit kivett az igazgatóból ez a borzalmas meghurcolás. A színész úgy véli, végül hála Istennek minden úgy történt, ahogy annak történ-

nie kellett. Szerinte így kerültek helyükre a dolgok. – Személyes kudarcnak éltem meg ezt a helyzetet. Mindent megpróbáltam megtenni azért, hogy Tamás maradjon az igazgatói székben. Sok befolyásos emberrel beszéltem, azt mondták, igen, így lesz, és aztán másnap nem úgy lett. Különös, de olyan volt ez az egész helyzet, mint egy gyermekvesztés. Az ember megszül egy gyereket, 10 évig neveli, aztán azt mondják neki, eddig felneveltet, most viszont már visszük állami gondozásba. Ilyet nem lehet csinálni! Megtanultam, hogy hiába beszéljük ugyanazt a nyelvet, mindent másképpen értünk. Furcsa és tanulságos időszak volt. A

társulatot viszont még jobban eggyé kovácsolta ez a nagy kiállítás. A színész szerint óriási vállalás volt az évadban így kiállni az igazgató mellett. Akik benne voltak a Volpone című előadásban, azok előtt megemeli a kalapját, mondta, ő ugyanis szerencsére már nem játszott az utolsó darabban, amely bemutatójára végre kiderült, a döntéshozók Jordán Tamást tartják az igazgatói székben. Szerepálmokról faggatom, de hárít. Azt mondja, nincs szerepálma, főszerep sem kell, csak jó szerep. – Én nem akarok már főszerepet játszani, illetve dehogyisnem akarok! Viccet félretéve, tényleg jó szerepeket szeretnék játszani és főleg jó rendezőkkel. Az elmúlt

TROKÁN PÉTER SZENVEDÉLYE A HORGÁSZAT. CSALINAK EGY FAZÉKNYI KUKORICA. A PINCÉBEN SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ BOR

A PALOZNAKI NYARAK SZABADSÁGOT ADNAK. ILYENKOR SEMMIT NEM MUSZÁJ ELINTÉZNI, NEM KELL IDŐRE ROHANNI, NYUGALOM VAN

Megtanultam, hogy hiába beszélünk egy nyelvet. Tanulságos időszak volt, a társulatot viszont eggyé kovácsolta!

évad legnagyobb csodája számomra Zsótér Sándor volt, akivel először dolgoztam együtt. Nőri lányom előbb dolgozott Sándorral, rengeteg jó dolgot mesélt, ezért alig vártam, hogy elkezdjük a próbákat. Nyáron egyébként sok szöveget tanul a balatoni házban. Jordán Tamás úgy véli, már a rendelkező próbára teljes szöveg-tudással kell menni. Valló Péter Obloffjában játszik az új évadban, aztán Czukor Balázs is felkérte egy szerepre, és nagyon várja, hogy Zsótér Sándor mit álmódott színpadra Oscar Wilde Bunburyjéből. A szombathelyi élet nem új a művész számára, sokat játszott vidéken. Azt mondja, a legboldogabb a pályája elején, Kecskeméten volt, de csodálatos volt Veszprémben is játszani. Úgy véli, érdekes, de vidéken kezdte, és úgy látszik, ott is fogja befejezni. Szereti, ha jó a légkör

egy társulatban. Legutóbb egyik kollégája csak úgy elmondta neki, mennyire kedveli őt. Egyszer így járt ő is Gábor Miklóssal, aki meg Zenthe Ferenc iránt érzett nagy-rabecsüléséről beszélt Trokánnak. Nem lehet kihagyni, hogy a Szomszédok című teleregényről ne ejtsünk szót. A kéthetente egyszer fél órában sugárzott sorozat óriási nézettséggel ment a tévében. Igaz, akkor egyetlen televízióként sugározta a királyi csatorna, mégis nagy dolog volt, hogy sok millióan kísérték figyelemmel a gazdag-réti családok sorsát. A hat kísérleti adás helyett hosszú évekig futó sorozat lett a Szomszédokból.

A legnagyobb lökést az hozta, hogy Friderikusz Sándor show-műsorát úgy reklámozták, hogy nézzék meg a Szomszédok után.

Trokán elmeséli, milyen hihetetlen élmény részt venni az ELTE diáknapi sorozat egykori sztárjaival, akik most is kedveltek, a mai fiatalok körében. Sőt, még Szomszédok Klubok is működnek az országban. Kulka János is gyakran vendégeskedik náluk, és a többiek is. Akkoriban sokat veszítettek is a Szomszédokkal, mert a filmesek nem vállalták, hogy sorozatszárakkal forgassanak, így aztán nem nagyon kaptak filmszerepet. Szelényi János arca nem kellett nekik, sokkal inkább kerestek ismeretlen arcokat. Amerikában ez nem így ment, és ma már persze itthon is másképpen van. A beszélgetés végén nyilván gratuláltunk a legfiatalabb családtaghoz, a kicsi Károlyhoz, aki Anna lányának első kisfia, így a művész nagyapa lett. – Jaj, nagyon örülünk, ő az V. Károly. A család ötödik Károly nevű gyermeke. Büszke a lányaira, akik sikeresek a pályájukon. Egyetlen versmondóversenyre nem küldte el őket, mégis örül, hogy a pályára léptek, hiszen a saját maguk jogán lettek sikeres színészek. Amikor azt kértem, szívesen játszana-e a lányokkal, azt mondja, igen. Már javasolom is a Lear királyt. Nevetve válaszolja, említsem csak meg Jordán Tamásnak, ha merem!

Amikor Dancsó „Kicsi” Zoltán pusztá kézzel püfölni kezdi a bokszzsákot, zajjal telik meg a terem. Pontosabban, mintha a fal adná a másikat. A nagy hangzavarban nem hallom, mit kérdezett a kollégám. Marton Klári csak nevet ezen, haja a vállára omlik, a fotózás kedvéért nem visel edzőruhát.

SZÖVEG: ELEKES KORNÉL **KÉPEK:** TIMÁR GERGELY

A kick-box önbecsülésre nevel

Marton Klára és Dancsó „Kicsi” Zoltán edzésén jártunk

Páros interjúra készülünk, mert Klári és Zoli egyfelől mester és tanítvány, másfelől edzőkolléga, nem utolsósorban társak az életben. Mégis úgy döntünk, külön beszélgetünk, nem adjuk össze kettenük világbajnoki címét, sokkal inkább az érdekel minket, hogyan jutottak el az eredményes sportkarrierjük egyes állomásaira. Klári kis farmersortban, mezítláb lép az edzőszőnyegre, sminkjét megigazítja a nagytükörben és mesélni kezd. – Hú, de furcsa érzés, nem szoktam ilyen sminkben edzésre járni! (nevet). Mindig is mozgékony voltam, ezért

kiskoromban többféle sportot kipróbáltattak velem a szüleim. Tornáztam, majd rövid ideig rock n' rollra jártam, és teniszeztam is három évig, aztán 1995-ben anyukám ismerősén keresztül – aki később a nevelőedzőm lett – jutottam el egy kick-box-edzésre. Abból a kezdő csoportból végül is csak én maradtam egyedül. Klári 1997-ben elkezdett versenyezni, akkor tizenöt éves volt. Kicsi jóval korábban kezdte a sportot, már hatévesen kick-boxra járt. Szülei testnevelés tagozatos iskolába íratják, ahol sportágat kellett választani. Kicsit azonban a hagyományos sportágak és a csapatsportok sem érdekelték, azonban a kick-box technikáinak a tökéletesítése

A tatamin viszont a versenyzőnek egyedül kell megoldania a helyzeteket, hiába ül mögötte az edző, aki tanácsokkal látja el

annál inkább. 1995-ben jutott ki először Európa-bajnokságra junior korosztályban, amelyet azonnal meg is nyert, majd két évvel később, 19 évesen már felnőtt magyar bajnokként világbajnokságon szerepelt, ott ezüstéremmel zárt. A felnőttek mezőnyében juniorként nem volt könnyű megállnia a helyét, nem volt mindegy, ki volt az ellenfele, az sem, hogyan jött ki a versenyforma. Kicsi először 2001-ben, Mariborban állhatott fel a dobogó legfetejére felnőtt világbajnokságon. Hogy kiből lesz

jó sportoló, sok mindentől függ. Klári serdülőként jutott ki először világbajnokságra, és 2003-ban nyerte meg először a felnőtt magyar bajnokságot. Újoncként abban az évben a párizsi világbajnokságon az akkori Európa- és világbajnokot is legyőzte, nyomás és stressz nélkül versenyezve lett világbajnok.

2001-ben aztán edzőt váltott, de már előtte is végzett kiegészítő edzéseket Koszegovits Mihállyal és Dancsó „Kicsi” Zoltánnal. Ennek több oka is volt. A legfontosabb, hogy a sportoló fejlődni szeretett volna. Kicsi épp főiskolára ment, Klári akkor járt gimnáziumba, az lett a döntés, hogy sportpályafutásba kezd. Sportmenedzserként végzett a Testnevelési Egyetemen.

– Amikor felkerültem a haladókhoz, megismerkedtem Kicsivel, akkoriban kezdtem belekóstolni a versenysportba. Néhány évvel később én váltottam, az edzőm Kicsi lett és Kicsinek pedig Koszegovits Misi. Az akkori edzőnk néhány sporttársunkkal együtt elhagyta a nevelőegyesületet, választani kellett, mi maradtunk a Controll SE-ben.

Persze már rengetegen megkérdezték tőlük, hogyan lehet úgy edzeni, hogy ők ketten a magánéletben is egy pár. Ugyan nincsenek összeházasodva, de 2001 óta egy párt alkotnak.

– Muszáj hangsúlyoznom, hogy szakmailag nem is válasszhattam volna magamnak jobb edzőt, és ez a döntés alapvetően meghatározta a pályafutásom sikereit. Tudni kell azonban, hogy ez nem könnyű helyzet. Lássuk be, nem egyszerű, hiszen mindenki emberből van, így aztán az érzelmeiket nem lehet kizárni. Úgy gondolom, annak idején, amikor együtt edzettünk, edzőként tölem többet várt el, mint másoktól, és az edzőmunkában is többet követelt. Bizony volt olyan edzés, amely a fáradtság és a kimerülés miatt sírással zárult, de ezek sem negatív emlékként maradtak meg bennem. Egyébként meg mindennek megvan az eredménye, nyilván ennek is megvolt. Én voltam az első felnőtt tanítványa és mindjárt három világbajnoki címet szereztem neki.

Megtudtam, ezek a sikerek lendítették a sportág hazai pozitív megítélésén is. Egy idő után Klári érezte, hogy elég volt a versenyzésből, stresszesnek érezte magát, napi nyolc órában dolgozott, edzéseket vezetett és nem bírt továbbra is tripla terhelés alatt élni, így hát valamit el kellett engedni az életéből, ezért visszavonult a versenyzéstől. Az egyesület keretein belül azonban továbbra is egy héten háromszor tart óvodásoknak és iskolásoknak edzést.

Kérdésemre, hogy honnan lehet felismerni, ki a tehetség, egyszerűen válaszol. Szerinte már akkor kiderül, hogy milyen a gyerek mentalitása és illik-e hozzá ez a sport, amikor először érkezik az edzőterembe. Nyilván elsősorban nem a félős, visszahúzódo iskolás választja magának a kick-box sportot, de ugyanakkor muszáj a kicsinek fegyelmezettnnek is lennie. A sport koncentrált munka. Nehéz megmondani előre, hogy kiből lesz jó kick-box versenyző, de némi előnnyel indul a mozgékony, aktív, kommunikatív gyermek. Nem céljuk, hogy mindenáron versenyzőket neveljenek. Az a legfontosabb, hogy ha valaki sikerre vágyik, ott az edző és sportoló egyező akarat mellett a szülői támogatás is meglegyen.

Motorzajra figyelünk fel, megérkezik Zoli is. Vasalt kék inget választott a fotózás kedvéért. Hozza magával a válogatott mezt, fehér edzőcipőt, kesztyűt. Fotózzuk, de közben is készségesen válaszol minden kérdésre.

– Mi ketten nyertünk kilenc világbajnoki címet, szóval, ha nem lesz kinevelt felnőtt világbajnok versenyzőnk, az sem nagy baj. Egyébként nem ez az elsődleges szempont, hanem, hogy aki nálunk sportol, megtanul kiállni önmagáért, önbecsülésre és helyes önértékelésre tehet szert. Tudod, hány édesanya köszöni meg, aki például egyedül neveli a gyermekét, hogy a segítségével sikerült férfit nevelnie a fiából?

Klári is bekapcsolódik a beszélgetésbe, példákat hoz, milyen különös, és egyben kihívás is ma küzdősportos versenyzőt nevelni. Sok szülő a gyermek idősebb korában is, amikor amúgy már indokolatlan lenne, szó szerint ki-

szolgálja a gyermekét. A tatamin viszont a versenyzőnek egyedül kell megoldania a helyzeteket, hiába ül mögötte az edző, aki tanácsokkal látja el. Több esetben látjuk, hogy a gyermek nincs önállóságra nevelve, a szülőknek semmi idejük sincs, ezért inkább megcsinálják a gyerek helyett.

– Néhány szülő lassan már a lépcsőn sem engedi le egyedül a gyereket, nehogy elessen. Hogy hiszi el az a gyermek, hogy bármit is megtud csinálni önállóan, ha például az anyja kiveszi őt innen a teremből az ajtón és azt mondja, felemellek, nehogy koszos legyen a lábad.

Megtudom, egy normál edzésen hatalmas zaj van, Kicsi megmutatja, milyen az, amikor püfölni kell a zsákot és még ordítanak is hozzá, hogy mit is kell csinálni a gyerekeknek. A versenyeken viszont nagy fegyelem van. Zoli szerint felnéznek rájuk a kis sportolók, olyankor a szemükkel keresik őt, biztonságot ad nekik edzőjük jelenléte, ragaszkodnak, talán rajonganak is kicsit.

Egy ideje Dancsó „Kicsi” Zoltán nemcsak a saját egyesületének tartozik felelősséggel, hanem az egész sportágnak. Szövetségi kapitánynak lenni ugyanis nem kis feladat.

– Ebben a pozícióban nekem már nem az a feladatom, hogy megtanítsam, hogyan kell egy balegyenest ütni. Össze kell fogni az egész szakágot. Úgy vállaltam csak, hogy vannak segítők. Klubedzőkről van szó, akik más városokban tartanak edzéseket, és akikkel folyamatosan kommunikálunk. Nyáron és ősszel is edzőtáborokban vagyunk, ez lemondással is jár, ilyenkor saját klubomtól veszek el energiát. 2015. november 29-én versenyzőként visszavonultam az élsporttól. Lejöttem a pástról, megfordultam, visszanéztem, és tudtam, ilyen többet nem lesz. Aztán 2016. január 7-én megválasztottak. Lejöttem a pástról és beültem a szövetségi kapitányi székbe.

A szövetségi munkában közvetlen társa Olasz Attila lett, aki az esztergomi klubot irányítja, és együtt voltak válogatottak. Megtiszteltetésnek vette a lehetőséget. Jólesett a sportolónak, hogy őt választották meg erre a posztra. Bár már 2006 óta elnökségi tag volt, és 2001 óta a Controll SE kick-box szakosztály vezetője is egyben.

– Van még persze egy civil életem. Éttermet üzemeltetek, de 2005 óta van egy családi vállalkozásunk, lottózó és vegyeskereskedés. Nyáron többet tudok foglalkozni ezekkel a feladatokkal, de ősszel indulunk Macedóniába az utánpótlás Európa-bajnokságra, novemberben pedig a Magyar Kick-box Szövetség felnőtt világbajnokságot szervez Budapesten.

Dancsó „Kicsi” Zoltán azt mondja, kiversenyezte magát, nincs tehát hiányérzete. De viccesen megjegyzi, hogy jövőre veterán korosztálya lép, ha elindulna, biztosan megállná a helyét. Sokat küzdött életében, a versenyzés neki sosem volt pszichésen megterhelő. És mindig úgy lépett a pástra, hogy maximálisan fel van készülve, a világon is átmegy, ha kell. Most szövetségi kapitányként teszi ezt.

– A sportban és a vállalkozásban is ilyen vagyok, a barátaim egyébként pont ezért is szeretnek, mert tudják, hogy rám számíthatnak, megbízható ember vagyok!

Fénnyel írt történelem

– Farkas Géza fotográfus

Benes Daisy az egyetlen magyar Oscar-díjas filmszínész felesége volt

Itt a május, itt a tavasz és újra itt a korzó! Döntsük el, ki a korzó királynője! Országos pályázatot hirdetünk, mert korzó nemcsak Budapesten van, hanem mindenütt, ahol szép lányok és asszonyok vannak! Ezzel a felüttéssel indította útjára kezdeményezését 1924 tavaszán a Színházi élet című képes újság. A felhívás nyomán a hetente megjelent szavazólap beküldésével lehetett a „Korzó szépeire” voksolni. Szeptemberben a szerkesztőség kénytelen volt lezárni a folyamatot, mert – ahogy írták – „különbön akár még tíz évig összesíthettük volna a szavazatokat”.

„Nyugodtan állíthatjuk – folytatta a szerkesztő – hogy kezdeményezésünk akkora port vert fel az országban, mint kevés más a magyar pályázatok történetében”. És valóban, az első héten még csak 17, de szeptemberben már 24 város hölgyeinek szépségsorrendje volt az újságban olvasható. A közel fél esztendő alatt a beérkezett szavazólapok számát legfeljebb becsülni lehet, de abból, hogy csak az első öt budapesti helyezettre több mint harmincezer szavazat érkezett, bizton állítható, hogy a végszám meghaladta a 100 ezret. Szombathelyen az első három szépség a végső összesítés szerint összesen 1991 voksot kapott. A győztes Weisz Klári kisasszony, Weisz Oszkár mérnök gyermeke, a második Kiskos Mária, a polgármester leánya, Destek István bank-

A Savaria Múzeum fotótörténeti kiállítására belépőt a korabeli jelmezes előadások vidám jeleneteit idéző bravúros montázs fogadja. A fő helyen pózoló Benes Daisyt mutató fényképeket Asbóth Mária, Farkas Géza fotóművész unokája a családi hagyatékban találta

Igazi magyar gavallériával azonban egy egész éven keresztül mindennap három vörös rózsát küldött szerelmének

igazgató felesége, a bronz fokozat tulajdonosa pedig Kiss Olga, Kiss János nyomdász leánya lett.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy az országot egykor elvarázsoló esztétikai élményeket nemcsak a közel százéves megsárgult újságokat lapozgatva idézhetjük fel. A Savaria Múzeumban ugyanis szeptember végéig látogatható a Fényérzék című kiállítás, amelynek reklám-arc nem más lett, mint Benes (Gizella) Daisy, a „Korzó szépe” pályázat győri győztese.

Benes Pál festőművész leánya, a győri társasági élet ismert alakja, ma úgy mondanánk, a korabeli celebvilág egyik meghatározó arca volt. A Nagybányai művésztelepet is megjárt festőművészként induló édesapát az 1920-as években már a testvérével Győrben alapított Benes pasztagyár egyik tulajdonosaként ismerték. Cégének legismertebb márkája, a „Kakas paszta” legendásan jól promotált áruként a vásárlók körében igen népszerű termék volt.

Benes Daisy kisasszony pedig „fürdött” a fényben. Amikor a Színházi Revü 1923-as szépségversenyének győzteseként megkérdezték: „Mivel tölti a napjait?”, programjait így foglalta össze: „reggelként lovagolni tanulok... délutánonként teniszezem... keresztretjvénnyel fejtek... egyik nap barátainak előadást tartottam kedvenc hajviseletemről, a bubi frizuráról. A többi szabad időmben Ibsen és Surányi Miklós könyveit olvasom, és ha Conrad Veith filmet játszom, akkor ott vagyok az Apollo moziban”.

A gazdag atya tehetőségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy gyermekének, ahogy az újság írta: „Győr legszebb és legkedvesebb leányának” 1925 karácsonyára egy Alfa Romeo személygépkocsit adományozott.

Benes Daisy aktív szereplője volt a győri amatőr színi előadásoknak. Ezek a műkedvelő darabok Szombathelyre is eljutottak. Ebben biztosan közrejátszottak a család kapcsolatai, hiszen Daisy édesanyja Éder Károly szabómester leányaként a vasi megyeszékhelyen született.

A Savaria Múzeum fotótörténeti kiállítására belépőt a korabeli jelmezes előadások vidám jeleneteit idéző bravúros montázs fogadja. A fő helyen pózoló Benes Daisyt mutató fényképeket Asbóth Mária, Farkas Géza fotóművész unokája a családi hagyatékban találta. Farkas Géza Knébel Jenő szombathelyi műtermében tanult, majd tudását a Müncheni Akadémián tökéletesítette. Bécsben és Londonban díjakat nyert fotográfus pályáját az első világháború frontszolgálat és a sebesülés sem törte meg. Hazatérve műtermet nyitott. Ő volt a fényképésze IV. Károly király visszatérési kísérlete szombathelyi eseményeinek és tőle származik a

város Főterét ábrázoló legendás panorámafotó. A sors hozta úgy, hogy ezeken és a fotográfiai magazinokban közölt díjazott képein kívül munkásságából alig maradt dokumentum. A Szombathelyt 1945 márciusában ért légitámadás ugyanis a Király utcai Farkas műtermet porig rombolta. Eszközei és ott tárolt negatívjai mind megsemmisültek. A Benes Daisyt ábrázoló, csodával határos módon megmaradt képek egyike egy reklámfotó. Farkas Géza fényképészmester a kisasszony bájait tökéletes összhangba hozta a papa cégének legfőbb termékével. Mert ki más lehetett volna a „Kakas paszta” reklám-arc, ha nem ő. Benes Daisy felnőtt életének alakulására színház iránti rajongása volt döntő hatással. De nevét ismertté Lukács Pál színművésszel, az első és mindmáig egyetlen magyar születésű Oscar-díjas filmszínésszel, való házasságkötése tette.

A románc legendáját Julie Lang, Hollywood legismertebb filmriporternője „Paul Lukas and the Three Red Roses” címen mesélte el. Lukács Pál, a „világ legszeretreméltóbb csirkefogója” – kezdődik a történet – mindenkit ugrat, de haragudni nem lehet rá, mert tréfái sohasem bántóak. Minden magyar született házigazda és Lukács Pál igazán nem kivétel a szabály alól. A mi jó Pálunk csak úgy tudja elviselni az életet, népszerűséget és jómódot, ha sok jó barát, vig társaság veszi körül, és boldogtalannak érezni magát, ha nem osztozhatja a mások örömeiben és bűjében. Azt kell hinnem, hogy minden magyar romantikus is, és ő, mint ilyen, nősülni sem tudott romantika nélkül. Budapesten a Vígsházban G. B. Shaw Nagy Katalin című darabjában

ban Potemkint alakította. A nézőtérben esténként mindig az első sorban ült Benes Daisy, az ünnepe gentryleány, aki le nem vette róla a szemét. A két fiatal szempár találkozott, és ebből a találkozásból szövődött a regényes szerelem. Lukács Ausztriába és Németországba utazott anélkül, hogy Daisyt megismerhette volna. Igazi magyar gavallériával azonban egy egész éven keresztül mindennap három vörös rózsát küldött szerelmének. Nem többet és nem kevesebbet. Egy év múlva „Pali” visszajött Pestre, a pályaudvarról Benesék lakására hajtatott, bemutatkozott Daisynek, megkérte a kezét és három nap múlva megtartották az esküvőt.

Így szól a tündérmese, a valóság persze ennél azért prózaibb volt. Egy olyan elfoglalt pesti színésznek, mint Lukács Pál, az esküvőjét is fellépéséhez kellett igazítania. A pesti polgári szertartást eredetileg május 8-ra tervezték, majd kéthetes csúszás után a Világ bajnok című Zilahi darab vígszínházi premierjét követő napra, 1927. május 25-re tűzték ki. A bulvársajtó részletes beszámolókat közölt arról, hogy Sipőcz Jenő, Budapest főpolgármestere bár elvállalta az ifjú pár esketését, a tervezett időpontban mégsem tudott megjelenni. Mivel az újabb halasztást a fiatalok semmiképp sem akartak, „tartalék” anyakönyvvezetőt kellett állítani,

akinek a tudósítások szerint „ez volt első hivatalos ténykedése, és bár méltóságteljesen, szívvel-lélekkel beszélt, minduntalan belesült a szövegébe”.

Egy celebesküvő napjainkban sem bonyolódik mellékzöngék nélkül. Így volt ez régen is. 1927 szeptemberében bűnvádi feljelentés érkezett Lukács Pál ellen. A Vígsház népszerű művészt a Zirner és Társa ékszerkereskedő cég kezdeményezésére vonták eljárás alá. A „hitelezési csalás” ügyében benyújtott kereset azon alapult, hogy a színész, amikor Benes Daisyt, a „dúsgazdag győri cipőkrémgyáros leányát” feleségül vette, nászajándék gyanánt egy 1200 pengő értékű aranyridikült ajándékozott. A budapesti Váci utcai ékszerüzlet azonban hiába küldte meg a számlát, majd több felszólítást, semmilyen választ sem kapott. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy bűncselekmény nem történt. Lukács Pál ismerősei és barátai körében pedig megütközést keltett az eljárás. Elmondták, hogy a kifizetés azért maradt el, mert Lukács Pálnak Adolph Zukor, a hollywoodi Paramount Stúdió elnökének hívására hollywoodi filmfelvételek miatt váratlanul Amerikába kellett utaznia. A számlát természetesen rendezni fogja. A fizetés elmaradását a művész amerikai útlevelének kiállítása körüli izgalmak okozhatták. A rendőrség első körben megtagadta az

FARKAS GÉZA FÉNYKÉPÉSZ FELVÉTELÉN UNOKÁI LÁTHATÓK. BALRA: ASBÓTH PETER, MELLETTE TESTVÉRE: ASBÓTH MÁRIA

úti okmány kiadását. A színész ugyanis a rá váró filmszerep kedvéért bajuszt növesztett és ez okozta, hogy egy körözés alatt álló azonos nevű betörővel azonosították. Lukács Pál első hollywoodi szerepét a Rachel című némafilmben alakította. Sikerét a már hangosfilmként forgatott Moszkvai lányban, majd közel száz másik film szereplőjeként erősítette. Ahogy méltatói írják: „férfias megjelenése, lenyűgöző egyénisége, eleganciája révén a hős jellemszerepekben Paul Lukas néven” vált világhírűvé. Életrajzírói rendre megemlítik egyik legnagyobb sikerét, a George Cukor rendezte Fiatal asszonyokat, amelyben partnerei Katharine Hepburn és Joan Bennett voltak. Ennek a szerepnek különlegessége, hogy Lukács egy Goethe-versre komponált Csajkovszkij-dalt is énekelt,

amelynek szövegét ő fordította németről angolra. Több-ször forgatott Angliában. Játszott az Alfred Hitchcock rendezte Londoni randevú című krimiben. Európai útjai során rendszeresen látogatásokat tett Budapesten. Bette Davis partnereként szerepelt az Őrség a Rajnán című antifasiszta háborús drámában, amiért 1943-ban megkapta a legjobb színésznek járó Oscar-díjat, majd a Golden Globe-ot, a New York-i filmkritikusok kitüntetését. Lukács Pál 1945-ben a Szövetséges Ellenőrző Bizottság Amerikai Missziója Kulturális Osztályának tagjaként érkezett ismét Budapestre. Az egyik újság ekkor azzal gyanúsította meg, hogy ő adta az amerikai rendőrök kezére a Bad Gasteinben álnéven bujkáló Páger Antalt. 1948-tól azután a sematikus kultúrpolitikába a Lukács Pál képviselte filmművészet már nem illett bele. Sem róla, sem feleségéről nem szóltak a hazai hírek. Benes Daisy 1960-ban még férje oldalán állva mosolygott a Paul Lukas csillagát a hollywoodi hírességek sétányán avató ünnepségen, és még nem volt 57 éves, amikor két évre rá Los Angelesben elhunyt.

BALRA: AMBRÓZY MIGAZZI ISTVÁN GRÓF PORTRÉJA. A BOTANIKUS ALAPÍTOTTA A JELI ARBORÉTUMOT
JOBBRA: FARKAS GÉZA FÉNYKÉPÉSZ PORTRÉJA

Farkas Géza fényképészmeister a kisaszszony bájait tökéletes összhangba hozta a papa cégének legfőbb termékével

JUBILEUMI ÉVAD

A 10 ÉVES Weöres Sándor Színházban

BÉRLETES ELŐADÁSOK:

NAGYSZÍNPAD

MÁRKUS EMÍLIA TEREM

SZÉP ERNŐ:

Vőlegény

••• SZÍNŰ •••

RENDEZŐ: Mohácsi János

Bemutató: 2017. szeptember

GEORGES FEYDEAU:

Kis hölgy a Maximból

••• BOHÓZAT •••

RENDEZŐ: Réthly Attila

Bemutató: 2017. november

VÁRKONYI MÁTYÁS – MIKLÓS TIBOR:

Sztárcsinálók

••• ROCKOPERA •••

RENDEZŐ: Nagy Cili

Bemutató: 2018. március

ARTHUR MILLER:

A salemi boszorkányok

••• DRÁMA •••

RENDEZŐ: Alföldi Róbert

Bemutató: 2018. május

BÉRLETEN KÍVÜLI ELŐADÁS:

CZUKOR BALÁZ – SURÁNYI NÓRA:

Home Bank

••• TRAGÉDIA •••

RENDEZŐ: Czukor Balázs

Bemutató: 2018. január

MIHAIL UGAROV:

OBLOM-OFF

••• SZÍNŰ •••

RENDEZŐ: Valló Péter

Bemutató: 2017. október

YASMINA REZA:

Művészet

••• KOMÉDIA •••

RENDEZŐ: Lukács Andor

Bemutató: 2017. december

OSCAR WILDE – ELFRIEDE JELINEK:

Bunbury

••• KOMÉDIA •••

RENDEZŐ: Zsótér Sándor

Bemutató: 2018. március

DAVID AUBURN:

Egy bizonyítás körvonalai

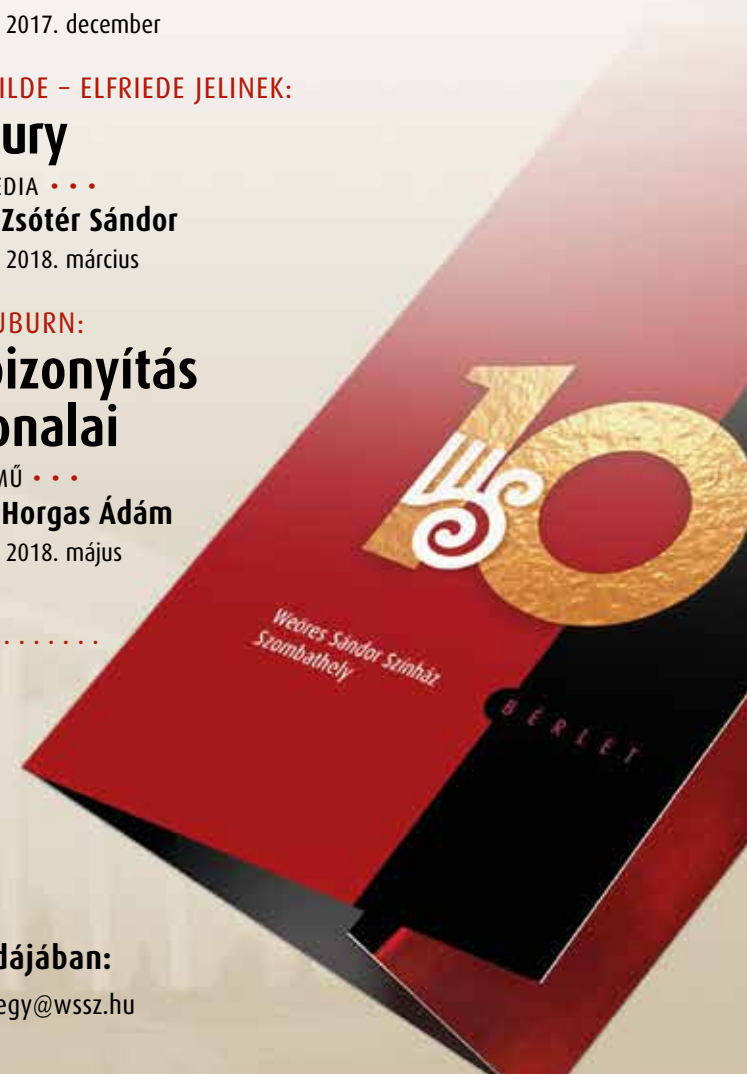
••• SZÍNŰ •••

RENDEZŐ: Horgas Ádám

Bemutató: 2018. május

Szeretettel várjuk a Weöres Sándor Színház jegyirodájában:

9700 Szombathely, Király u. 11. • Telefon: 94/318-738 • E-mail: jegy@wssz.hu

SZÖVEG: JÁRAI ATTILA KÉPEK: STANKOVICS BEA ARCHÍVUMA

KÉT LÁBBAL ÁLLOK A FÖLDÖN

Stankovics Bea – A szépség, aki gumicsizmában lapátolja a gabonát

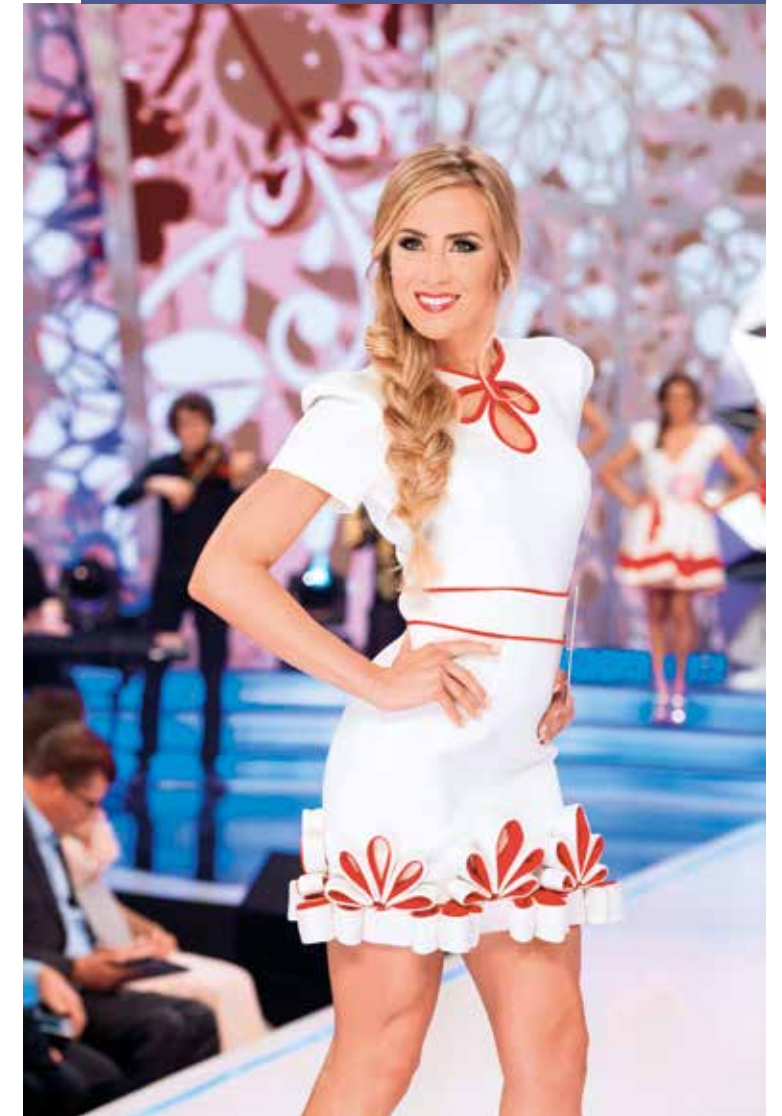
A pincérek beszédtek a párnákat, de mi kitartóan üldögéltünk a kávézó teraszán. Bea egyáltalán nem esett pánikba, ha esnie kell, hadd essen, mondta. Neki elhiszem, hiszen gyerekkora óta tevékenyen vesz részt a családi gazdaságban. Ha kell, gumicsizmában lapátolja a gabonát. Nem vonakodik a munkától, azt vallja, hogy mindenért keményen meg kell dolgozni.

A ZSÚRI SZERINT BEA SZÉPEN JÁR A SZÍNPADON

A VERSENYEKRE OLYAN KITARTÓAN KÉSZÜL, AKÁR EGY SPORTOLÓ

fotós nélkül érkezem az interjú helyszínére, mégis olyan gyönyörű, mintha egy divatlapból lépett volna ki. Haja derekáig omlik. Vasalt sort, hófehér ing, tökéletesre vasalva, cseppet sem hivalkodó smink. Zavarba ejtően szép. Azt mondja, mindig így öltözködik, nem csak a kedvemért, tudta, hogy nem fényképezzük, de szereti megadni a tiszteletet a beszélgetőpartnerének. Cukormentes limonádét rendel, én óriási kalóriabombát kanalazok. Jegeskávé. Szégyen- gyalázat, mondom, ő csak legyint, nem a diéta miatt vonja meg szájától az ételt, hanem mert egy ideje teljesen hozzászokott az egészséges táplálkozáshoz. Egyből a közepébe vágunk. Bea megmutatja a Miss Charity- szalagot, és mesélni kezd. Ez volt a legszebb a díjak közül, elsősorban azért, mert édesanyja példáján megtanulta, az a legfontosabb, hogy az ember törődjön az egészségével. A szépség ugyanis csupán tizenhét éves volt, amikor mamája beteg lett. Ha előbb ment volna orvoshoz, nem kellett volna egy tízcentis daganatot eltávolítani a testéből. A műtétek és a kezelések rettenetesen megviselték anyja szervezetét, így Beának be kellett segítenie a háztartásba és a családi gazdaságba is. Ahogy meséli, szemét elfutja a könny. Addig ugyanis csak palacsintát tudott sütni, végül nyakába szakadt a háztartás.

— A versenyen erről is beszéltem. Fontosnak tartom, hogy okos dolgokra hívjuk fel a figyelmet. Édesanyám példáján megtanultam, nem elég keményen dolgozni, időt kell szánni a pihenésre, feltöltődésre is, mert a szervezetünk látja kárát, ha nem élünk tudatos életet. A versenyen a kisfilmjében is elmondta, hogy milyen sokat jelentett számára vallásossága. Erőt adott neki a hit. Bátyja allergiás a gabonaporokra, így aztán Beának

kellett nagypapa öregedésével többet vállalnia. Részt vett a traktorozásban, de a gabona kezelését, tárolását már nem lehetett rábízni.

– Amikor hazament egy pótkocsi árpa, beálltam gumicsizmában a kocsiba és lapátoltam, nagyjából tizenkét éves koromtól kezdve. Aztán belenőttem. Keserves volt először, hiszen még kislány voltam. Aztán megerősödtem, és szépen tettem a dolgom.

A Miss Bikini cím elnyerése szintén nagy örömet okozott a fiatal lánynak, hiszen sokat tesz azért, hogy alakja kifogástalan legyen. Egyáltalán nem volt téma

édesanyja foglalkozott vele. Ő készítette fel a versenyre. Művelődésszervező volt pedig, nem modell, mégis sokat segített az esküvőruha-bemutatóra készülő Beának. Két évvel ezelőtt a Miss Balaton versenyen bekerült a legjobb tizenhatba, ott azt mondták neki, úgy jár, akár egy Victoria's Secret-modell. Pedig nem volt mindig ilyen szerencsés. Ahogy elmeséli, kancsalsága miatt a fiúk sokat csúfolták. Kétszer is műtötték, ennek köszönhetően mára tökéletes a tekintete. Állítólag nemcsak bandzsának és kancsának csúfolták, de tizennégy éves korában azt mondták rá a fiúk, hogy bányarém. 2009-ben a Wellness Szépe verseny győztese lett, aztán megnyerte a Nyugat-magyarországi Egyetem Szépe címet is. A Sportolók Szépe megmérettetésén és a Vas Megye Szépe versenyen is az előkelő második helyet szerezte meg. Nemcsak az apja, de akkori párja is ellenezte a nevezést. Testvére azonban mindenben támogatta. A verseny tulajdonosához, Sarka Katához szólni sem mert. Az évek múlásával azonban ez teljesen megváltozott. Egy éve lakhelyet váltott, beköszönt az életébe egy új szerelem, mindent lecserélt, amit csak lehetett. Könyvelőként dolgozik, imádja a munkáját. Sőt, korábban még újságíróként is kipróbálta magát.

Bea a jánosházi önkormányzatnál dolgozott, később egy cég ügyvezetőjének lett a pénzügyi asszisztense. Büszke rá, hogy szülővárosában még kitüntetést is kapott. Az akkori polgármester örült, hogy a versenyen aratott győzelemmel dicsőséget is hozott a városnak.

– Szeretek két lábbal állni a földön. Ebből a munkából meg lehet élni ideig-óráig, aztán meg keveseknek sikerül valódi karriert befutni. Nekem fontos, hogy vidéken éljek, a szüleim is közel vannak, mindent meg tudok oldani húsz percen belül. A Miss Bikini címet azért kapta, mert tökéletes alakjával elnyerte a zsűri elismerését. Ügyel az alakjára, egészségesen táplálkozik és rengeteget sportol. Ha tortát süt, akkor sem eszik belőle. Tájfutó volt és konditerembe is jár, mindent kipróbált, a trx-től a spinningen át a köredzésig. Arra is büszke, hogy jó formába hozta a karjait, és túlet a táplálkozási zavarain. Képes volt napi egy almán élni. Vékony akart lenni. A százhatvannyolc centi magas szépség mindössze ötvennégy kiló, a dereka pedig ötvennyolc centiméter. Sokan vannak, akik büntetlenül ehetnek, legalábbis egy darabig. Aztán meg egy idő után meghízhatnak. A versenyek során nagy kihívás a felkészítő tábor. Mindig vannak olyanok, akik össze-vissza étkeznek, Bea tudatosan táplálkozik, de ma már egészségére is figyel. Nem visel implantátumot, nem festeti a haját, és úgy döntött, hét szépségverseny után befejezte a versenyzést. Amit el akart élni, azt elérte. Büszke rá, hogy szerették a táborban. Veteránnak tartotta magát a sok nála fiatalabb lány között, de elismerésnek veszi, hogy rengetegen kértek tőle tanácsot.

– Nézd, egy bizonyos kor után már nem szabad versenyezni. Nem indulok el több megmérettetésen. Felraktam az i-re a pontot. Fél éven át rendelkezésre kell állnom. Nekem kell képviselnem a versenyt. Aztán ha ennek vége, egészen máshogy alakítom majd az életem.

BEA SOKAT SPORTOL, HOGY MEGŐRIZZE JÓ ALAKJÁT, ÉS PERSZE FIGYEL A TÁPLÁLKOZÁSRA IS

náluk a szépség. A szülei nem mondogatták neki, hogy különlegesebb lenne az átlagnál. Édesapja harcolt is ellene, és egyáltalán nem örült annak, hogy tizennyolc évesen benevezett az első szépségversenyre. Fiús nevelést kapott, a bátyját követte mindenben. A családi értékrendben a tanulás állt az élen, meg a sport. Jánosházán egykori párjának

SZÖVEG ÉS KÉPEK: ERŐS D. ZOLTÁN

Gasztroország legszebb vidéke

Olaszország gasztroország. Szinte minden vidéknek megvan a jellegzetes étele-itala, ami a marketingben központi helyen szerepel. Az Amalfi-part cégére a citrom, ebből készül a térség emblemikus itala, a limoncello. Ezenkívül még számos terméknek ez az alapanyaga, vannak olyan kis árudák, amelyek kizárólag ilyen portékákat kínálnak. Az Amalfi-partra azonban nem csak ezért érdemes ellátogatni. Ez Olaszország egyik legszebb vidéke, ahol szédítő sziklafalak, narancs- és citromligetek, valamint mesés városkák váltogatják egymást, míg a félsziget másik oldalán Sorrento kínál csodás láttnivalókat.

Amalfi, a citrompart

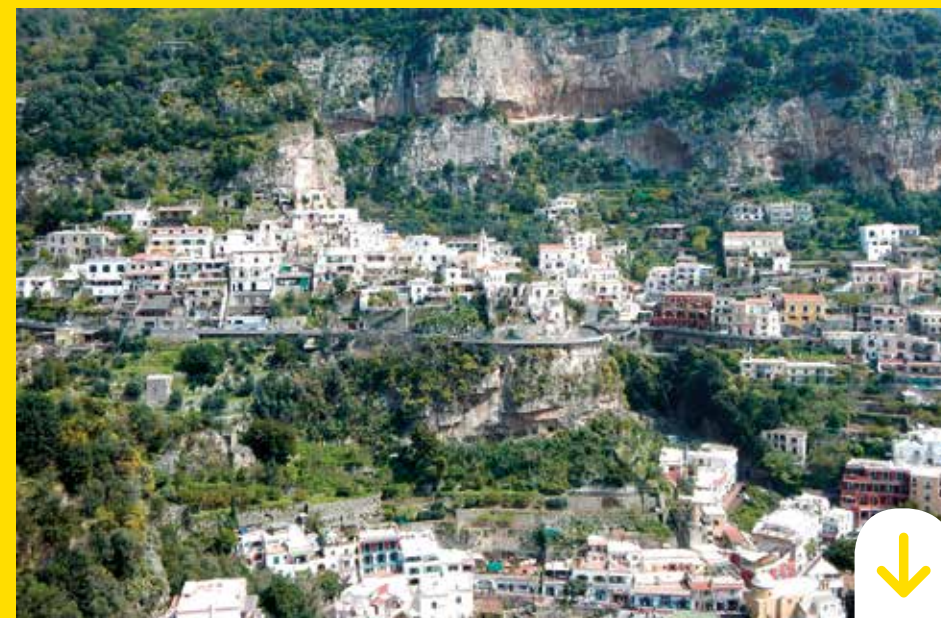
Az Amalfi-part névadója ma is a térség központi települése, amely kora tavasztól késő őszig tele van olasz és külföldi turistával. A városkában autóval közlekedni szinte lehetetlen, a járművet a település szélén kialakított parkolóban kell hagyni és gyalogosan célszerű felfedező útra indulni. A főutcán egymás mellett sorakoznak a helyi specialitásokat áruló üzletek, ahol rendszerint lehetőség van a limoncello megkóstolására is.

Az Amalfi-parton a Szent András katedrális mellett számos kisebb-nagyobb templom kínál látnivalót. Ezek közé tartozik Ravellóban a dóm, a San Giovanni del Toro-templom, Santa Maria a Gradiolo-templom, Minoriban a Santa Maria del Rosario-templom, Santa Lucia-templom, a San Giovanni-templom, SS. Gennaro e Giuliano-templom, Santa Trofimenabazilika, csakúgy Positanóban a Santa Maria Assunta-templom.

Vietri sul Mare Salerno irányából az Amalfi-part part kapuja. A település még csak egy kis izelítőt ad abból, amire az út következő szakaszán az idelátogatók számíthatnak. Mégis érdemes itt is megállni, hiszen ebben a városkában kiváló minőségű kerámiák készülnek. Még az a csacsi is, amely a városba érkező autósokat a parkolóban fogadja.

Positanótól mindössze tizennyolc kilométernyire van, a Sorrentói-félsziget másik oldalán Sorrento. A városkát hegyek és öblök határolják. A parti szirtekről, a meredek emelkedőkről Ischia, Capri és a Nápolyi-öböl felé nyílik kilátás. Itt is a citromból készített termékek a meghatározóak, amelyet hangulatos üzletekben tipikus régi vágású kereskedők kínálnak.

Positanót minden túlzás nélkül nevezhetjük lélegzetelállító településnek. A keskeny szurdokban, teraszokra épülő város színes épületeinek látványa mindent felülmúl. Ha felülről érkezik a látogató, akkor elsőként áttekintést kap az egész településről, és innen fokozatosan ereszkedik le a tenger szintjére, ahol viszont már a részletekkel is megismerkedhet.

Amalfiban azért sem lehet autóval közlekedni, mert a mediterrán építkezési mód miatt sűrűn egymás mellett sorakoznak a házak. Rengeteg a szűk sikátor, s miután a városka hegyoldalba épült, lépcsőkön vezet az út felfelé. A dolog érdekessége még, hogy a temető is magaslaton van, ahova ugyancsak a lépcsőkön viszik fel az elhunytakat.

Az eltűnt idő nyomában

Szalainé Bodor Edit
helytörténeti klubja
életre kelti a múltat

SZÖVEG: MERKLIN TÍMEA **KÉPEK:** ZERGI BORBÁLA
HELYSZÍN: BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI KÖNYVTÁR

Szalainé Bodor Edit, a Berzsényi Dániel Könyvtár munkatársa azok embere, akik szeretik magukba szívni a múltkutatás ópiumát. Edit a könyvtári navigátor, aki útbaigazít, irányokat mutat, ha valamihez anyagot kell gyűjteni, vagy éppen aktuálisan megragadható témára van szükség a város vagy a megye történetéből. Rendszeresen segíti az Életünk folyóirat szerkesztőinek munkáját. Közreműködésével készült el legutóbb a 2016. év szeptemberi száma is, amely 80–100 éves helyi lapokból, fotókból is válogatott, hogy megmutassa, miként éltek akkor az emberek.

– Két nagy visszhangot kiváltó eseménynek is egyik szervezője volt az utóbbi időkben, fontos szerepet töltött be a Savaria Szálló jubileumának megünneplésében és a helytörténeti klub megalapításában. Mikor, mi ragadta meg az érdeklődését Szombathely története iránt?

– A „véletlen” vezetett. Az az érdekes, hogy nem is vagyok Vas megyei, és nem is akartam könyvtáros lenni. Nógrád megyei vagyok, Salgótarjánban születtem. 1992 óta vagyok Szombathelyen, előtte nem is ismertem a várost. Biológia–magyar szakos szerettem volna lenni a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán, de akkor még nem volt szabad szakpárosítás. A magyarral könyvtárra tudtam felvételizni, gondoltam, ha beke-rülök, az első év után majd szakot váltok. De végül maradtam biológia–könyvtár szakon. Meghatározó volt, hogy a második év után Pápára mentem a Dunántúli Református Gyűjtemény-hez, ahol akkor kezdték a modern kölcsönkönyvtár kialakí-

– A Berzsényi Dániel Könyvtár 100 éves Savaria Szállóval foglalkozó rendezvény-sorozatának katalizátora volt 2014-ben. Az ehhez témájában kapcsolódó Életünk számot szó szerint elkapkodták. Mögötte nem kevés szervező, gyűjtőmunka állt. Honnan jött az ötlet?

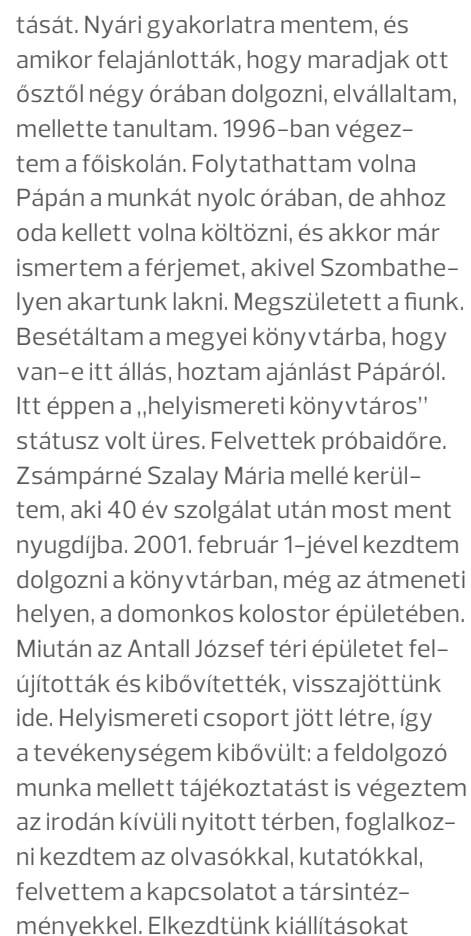
– A helytörténettel foglalkozó Horváth Józseffel beszélgettünk, ő javasol-

A klubkönyvbe az alakuláskor minden jelenlévő beleírta a nevét, e-mail címét, ez is a város-történet része lesz egyszer

ta, hogy vendéglátással kapcsolatos kiállítást kellene rendezni. Nézegettük az anyagokat, és kiderült, hogy a Savaria Szálló 2014-ben 100 éves lesz. Megtudtam, hogy a Savaria Múzeum is tervez jubileumi rendezvényt, ezért összefüztük a gondolatainkat. Hívtam a programszervezéshez Spiegel Tibort, Bozzai Juditot, Boros Ferencet, Tóth Kálmánt. Létrehoztuk a Facebook-oldalt, ahol fotókat gyűjtöttünk, megcsináltuk a Szállónál a régi időket idéző flashmobot, málnaszörpöt és kávét lehetett rendelni újra – másfél órán át – a teraszon. Megkerestük a szálló egykori dolgozóit és egyik igazgatóját, megszerveztünk egy kerekasztal-beszélgetést. kiállítást

— A klub megalapítása most valóban az én ötletem volt, de már Spiegler Tibor-nak is volt elképzelése korábban, hogy lehetne egy ilyen fórum, mert ő már több olyan sikeres rendezvényt szer-

Az az érdekes, hogy nem is vagyok Vas megyei, és nem is akartam könyvtáros lenni

vezett még Köbölkuti Katalin szintén helyismereti könyvtárossal együtt, amelyek azt igazolták, hogy a helytörténeti klubnak lenne létjogosultsága. Mikor megkértem, hogy legyen a klub szervezője és első előadója, rögtön ráállt. A Berzsényi Dániel Könyvtárban az Országos Könyvtári Napokhoz kapcsolódóan tartottuk a nyitót, 2016 őszén, Spiegler Tibor magángyűjtő Mennyire kicsi egy aprónyomtatvány? címmel tartott vetített képes prezentációt, részben a saját, részben a könyvtár anyagából. Az apropót az adta, hogy a könyvtárunk egy digitalizálási program keretében húszezer oldal aprónyomtatványt (hatezer darabot) tett közzé a Vasi Digitális Könyvtár elnevezésű adatbázisban, ebből volt módja válogatni érdeklődése szerint. Nagyon sikeres előadás volt. A klubkönyvbe az alakuláskor minden jelenlévő beleírta a nevét, e-mail címét, a névsor azóta is gyarapszik, ez is a várostörténet része lesz egyszer. Már több mint száz érdeklődő nevét jegyzi a könyv. Ők valamennyien értesítést kapnak az általunk szervezett és ajánlott programokról. Kéthavonta rendezünk összejövetelt egy-egy témát választva. A női portréfotókiállításához divattörténetet körítettünk, előadónk volt Torjay Valter festőművész, művészettörténész, aki fotó- és bűvtörténetről beszélt, Feiszt György levéltáros, akitől Vas megyei legendákat hallgattunk meg. Rendeztünk retró kiállítást a 60–70-es évek tárgyaiból. Meglátogattunk olyan helyeket közösen, ahova egyénileg nem lehet bejutni, csak szervezett csoporttal. Voltunk az Egyházmegyei Könyvtárban, a Szily János Egyházmegyei Látogatóközpontban, de együtt mentünk a Savaria Múzeum Fényérzék – Személyes című kiállítására is.

– Ezek szerint a klub nemcsak a könyvtár része kíván lenni, hanem a társasági élet egy formája is, ahol a helytörténeti érdeklődés a közös nevező a résztvevők között? – A klubnak bárki tagja lehet, akit érdekel Szombathely és Vas megye története. Reményeink szerint beszélgetős, családi-as hangulatban telnek majd a találkozók. Tagdíj, kötöttség nincs, csak az a cél, hogy együtt legyünk a jó társaság kedvéért, az érdekes előadásokért, és a klubéletet

támogassák meg közös, könyvtáron kívüli programok is. Rendszeres tájékoztatást adunk a Vas megyei vonatkozású, a könyvtár állományába újonnan bekerült dokumentumokról is. A tagok beleszólhatnak a programok tematikájába, javasolhatnak előadókat, akiket szívesen meghallgatnának, sőt maguk is bemutatják gyűjteményüket, vasi vonatkozású „kincseiket”. Teret adunk az amatőr kutatóknak is. Bár ez nem szakmai szervezet, szeretnénk segíteni a forrás- és helytörténeti kutatást. Célunk, hogy az érdeklődők megismerkedhessenek a történettudományi segédtudományokkal (például a heraldikával), és szeretnénk felhívni a figyelmet a hiteles forrásokon alapuló kutatások fontosságára. A közös programok, kirándulások önkéntesek és önköltségesek, „csak” azt a szervezőmunkát teszem hozzá, ami nélkül ezek nem jöhetnének létre.

Volt egy álmunk

SZÖVEG: KISS-KARSAI MÁRTA KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

A bozsoki CASTANEA Egészségcentrumban és Kneipp-kertben jártunk

Egy óriási fa árnyékában terítették meg nekünk. Mázas bögrében kávé gőzölög, az egyik tálkában pogácsa, a másikban kajsziparackos süti, nagy kerek tálcán jéghideg dinnye. A Kneipp feliratú ház az egyház tulajdonát képezi, de hosszú évtizedek óta már nem használta senki. A Castanea Egyesület 2024-ig kapta ingyenes használatba. Az egyesület célja, beilleszteni a kultúrába az egészséget, az egészségre törekvő embert, a Homo Sanust.

A régi ház minden helyisége más színű, van itt sárga, narancs, bordó, kék és zöld szoba, magán viselve azokat a színeket, amelyek Kneipp szabályainak egészségdimenzióit tükrözik. A hidrotériát, a fitoterápiát, a mozgásterápiát, a táplálkozást és a testi-lelki egyensúlyt. Régi bútorok új kárpittal, egy nagymam korabeli kredenc, kemence és szauna, minden szakszerűen megtervezve. Az egyesület tagjai rengeteg munkával

tették széppé az épületbelsőt, maradék csempét hoztak, bútort políroztak, takarítottak, ki mihez értett. A felújítás közben pedig nagy kondérban főtt a gulyás. A kert gyönyörű, benne a jól ismert Kneipp-út, mellette virágok, bokrok, nagy fák, aztán a kristálytisza patak, mögötte pedig végtelen rét, kis emelkedőn színes napozóágyak, és egy műemlékrom. A faluban élők szerint egy kolostorrom, de a hivatalos kutatások szerint egy,

Tevékenységek:

Komplex egészségmegőrző programok tervezése, szervezése

Életmód-, művészetterápiás táborok, egészségnapok tervezése, szervezése

Képzések tematikájának kidolgozása, akkreditálása, oktatás

Életvezetési tanácsadás, segítő beszélgetés

Relaxációs, stresszkezelő, készségfejlesztő tréningek

A CASTANEA EGYESÜLET KÉPVISELETÉBEN: HORVÁTHNÉ CSEH ÉVA, ILIÁS MÁRTA, VIRÁGH ZSUZSA, VÖLGYINÉ SEBİK JUDIT, KISS JUDIT, DR. SOPÁR MÁRTA

az 1100-as évek közepéről való őrtoronyrom, most már látogatható mindenki számára. Az egyesület baráti társaságból alakult. Az kovácsolta közösséggé a csapatot, hogy mindannyian az akkori Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központjában oktattak. Kedvelték egymást, hát kirándulásokat szerveztek, egészségtúrákra mentek, de színházba és moziba, sőt még síelni és nyaralni is együtt jártak. Kerékpároztak éppen, amikor Bozsok határában leszálltak a nyeregből, és azt kérdezték egymástól, miért is nem csinálnak egy egyesületet? A bozsoki Sibrik-kastély volt az első bázis, kezdetben ott szerveztek egészségnapokat, egészségfejlesztés szakos hallgatókkal, de mégiscsak kellett egy hely. 2009-ben a község akkori polgármester asszonya hívta meg az egyesület tagjait, hogy képviseljék a falut egy osztrák–magyar egészségprojekt rendezvényen. Egy osztrák polgármester kérdezett rá, vajon nekik miért is nincs egy saját épületük, ahol otthon érezhetik magukat, ahol a programjaikat megtarthatják, így hogyan kívánnak csatlakozni a projekthez, nincs semmilyen infrastruktúrájuk?

— Amikor először léptünk be az ajtón — kezdi Kiss Judit, az egyesület elnöke —, szó szerint kiszédültünk, képzelheted, milyen volt, ezt a házat húsz éve nem lakták. Borzalmas állapotban volt. Másnap mégis leültünk, merre is volna érdemes elindulni, ha már komolyan szeretnénk egy helyet, amit magunkénak tudhatunk. Levelet írtak dr. Veres András akkori megyéspüspöknek, kérve, hogy segítsen a használatbavétel folyamatában, és természetesen ilyen kitartóan küzdöttek később azért is, hogy megfelelő támogatást kapjanak a újjáépítéshez, felújításhoz. Nem voltak járatosak a pályázatírás útvesztőiben. Nehéz volt minden a kezdet kezdetén. A szakmai hiányosságokat így kitartó munkával kompenzálták. — Volt egy álmunk — mondja Judit —, de a pályázatok utófinanszírozottak voltak, és húszmillió forint esetén ez nem veszélytelen vállalkozás. Az épület nem a miénk, így aztán nem volt mire terhelni a hitelt, ezért nem kaptunk, tehát megint irtunk a püspök úrnak. Nevetve emlékeznek rá, senki sem gondolta volna akkoriban, hogy építészeti normagyűjtemény fölé hajol esténként a szociológus, a pszichológus,

a gyógypedagógusok, egészségtanárok, művészetterapeuták és a pszichiáter. Kénytelen volt az egyesület megismerni a dolgok menetét. Olvasni mind kifogástalanul tudtak, így aztán mindenre fel tudtak készülni. Kellett még ötmillió forint forgótőke, ezt kapták az egyháztól.

– Volt pár álmatlan éjszakám! – mondja az elnök asszony. – De hála Istennek túl vagyunk rajta. Szépen jött mindig a pénz, elszámoltunk vele, nem történt semmi baj. Ez a ház összesen a jelenlegi állapotában harmincmillió forintban van. Keresni kezdtük a településen azokat az erőforrásokat, amelyek a lakónépesség körében az egészségmegőrzést szolgálják, amihez csatlakozni tudunk. Sok rendezvényt hívtunk életre a ház körül. Előadás-sorozatokat indítottunk. Pilatest, jógát, gyermektornát, gyermektáncózat, kreatív műhelyt szerveztünk. Mindenki hozta a saját ötleteit, szakterülete azon kapcsolódási pontjait bemutatva, amelyek részei az egészségképzésnek.

Egyesületünkön belül ez az erőforrás az egészségkultúra két nagy területén nyilvánul meg: az elköteleződés és a baráti társas támogatás. Amennyiben az elköteleződésre gondolunk, akkor ez az a feladatmegoldás, ami jelen pillanatban is fontos az egyesület tagjai számára, a közös együttlétek színhelyeül szolgáló egészségcentrumunk folyamatos fejlesztése.

Ez számunkra és az egyesületbe újonnan belépő tagok számára is egy fontos elköteleződés; megmenteni a település központjában ezt az épületet, valamint a Kőszeg-hegylábra ellátogató turistáknak bemutatni és látogathatóvá tenni a középkori műemlékromot, amelynek környékén elkezdünk kialakítani egy meditációs kertet és egy gyógynövénykertet.

A társas kapcsolatok minősége sokrétűen befolyásolja egészségi állapotunkat. Egy jó barát a legjobb egészségstratégia. A társas támogatás, a közös identitás segít az egészséget támogató magatartásformák felvételében, a problémamegoldásban, a megküzdésben, ezért tartjuk fontosnak a közösségek létrejöttének támogatását.

Az egyetemi oktatásban is ezt tartották kiemelten fontos tényezőnek. Ebből a témából születtek szakdolgozatok, így kovácsolódott össze a tanárok közössége. A hallgatók pedig bekapcsolódtak a feladatokba. Az egyesület tagjai közül sokan vettek részt az akkoriban nagyon újak számító képzéseken, továbbképzéseken. Felvetődik a kérdés, vajon itt Bozsokon hogyan kapcsolódott a ház és az egyesület a falu életébe. Alapvető szándék volt, hogy bevonják a programba az itt élőket. Intézményeket, civil szervezeteket kerestek meg, kapcsolatokat építettek.

Hétvégékre megnyitották a ház kapuit. Szombaton és vasárnap látogatható a ház, a kert, a rom. Alkalmaztak egy kulturális közfoglalkoztatottat is, így munkahelyet teremtettek. A Magyarországi Kneipp Szövetséggel közösen Kneipp-konzultáns képzéseket is szerveztek, huszonhárom konzultánst képeztek ez idáig. Voltak Bad Wörishofenben is, az ott szerzett tapasztalatok nagyon fontosak a mindennapi munkájukban, a Kneipp módszer bizonyos elemeiről – amelyet ők is használnak másodidentitásként saját szakmájukban – alapos ismeretekre tettek szert.

– Munkánkat tekintve kettős irányultság van bennünk. Saját magunk számára is szervezünk programokat, másrészt a falu lakói és az ide látogatók, turisták, csoportok számára is.

Felnőttképzési központként működünk, tehát bárkit szívesen fogadunk ilyen témában is.

– Ennek a helynek van szakrális kisugárzása, talán ez is az oka annak, hogy olyan nagyon szeretünk itt lenni. A rengeteg nyári program után nagy dobásra készül a Castanea Egyesület, hiszen szeptember 16-án nagyszabású rendezvénnyel ünnepelnek. Erre meghívják az alapító tagokat, a volt tagokat is. Sok meglepetéssel várnak ősszel is minden érdeklődőt a bozsoki házban.

Castanea – Egészséges Középkorúakért Egyesület

Az egyesület tagjai olyan korszerű egészségképpel rendelkező szakemberek, akik a lakónépesség egészségi állapota kedvezőtlen tendenciájának megváltoztatásért tevékenykednek Vas megyében.

Ki volt Sebastian Kneipp?

Sebastian Kneipp német katolikus pap, aki lelkeszi hivatását természetgyógyászati tevékenységgel egészítette ki. Világhírű vizgyógyászati módszert fejlesztett ki, amit ma is Kneipp-kúrának ismerünk.

A legenda szerint egy az 1800-as évek elején született német fiatalember, amikor megkapta a tüdőbajt, mindennap megfürdött a jeges Dunában és különféle gyógyteákat fogyasztott.

A később katolikus lelkésszé lett Sebastian Kneipp kigyógyult a tuberkulózisból. A sikeres gyógyuláson felbuzdulva tanulmányozni kezdte az ókori rómaiak fürdőkultúráját, és a régi tudást saját tapasztalataival ötvözve írta meg a „Vízrel való gyógyításom” című könyvét.

Férfiak OLYMP ingben

ISIS-CENTER Szombathely, Rákóczi - Thökölly sarok

Szabi, a pék,
aki láthatatlan
élőlényeket
nevel

SZÖVEG: KOVÁCS ÁGNES KÉPEK: TIMÁR GERGELY

Mindennap kenyerünket adja

Feketeszederért jött haza Kőszegre, édesanyjánál megállt egy jó adag rántott patisszonra, késő délután már újra a fővárosban kellett lennie. Szerencsénk volt tehát, hogy egy gyors kávé mellett beszélgethettünk Szabadfi Szabolccsal, aki csak úgy írja alá leveleit: Szabi, a pék.

fogalmam sincs – vágja rá kérdésemre, hogy vajon miért is lett pék. Logopédus édesapja és gazdasági területen dolgozó édesanyja nem örült ugyan a döntésének, de elfogadták, hogy a

gyerek a Hevesi középiskolába adta be a jelentkezési lapját. A pék egyébként is a világ egyik legmegbízhatóbb embere kell hogy legyen. Szabi szerint nemcsak azért, mert éjt nappallá téve dolgozik másokért, hanem mert amikor a pék egy héten egyszer felfűtötte kemencéjét, az asszonyok

SZABI NEM TERVEZ HOSSZÚ TÁVRA, MÉGIS MESÉL EGY FARMRÓL A BALATON ÉSZAKI PARTJÁN. Ahol a csirke nála kápirgál majd, és nő a répa, lesz tangazdaság, fatűzeles kemence és háromnapos kenyérfőző tanfolyam

az otthoni dunyhában bedagasztott kenyereiket hozzá vitték el sütésre. Ha azt ő véletlenül elégette, egy hétig keserű kenyeret evett az egész család. A Hevesi után aztán Tihany jött, majd hosszú, dolgozó évek a szomszédos Ausztriában, és végül Olaszország következett. – Ausztriában tanultam meg keményen dolgozni, de azt is elmondták, hogy lazítani is kell. A dolgok így függenek össze egymással. A fizetésemből végre eljuthattam Olaszországba, ami óriási vágyam volt. Gyerekként Tarvisióban jártam csak bördzsekit venni, de ott láttam először méteres spagettit, gondoltam, ez valami csodás! (nevet) Nézegettem azokat a szép fotókat a lidóról, és nagyon tetszett. Az olaszok azért lehetnek jók a divat és a dizájn területén, mert gondold csak el, mennyi gyönyörű dolog van abban az országban! Kicsit én is így nevelkedtem, Kőszeg épületei inspirálják az embert!

Gratulálok Szabinak a pizzavilágbajnokságon (Campionato mondiale della pizza) elért szép eredményéért. Az mondja, nem elégedett teljesen, de nagy elismerés ez mégis, hiszen ezerötszázán sütötték a pizzát azon a napon, Pármában 730-ból lett a negyvennyolcadik. Minden a tésztáról szól, az ottaniak büszkéi magukra, szeretik az életet, egy céljuk van, mindig jó ételt adni a betérőknek.

A szentendrei pizsanapra Toszkánából hozta a Nduját, vagy, ahogy a köznyelv nevezi, a természetes viagrát. A különleges bőrbe töltött kolbász, az olasz gasztronómiában ritka paprikás ízű, csipkedve került a tésztára. Szentendrén reggeltől estig álltak sorba az emberek, arra várva, hogy megkóstolhassák Szabi ízeit. Közel ötszáz pizzát sütött azon az egyetlen napon. Egyébként is szereti más népek ételeit megkóstolni, és ötvözni a magyar konyha remekeivel. Így történt, hogy a törökök speciális cukorkáját, a zselés állagú lokumot egy isztambuli húsvéton, a magyar nagykövetség rendezvényén belesütötte az ünnepi kalácsba. – Nézd, én mindig azt mondom, a kalácsba még a kisnyulat is belesütheted. Imádok kísérletezni, kombinálni az ízeket, éjjelente kinyitom az étterem összes hűtőszekrényét és a meglévő alapanyagokból valami különlegeset kreálok. Legutóbb borjómájat vettem, csináltam belőle marsala boros pástétomot, reszelt almával és mazsolával.

Megkérem, hadd jegyezzem fel a receptet, Szabinak egyáltalán nincs ellenére,

Annyit tanulok, hogy Itáliában nem sózzák a kenyeret, nem is ismerik a szendvics fogalmát, és hogy Róma egyes pontján a belsőségeket is beleteszik a porchettába

szívesen elmondja, a Panificio il Basilico Pékségben is minden tészta receptjét kifüggeszti a falra. Hiába készíti el ugyanis valaki a pékárut, ha a szíve nincsen benne, nem lesz olyan, mint az övé. – Sok hagymát vágysz, felhúzod balzsameccel, nagy lángon rádobod a borjómáját, megforgatott és bort öntesz bele, almát reszel, ahogy anyukám tette régen, és megszóród mazsolával. A Pancs gasztroplaccon tölti a hétvégéket, ott aztán lehetősége nyílik arra, hogy beszélgesse az emberekkel. Szüksége van a véleményükre. Tudni akarja, mi ízlik a vendégeknek és mi nem. Bár ez utóbbi szinte soha nem fordult elő. Mivel a pékek éjjel dolgoznak, ő is akkor pörög a legnagyobb fordulatszámon, amikor mi mindnyájan alszunk. Ahogy ő fogalmaz, nyolc ember helyett is képes dolgozni, beéri két-négy óra alvással és hétvégenként, csak vasárnap éjjel enged meg

A JÓ PIZZA ISMÉRVE, HOGY A TÉSztája PÖTTYÖS, LEVEGŐS, A FELTÉTtől LÁTSZÓDNIA KELL A PARADICSOMSZÓSZNAK, ÉS A KELÉSI IDEJE NEM KETTŐ, SOKKAL INKÁBB HUSZONNÉGY ÓRA

magának egy kicsit hosszabb pihenőt. Rengeteg a dolga. A legjobb éttermekben szállít pékárut, nyolc saját üzletet működtet, százket alkalmazottat foglalkoztat. A legutóbb a Lupa Strandon nyílt falatozója. Rengeteget árul ki például hamburgerből is, ami különleges malacfejet formáz, Tikkadt Szöcske szósszal kísérletezik, az omlós húsokat pedig kakaós kalácsba tölti. A Holy Cow Burgerben most a marhafejen van a sor, Szabi már ki is találta, hogy grissiniból lesz a szarva. Gyorsan beszél, rengeteg történet van a fejében, szóba hozza a toszkán Dario Cecchinin, a hentest, akinél háromszázán várnak asztalra, megtudom, Örkényben egy olasz tartja a jersey tehenét, ebből készül a saját mozzarella, de azt is, hogy a közelben, a fővárostól mindössze harminc kilométeres körzetben termesztik neki a paradicsomot és a csilit. Megidézünk egy régi kovászolt sósstangli-receptet, amit ő is készít már, igaz, mangalicaszírral keni meg a tésztát feltekerés előtt, megtudom, készít izes hagymalekvárt, de azt is elárulja, hogy a májkrémes kenyeret mustárral eszi. A világ végére elmegy egy jó rántott velőért, mostanában nem kell keresgélnie, Budaörsön megtalálta a legjobb helyet, ahol dupla adagot készítenek neki hagymás tört burgonyával. Nincs kényes ízlése, nem jár drága éttermekbe sem. Az utca emberének süti a kenyeret is, de ezek olyan mesterművek, amelyek után bárki megnyalja mind a tíz ujját. – Talán többet élek, mint bárki más. Amatt mindenképpen, mert nem alszom át az életem harmadát, mint mások. (nevet) De a szakmám nem az éjszakázás miatt nehéz, hanem, mert az érzékekről szól. A kenyérhez nem kell más, mint lisztből és vízből természetes úton erjesztett kovász, valamint a dagasztáshoz liszt, víz és só, de hiába állítod be az órát csipogóra, hogy a kenyér eddig megkel, ha az élesztőgombák aznap nem úgy működnek. Én

SZABOLCS TUDNI AKARJA, MI ÍZLIK A VENDÉGEKNEK ÉS MI NEM. BÁR EZ UTÓBBI SZINTE SOHA NEM FORDULT ELŐ. MIVEL A PÉKEK ÉJJEL DOLGOZNAK, Ő IS AKKOR PÖRÖG A LEGNAGYOBB FORDULATSZÁMON, AMIKOR MI MINDNYÁJAN ALSZUNK

tulajdonképpen láthatatlan élőlényeket tartok életben. Lehetne a cikked címe ez is: A titkos pukizás!

Ugyanis a kovászbán található élesztőgombák gázokat bocsátanak ki magukból, és meghalának, ha a pék nem forgatná meg a tésztát. Így lesz szép bélezetű a kenyér. Sok esetben ez nem sikerül, akkor morzsalékoská válik. Az óriáslyukas kenyérben nem hisz Szabi, szerinte arra nem lehet jól rákenni a májkrémet, márpedig a magyar ember rákenni, ellentétben az olasszal, aki sajtot és kolbászt tör hozzá.

Annyit tanulok, hogy Itáliában nem sózzák a kenyeret, nem is ismerik a szendvics fogalmát, és hogy Róma egyes pontján a belsőségeket is beleteszik a porchettába. A jó étel titka szerinte, hogy négy összetevőnél nem szükséges többet tenni az ételbe, viszont tökéletes minőségű alapanyagokat lehet csak használni.

A jó pizza ismérve, hogy a tésztája pöttyös, levegős, a feltétől látszódnia kell a paradicsomszósznak, és a kelési ideje nem kettő, sokkal inkább huszonnégy óra. Hogy miért is nem maradt Olaszor-

szágban, elmondja, szerinte nem lehet igazán olasszá válni külföldiként. Egy kis olasz faluban egy öreg pékkel dolgozott, aki tizennégy éves korában kezdte a szakmát, és hetvenévesen szívesen adta volna el Szabinak a pékséget, de ő nem vállalta, nem akarta, Magyarország ugyanis nem hagyná el, bár szívesen élne más tájakon, de kizárólag ingázna otthonai közt. Beszélgetésünk közben sokan hívják, de nem veszi fel, csak rápillant a kijelzőre. A sok gondról, felelősségről faggatom, amivel a cégek irányítása jár, és persze érdekel, milyen főnök.

– Rossz! – mondja nevetve. – Egy jószívű állat vagyok! Az a hülyeségem, hogy, ha valaki nem csinálja jól a munkáját, inkább megoldom helyette, pedig tudom, keményebben kellene vezetnem a vállalkozást. Jól megy így is, persze lehetne nagyobb profitot is elérni, engem viszont nem a pénz érdekel. És jelen akarok lenni, nem Thaiföldről akarom irányítani a munkát internetről.

Az egészet egy garázsban indította el, azóta csupán három év telt el és Szabi megfutotta a pályát. Három év alatt most nyitja a nyolcadik helyet. Mindezek mellett rengetegen csöngöttek be a pékségébe. Vannak, akik receptet kérnek, mások egy kis kovászt, sokszor fiatal lányok és kisgyerekes anyukák segítséget, mert elakadtak a kenyérsütésben.

– Jó, van, amikor kedvesebben mosolyognak rám, meg szoktam leveleket

is kapni. (nagyon nevet). Van három gyermekem, a házasságomból Dominik és Dalma, a párkapcsolatomból pedig Dávid. A legnagyobb fiam most nálam van végre gyakorlaton. Tanul remélem tőlem ezt-azt.

Haza csak aludni jár, és nincs medencéje sem, ahol hosszasan szürcsölhetné a hűtött italokat. Az emberek visszajelzéseiből töltődik. Szeret tanítani, meg akarja mutatni, hogy az étellel, amit a vásárló kezébe ad, jót nyújt, amitől a vevő is boldogabb lesz.

Hosszú távra nem tervez, mégis mesél egy farmról a Balaton északi partján. Ott a csirke nála kapirgál majd, és nő a répa, lesz tangazdaság, fatüzelésű kemma és háromnapos kenyérgyártó tanfolyam, mert a jó kenyérhez annyi idő kell, mert a kovászolt kenyérnél csak a kovásznak tizenhat óra kell.

Meg akarja mutatni az embereknek, hogy nem dobozból jön a tej és hogy búzából lesz a kenyér. A folyamatot lenne jó láttatni. Azt meséli, milyen hiány volt benne, hogy hevesis korában még egy valamirevaló malomban sem jártak. A nyugati régióban nem tervezi, hogy üzletet nyisson, viszont egyszer szívesen nyitna egy pékséget, amit úgy nevezne el, hogy Temple of Bread, azaz a kenyér temploma. Ledobálna a liszteszsákot a földre, és azt kapná a vevő, amit Szabi készít, mert arra már olyan magabiztos lenne, hogy azt is tudná pontosan, ki mire vágynak, anélkül, hogy megkérdeznék, valójában mit is szeretne.

Örökpanorámás vízparti lakások Balatonfüreden

ÚJ LAKÁSOKAT ÉPÍT 2018-AS ÁTADÁSSAL AZ EGYETLEN MÉG BEÉPÍTHETŐ BALATONFÜREDI VÍZPARTI TERÜLETEN A VEX HOLDING ZRT.

Carina Residence néven saját stranddal rendelkező, örökpanorámás lakásokból álló társasház épül Balatonfüreden, a Füred kemping területéből lehatárolt részen. Az épület a Balaton homokos, plázsos partszakaszán két, négyemeletes épületrészből áll, melyben összesen 64 lakást alakítanak ki többféle méretben 58-tól 150 négyzetméterig. Minden lakáshoz napozóterasz tartozik. A földszinti lakások élő sövényvel elválasztott kertkapcsolattal rendelkeznek.

A lakásokhoz vásárolható tároló, belső garázsbeálló, illetve külső parkolóhely. A társasház két épületrészt egy földszintes rész köti össze, ahol a társasház kizárólagos tulajdonában és használatában levő medencékkel, sza-

unákkal, gőzkabinnal felszerelt wellness részleg létesül, a tetején napozóterasszal. Szabadterei 10x20 méteres úszómedence, valamint gyerekeknek pancsoló, továbbá grillező hely és játszótér is kialakításra kerül a fákkal, cserjékkel beépített udvaron.

Az épület szerkezete már elkészült, a belső munkálatok folynak. A lakások teraszáról megtekinthető a panoráma. A beköltözés már 2018 tavaszán megkezdődhet.

A lakásoknak már több mint a fele értékesítésre került. Árlista, fizetési ütemezés, tervrajzok, külső látványtervek és további információk megtalálhatók a www.carinaresidence.hu internetes oldalon, ahol folyamatosan nyomon követhetők az értékesítési adatok.

A balatonfüredi örökpanorámás vízparti lakások már több mint a fele elkel! VÁSÁROLJON ÖN IS!

CARINA
RESIDENCE

☎: 30/277-12-39

🌐: www.carinaresidence.hu

@: info@carinaresidence.hu

SZÖVEG: ELEKES KORNÉL KÉPEK: ZERGI BORBÁLA

SUTTOGÓ

Aki a lovak nyelvén beszél

– Gyerekként az elefántok voltak a kedvenceim! Az állatkertben megpróbáltam bemászni közéjük. Csak később jöttek a lovak, de azóta tart ez a szerelem.

b akonyi Dorottya tízéves korában kezdett lovagolni. Kezdetben édesanyja lelkesedett inkább a sportágért, aztán ő abbahagyta, lánya viszont azóta is a nyeregben érzi legjobban magát. Máskor meg szórén üli meg a lovat. 2012-ben megkapta az első lovát, egy kancát, attól kezdve teljes volt a boldogsága. Zora és ő elválaszthatatlanok lettek. A fiatal lány díjugratni szeretett volna, de az állat nem úgy reagált a gondoskodásra, ahogyan azt Dorottya elképzelte, így egy idő után megváltak egymástól.

– A sors furcsa meglepetése, hogy négy év múlva ugyanazon a napon került vissza hozzám.

Közben lett egy másik ló is, Milady, akit csak Millának, Micsinek és Lámának becéz. Békei Dettitől ismerte meg a szabadidomítást. A szabad munkát, amit főleg a földről végeznek a lovakkal. A lovas tehát nem csak az állat hátáról irányít. Ezt a módszert valójában az internetről, könyvekből és a lovak segítségével tudta elsajátítani. Dorottya szerint az, hogy egy ló emberrel dolgozik, már önmagában is természetellenes dolog. A szabadidomításkor az ember tanulja meg az állat nyelvét, ami úgy történik, hogy megfigyeljük, hogyan viselkedik a ló a társaival a ménesben, és ez adja a felkészülés alapját. Az állat tehát nincs arra kényszerítve, hogy ő tanulja meg az ember nyelvét. Ilyenkor nem kell nagy dologra gondolni, néha csupán energiaáramlás van. Egyetlen rezdülésből látja az állat, hogy mit üzen neki az ember. Nagyon kell figyelni, ha valaki tanulni szeretne, mert a szabadidomítás leginkább a figyelemtől függ, és sok évre van szükség ahhoz, hogy a módszert elsajátítsuk. Dorottyától megkérdezem, mit szól hozzá, hogy minden cikkben suttogónak

NEM BÁNJA, HA SUTTOGÓNAK HÍVJÁK, CSAK SZERETNÉ, HA A KÍVÜLÁLLÓK IS TUDNÁK, HOGY Ő NEM SUTTOG SEMMIT A LOVAK FÜLÉBE

nevezik a híres filmről, amelyben Robert Redford játssza a sérült kislány lovának gyógyítóját. Azt válaszolja, nem bánja,

csak szeretné, ha a kívülállók is tudnák, hogy ő nem suttog semmit a lovak fülébe, ez csupán egy kifejezés.

A lovas hétköznapiakon – iskola után – kijár az állatokhoz, köszön nekik, csutakolja őket, dolgozik velük a földről, ami azt jelenti, hogy nem ül azonnal a hátukra. A kezdő lóval először megismerkedik, tudni kell, hogy a ménesben a vezér mindig egy bizonyos kanca. Ő az, akit követnek a többiek. A köztudatban az van, hogy egy ménesben a vezérmén az irányító, ez azonban nem így van. Az ugyanis a cél, hogy az ember irányítsa a lovat, alapvető feltétel, hogy legyen a hierarchia. Dorottya a gyakorlatozók végrehajtása közben gyakran kerül a lovak alá, ami látványra szép, mégis kissé ijesztő is. A fiatal lány ezen csak nevet, szerinte szükség van a bemutatókon

néhány show-elemre. Ez pedig elég látványos. A ló ágaskodik, aztán Dorottya ölébe fekszik, de a szabályokat be kell

tartani, az állat ugyanis soha nem fordulhat ellene.

Zorával kapcsolatban újabb kérdéseket teszek fel. Nem értem, miért kellett őt

eladni, majd visszavásárolni. – Ő nem volt való egy kezdőnek. Fiatal és túlságosan tapasztalatlan voltam hozzá, gyakran előfordult, hogy nem tudtam kellőképp kontrollálni. Határozottabb vezetőre volt szüksége, mert egy lónak meg kell mondani, hogy mit tegyen. Nem fordulhat elő, hogy egy bemutatón egy ötszáz kilós állat vegye át a vezetésket, mert az ugyebár furcsa helyzeteket produkálhat. Milla viszont ijedős ló. Gazdája szerint nehéz a bizalmát elnyerni, még az is lehet, hogy valaha bántották. Ezzel a két lóval csodálatos a közös munka. A tanyán, ahol bértartásban vannak, más lovak is élnek, egy látogatás kezdetén

Dorottya szerint helytelen, hogy a lovakat emberi tulajdonságokkal ruházzuk fel. Nemcsak velük, de a macskákkal és a kutyákkal is ezt tesszük

LÓ ÉS LOVASA TÖKÉLETES ÖSSZHANGBAN DOLGOZIK. MILADYVEL CSODÁS EGYÜTT DOLGOZNI

meg lehet figyelni, hogy mennyire szeretnek szabadon szaladgálni. Dorottya aztán terepre viszi őket, akadályt ugrik át, de mindezt az állatok ritmusában teszi. A Parkerdőben laknak bértartásban, mindennap kijár hozzájuk. Meghatároznak egy célt és ahhoz illesztik az edzéstervet.

Dorottyának komoly segítői vannak. Kovács Kristófot egy fogathajtóver-

senyen ismerte meg. A fiú néhány társával fotózni érkezett a helyszínre. Korábról ismerték egymást, hisz mind a Kanizsai Dorottya Gimnáziumba járnak. A munka során egymásba szerettek, most egy párként dolgoznak együtt a lovas projekten. Kristóf is dolgozik a lovakkal, felállítják a karámot, és a szervezésben is segít, nem beszélve arról, hogy a szabadidomítás-

sal foglalkozó program online felületeit is ő kezeli.

Viccesen megjegyzi, az ő kapcsolatukban is női vezetés van, akár a ménesben. – Minden alkalommal felvetődik a kérdés, vajon azért csinálnak-e meg a lovak bizonyos dolgokat, mert engem szeretnek, vagy egyébként is megtennék az embernek, bárki is az. Meg kell mondanom, hogy nem feltétlenül a személyem miatt teszik meg.

A fiatal lány elég veszélyes sportot űz. Mivel a ló menekülő állat, számítani kell rá, hogy reakcióiban ez motiválja őt elsősorban. Félelem azonban nincs Dorottyában. Dolgozik, és bizalommal fordul feléjük. Elővigyázatos és felkészült egyszerre. A nyári hónapokban sok felkérésnek tettek eleget. Voltak gyerektáborokban, heteken át tartottak bemutatót kicsiknek és nagyoknak. A lovaglás szeretete talán ezen is múlik. Meg kell ismerni a gyerekeknek ezeket a különleges és szép állatokat. Sportként kifejezetten ajánlott az egyensúlyérzék fejlesztése miatt.

– A legfontosabb mégis az, hogy a lovassport nemcsak egészséges, de türelemre és alázatra is tanít. Tudni kell, hogy ezek nagyban hozzájárulnak a magabiztosság megszerzéséhez. Az a gyerek, aki felelősséggel tartozik egy állatért, másként viszonyul embertársaihoz is.

Dorottya szerint helytelen, hogy a lovakat emberi tulajdonságokkal ruházzuk fel. Nemcsak velük, de a macskákkal és a kutyákkal is ezt tesszük. A menekülő állatot meg kell ismerni. A fiatal lány úgy gondolja, a lovak először megijednek, és csak utána gondolják át, mit is kellene tenniük. Célja, hogy megtanulja a szabadidomítás minden fortélyát, és akár lovas terápiával is foglalkozhasson. Edzői-lovas oktatói OKJ-s képzést akar szerezni, jó lenne, ha több lóva lehetne, és különösen fontos célja, hogy legyen egy saját tanyája, ahol együtt élhetne az állatokkal. Egy ház, mellette óriási telek nekik, akik számára a legfontosabbak. A gimiben csak „a lovasként” emlegetik, a sajtó nevezte el suttogónak. Ha tehetné, külföldön is tanulna, szeretné, ha eljuthatna Amerikába, különösen tetszik neki a westernlovaglás. Egyetlen dolgot nem tud elképzelni, hogy ne a lovakkal foglalkozzon.

BAKONYI DOROTTYA, A KANIZSAI DOROTTYA GIMNÁZIUM TIZENEGYEDIK OSZTÁLYOS TANULÓJA TIZÉVES KORA ÓTA LOVAGOL, SZABADIDOMÍTÁSSAL NÉGY ESZTENDEJE FOGLALKOZIK. AZ ÁLLATOKON NINCS NYEREG, KANTÁR, FUTÓSZÁR. NEM EGY ELŐRE BEGYAKOROLT PROGRAMOT ADNAK ELŐ. A SZOROS KAPCSOLATOT AZ ÖSZINTE, FELTÉTLEN BIZALOM ALAPOZZA MEG, AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS LÉNYEGE A SZERETET

A ló menekülő állat, számítani kell rá, hogy reakcióiban ez motiválja őt elsősorban

SZÖVEG: NAGY ANGELIKA KÉPEK: SZENDI PÉTER

Megtanulunk dönteni

A természettudományos képzés problémamegoldó készségeket fejleszt

Legtöbben a matematikadolgozattól féltünk a gimiben, meg persze a fizikától és a kémiától. A természettudomány nagy mumus, főleg a kamaszlányok körében. Képletek, unalmas szabályok, megsárgult táblázatok a szertár falain. A mai növendékek fehér köpenyben hajolnak a mikroszkóp fölé. Fegyelmезetten, kíváncsiságtól hajtva végzik el a feladatot, még a legmelegebb időben is. A nyári vakáció előtt néhány nappal.

Sánta Ádám, felkészítő tanára, Baranyai József és Szabó Bence Farkas a gimnázium laborjában várt minket. A vakáció előtti utolsó napon is nagy munkában voltak a kilencedikesek. Míg néhányuk a mikroszkóp fölé hajolva vizsgálódott, az oktatók részletesen beszámoltak lapunknak a versenyen történekről. Az OKTV-re az ország középiskoláiból összesen ötezren jelentkeztek. Az első fordulóban ötszázan, a legvégső megmérettetésen mindössze ötvenen maradtak. Óriási teljesítmény, hogy a bolyais diák lett a legjobb, ezzel az előkelő hellyel nagy dicsőséget szerzett a gimnáziumnak. Baranyai József kutató biológus, az intézmény tanára elmondta, nyolcadikos korában ismerte meg Ádámot, aki elkötelezett volt a tárgy iránt, és eleve biológia-kémia tagozatra jelentkezett. De nemcsak a szak-tárgy ismeretéről tett tanúbizonyosságot, hanem arról

BARANYAI JÓZSEF TANÁR ÚR ÉS FIATAL KOLLÉGÁJA SZABÓ BENCE FARKAS FOGJA KÖZRE SÁNTA ÁDÁMOT, AKI AZ ORSZÁGOS MEZŐNYBEN IS MEGÁLLTA A HELYÉT

is, hogy rendkívül szorgalmas és alázatos növendék. Egy ilyen színvonalú versenyen a jó problémamegoldó készség a legfontosabb. Szabó Bence Farkas, a gimnázium egykori növendéke, a Pécsi Tudományegyetem elvégzése után ebben a tanévben kezdett tanítani a Bolyaiban. Egyértelmű volt, hogy bekapcsolódik a közös munkába. Délutánonként feladatokat oldottak meg, aktuális szakmai kérdéseken gondolkodtak. A tanár elmondta, az OKTV feladatlapjait a közoktatási alaptantervben meghatározott követelményrendszerhez igazítják. Az Oktatási Hivatal honlapjára is feltöltöttek gyakorló feladatokat, amelyek segítik a diákok felkészülését.

Baranyai József elmondta, a biológia gyorsan változó tudomány. A technika ugrásszerű fejlődése állandó kihívások elé állítja a tudósokat. A tanár részéről tehát folyamatos önképzés, alapos tájékozottság várható el. A szakfolyóiratok, a publikált kutatási eredmények ismerete mellett az

Az első fordulóban ötszázan, a legvégső megmérettetésen mindössze ötvenen maradtak

oktatók konferenciákon, előadásokon vesznek részt, de a tanulmányi verseny feladatainak megoldását is közösen végzik a felkészülés során. A szakember hozzáfűzte, a természettudományok tanítása azért is fontos, mert problémamegoldó készségeket fejleszt. A diákok megtanulnak döntést hozni.

— Ez valóban gyorsan változó tudomány, a versenyeken pedig elvárják a problémamegoldó gondolkodást. Figyeljük a szakirodalmat, feladatokat, kísérleteket végzünk el. Nem kényszerítünk senkit arra, hogy versenyezzen. A növénydekeink önszántukból jelentkeznek egy megmérettetésre, és mi megadunk nekik minden segítséget ahhoz, hogy a tehetségük kiteljesedjen.

Sánta Ádám biológus lesz, érdeklődése középpontjában a genetika, a molekuláris biológia és a biokémia áll. A győztes diák úgy véli, a Bolyai gimnáziumban minden segítséget megkapott ahhoz, hogy ezt az eredményt elérhesse. Az intézmény laborja megfelelő felszereltségű. Jó hír, hogy a közeljövőben műszerezettség tekintetében újabb fejlesztés várható.

A tanár szerint megtiszteltetés, ha egy növendék az ő gimnáziumukba jön tanulni, bizalommal fordulnak hozzájuk, nekik pedig ezt meg kell szolgálni. A tanár, a diák és a szülő hármassága lehet csak a siker záloga. Baranyai József úgy véli, a jó hozzáállás, az alázatos munkavégzés és a szorgalom meghozza az eredményt.

— Nem feltétlenül ismeret jellegű tudás kell, sokkal inkább olyan, ami kapcsolódik a mindennapi élethez. A gyerekeket elsősorban a kíváncsiság vezérli. Ha ez meghal bennük, nem tudunk továbblépni. Pedig fel kell tennünk a kérdést, hogy vajon egy rovar mikor melyik lábát teszi le, és hogy lehet, hogy egyikünk balkezes, míg a másikunk jobb kézzel nyúl a ceruza után, és hogy lehet az, hogy két nem van, férfi és nő. Nem szabad odáig eljutnunk, hogy a tanulók érdektelenül ülnek az órán és már kérdéseket sem tesznek fel.

A tanár szerint a legfontosabb, hogy ne legyünk kiszolgáltatottak. Legyünk felvértezve a tudással. Foglalkozunk a környezetünk védelmével, és legyünk járatosak a saját egészségünk megőrzésében. Muszáj felelősen döntenünk, hiszen ezen múlik az életünk.

Baranyai József egykori tanítványával, Szabó Bence Farkassal dolgozik együtt, aki most PhD-tanulmányait kezdi meg. Hisznek abban, hogy a biológia tanegység érdekes. Biztosan tudják, hogy a tanulók kíváncsiságának fenntartásával többet elérhetünk, mint gondolnánk.

KÉPEK: VAS NÉPE ARCHÍV

Programajánló

Szent Márton-napi Országos Nagyvásár

November 4-én és 5-én rendezik meg a Szent Márton-napi Országos Nagyvásárt Szombathelyen, a Vasi Skanzenben. A vásáron az ország minden részéből érkező városok kínálják portékáikat. Népi kézművesmesterség-bemutatók és kézműves vásár az ország minden tájáról érkező árusokkal. Libalakoma, gasztronómiai különlegességek, gesztenyesütés, kürtőskalács, forralt bor és újborok kóstolója. Ringlisplis és kézműves foglalkoztató gyermekeknek, „lúdynakszakítás” lóhátról, íjászat.

Isis Dance Open

Szombathely a tánc fellegvára. Számtalan kitűnő táncos, együttes tette ismertté a város nevét a tánc nemzetközi világában. Október 21-én szervezi meg a LORIGO TSE az Isis Dance Open versenyt, amelynek helyszíne az Agora Művelődési és Sportház. A versenyen számos nagyszerű páros lép majd fel a versenytánc nemzetközi mezőnyéből. A rendezvény ma már a sportág rendezvénynaptárában fontos helyet foglal el.

Asztalitenisz junioroknak

Az elmúlt években Szombathely nemcsak a tánc, hanem az asztalitenisz fellegvára is lett. Az Aréna Savaria sorozatban ad otthont rangos hazai és nemzetközi versenyeknek, mind a felnőtt, mint pedig a junior kategóriákban. November 7. és 12. között nemzetközi Junior Cadet Opent rendeznek a szombathelyi Arénában, amelyre a világ minden tájáról várják a korosztály legjobbait.

Japán Nap

A távol-keleti kultúrák egyre nagyobb érdeklődésre tartanak számot Magyarországon. Az embereket pedig már nemcsak az egzotikum, hanem maga az élet érdekli. Japán különösen népszerű. Ennek megfelelően az ősz beköszöntét ismét Japán Nappal ünnepli a szombathelyi Magyar Japán Baráti Társaság október 7-én az Agora Művelődési és Sportházban. A rendezvény immár hagyományosnak tekinthető és egyre több érdeklődőt vonz.

Adventi vásár

December elejétől Szombathely Fő terén megnyílik a hagyományos adventi vásár. Természetesen nemcsak a megveszékelyen, hanem a megye nagyobb városaiban is rendeznek adventi vásárokat, de a legnagyobb kínálat mégiscsak Szombathelyen van. Az adventi vásáron nemcsak ajándékokat lehet begyűjteni, lehet enni-inni is, és mindig vannak fellépők, akik szórakoztatják a nagyérdeműt. Szombatonként az adventi gyertya meggyújtása pedig mindig külön esemény.

BÉRLETES HANGVERSENYEK 2017/2018

Kiemelkedő teljesítmény,
határtalan kényelem
Made in Nemesvámos

Az új EXPERT ALPHA modellekkel a WOLF-Garten ismét egy újabb mércét állított fel.
A kategóriájában legjobb vágó- és gyűjtőrendszerével, kiváló minőségével és hatékonyságával a 4 legújabb EXPERT ALPHA fűnyírótraktor az igazi választás annak, aki a legjobbat szeretné.

2017	SZEPTEMBER	13.	szerda	18.00	Hangos látás, színes hallás	interaktív hangversenysorozat minden korosztálynak
		14.	csütörtök	19.00	Harmónia bérlet 1.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Rost Andrea
		15.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 1.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Rost Andrea
	OKTÓBER	6.	péntek	19.00	Harmónia bérlet 2.	vezényel: Thomas Herzog, közreműködik: Philip Schmelzle
		17.	kedd	9.30,10.45	Zenemanók bérlet I.	
		18.	szerda	9.30,10.45	Zenemanók bérlet I.	
		24.	kedd	19.00	Harmónia bérlet 3.	vezényel : Hámosi Máté, közreműködik: Óbudai Danubia Zenekar
		27.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 2.	vezényel és közreműködik: Maurizio Moretti
	DECEMBER	1.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 3.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Fekete Attila
		8.	péntek	19.00	Harmónia bérlet 4.	vezényel: Robert Houlihan, közreműködik: Stefan Arnold
		11.	hétfő	9.30,10.45	Zenemanók bérlet II.	
		12.	kedd	9.30,10.45	Zenemanók bérlet II.	
2018	JANUÁR	17.	szerda	18.00	Hangos látás, színes hallás	interaktív hangversenysorozat minden korosztálynak
		18.	csütörtök	19.00	Harmónia bérlet 5.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Csáki András
		19.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 4.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Csáki András
		25.	csütörtök	19.00	Kamarazene bérlet 1.	A Tri Brio hangversenye
	FEBRUÁR	6.	kedd	9.30,10.45	Zenemanók bérlet III.	
		7.	szerda	9.30,10.45	Zenemanók bérlet III.	
		9.	péntek	19.00	Kamarazene bérlet 2.	Foki Dániel dalestje, zongorán közreműködik: Zita Tschirk
		16.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 5.	vezényel: Miguel Campos Neto, közreműködik: Thiago Bertoldi
	MÁRCIUS	7.	szerda	18.00	Hangos látás, színes hallás	interaktív hangversenysorozat minden korosztálynak
		8.	csütörtök	19.00	Harmónia bérlet 6.	vezényel: Madaras Gergely
		9.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 6.	vezényel: Madaras Gergely
		22.	csütörtök	19.00	Kamarazene bérlet 3.	A Savaria Szimfonikus Zenekar fúvósai
		28.	szerda	19.00	Szimfónia bérlet 7.	Húsvéti hangverseny
	ÁPRILIS	5.	csütörtök	19.00	Kamarazene bérlet 4.	Stankowsky Nóra és Piroksa Horváth-Schotenröhr szonáta estje
		13.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 8.	Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, vezényel: Vásáry Tamás
		27.	péntek	19.00	Harmónia bérlet 7.	vezényel: Aldo Sisillo, közreműködik: Sofia Vasheruk
	MÁJUS	11.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 9.	vezényel: Hermine Pack, km: ifj. Gyenge Tibor és Gyenge András
		15.	kedd	9.30,10.45	Zenemanók bérlet IV.	
		16.	szerda	9.30,10.45	Zenemanók bérlet IV.	
		30.	szerda	18.00	Hangos látás, színes hallás	interaktív hangversenysorozat minden korosztálynak
		31.	csütörtök	19.00	Harmónia bérlet 8.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Kokas Dóra
JÚNIUS	1.	péntek	19.00	Szimfónia bérlet 10.	vezényel: Madaras Gergely, közreműködik: Kokas Dóra	

BEMUTATKOZIK A VADONATÚJ VOLVO XC60

Az új Volvo XC60-nal egészen másképp fog célba érní!

A 2017-es modell a dinamikus svéd szabadidőjármű evolúciója, melyben tökéletes egyensúlyban áll a kényelem és a vezethetőség. Melynek lenyűgöző belső tere és ultramodern biztonsági megoldásai olyan megnyugtatóvá teszik a vezetést, hogy még egy hosszú út után is frissen érzékezik meg. Melyben mindig az ön kezében van az irányítás. Próbálja ki, milyen élmény vezetni!

VOLVO XC60
MADE BY SWEDEN

alpokautovolvocars.hu

Volvo XC60 üzemanyagfogyasztás: 2,1–7,7 l / 100 km. CO₂ kibocsátás: 49–176 g/km.

Alpok Autó Kft.

9700 Szombathely
Zanati út 5.

Tel.: 0036 94 510 950
alpokautovolvocars.hu